

Město Otrokovice

Datová analýza a současná situace města

Příloha strategického plánu města

***Pracovní verze pro přípravu
strategického dokumentu 2.0***

Disclaimer

Dokument slouží jako podklad definování návrhových priorit a cílů v rámci tvorby strategického plánu města Otrokovice. Veškeré informace použité v této studii byly získány na základě analýzy existujících veřejných dat, srovnávacích normovaných dat obcí s rozšířenou působností, odborného zpracování dodavatele, rozhovorů a pracovních workshopů se zástupci zadavatele, průzkumu s obyvateli a aktéry města a expertním pohledem členů odborného týmu zpracovatele. Témata a kapitoly analyzované v textu tvoří vyčerpávající poznání o městě. Pro analýzu byla vybrána pouze témata s jednoznačnou vazbou na klíčové priority budoucího rozvoje města a která úzce souvisí s naplňováním stanovených strategických cílů.

Klíčová zjištění

- Mezi hlavní priority, kterým by se město mělo v budoucnu věnovat, obyvatelé řadí:
 - Rozšíření parkovacích míst
 - Snížení znečištění ovzduší
 - Investice do modrozelené infrastruktury (retenční nádrže, zeleň, vodní plochy, atd...)
- **Od roku 2001 Otrokovice ztratili 1 572 obyvatel**, zároveň počet obyvatel mírně klesá v celém území ORP. Město by se mělo tento trend pokusit zvrátit, například poskytováním kvalitních služeb a infrastruktury pro spokojený život.
- **Vzdělanostní struktura města Otrokovice je problematická, neboť je silně zaměřeno na průmyslovou činnost, což vede k tomu, že velká část pracovních pozic nevyžaduje vysokou úroveň vzdělání.** Tato skutečnost má za následek, že 20,49 % obyvatel (o 7,5 % více než je průměr ČR) má pouze základní vzdělání a naopak pouze 14,35 % obyvatel (o 3,65 % méně, než je průměr ČR) má vysokoškolské vzdělání.
- Nezaměstnanost v Otrokovicích je dlouhodobě nižší než medián ČR. Nízká nezaměstnanost v obci je způsobena především velkými podniky zpracovatelského průmyslu, které ve městě působí. **Počet zaměstnanců v Otrokovicích dlouhodobě roste a v roce 2022 se vyšplhal na 17 203.**

Úvod

Smyslem tohoto dokumentu, který dále nazýváme Analýza, je souhrnně agregovat poznání tak, aby expertní tým včetně zapojených osob získal ucelený pohled na řešené území určené k rozvoji a získal kvalifikovaný podklad pro rozhodování o způsobech a nástrojích dosahování stanovených cílů. Analýza, vytvořená jako podklad při zpracování strategického plánu, popisuje aktuální stav, vývoj a rozvojové možnosti klíčových oblastí života ve městě Otrokovice.

Tento dokument je současně podkladem pro navazující návrhovou fázi projektu, V rámci které bude zpracován postup dosahování stanovených cílů. Návrhová část dále popisuje postup strategického řízení v čase, včetně způsobu práce s rozpočtem a odpovědností jednotlivých garantů.

Přestože jsou analýzy důležité, neměly by stát za rozhodnutím, čeho vlastně chceme dosáhnout. Měly by pouze určovat „mezeru“ mezi tím, kde jsme a kam se chceme dostat. vytvořit prostor, který bude naplněn konkrétními intervencemi. Mnohdy se mylně strategie za rozličné analýzy schovává, čímž fakticky zcela ztrácí svůj smysl.

Slabý nebo žádný leadership dává vyrůst významu analytické fáze. Analýzy v tomto případě nabývají obřích rozměrů a zaměřují se na co nejširší spektrum poznání. Z hlediska techniky zpracování však není možné skloubit rozsah a hloubku poznání, navíc ještě z nich vytvořit nějakou prediktivní syntézu. A protože chybí zadání, čeho chceme dosáhnout“, jsou zjištění analytické fáze povětšinou velmi obecné, povrchní.

Zodpovědný a silný leadership naopak dodává analýzám hloubku. Analýzy v tomto případě neřeší obecné poznání, ale zaměřují se na řešení skutečných problémů/výzev. Reagují tak na základní definované cíle a zjišťují, jaká je výchozí situace. V případě, kdy známe cíl, kterého plánujeme dosáhnout, jsme určit klíčové limity a u nich komplexní expertní práci pojmenovat hlavní příčiny (ve více úrovních) a důsledky. Tyto nám potom slouží jako základ pro plánování intervencí v logice bariéra/problém – opatření – cílový stav.

Existující podklady a vstupy

Sběr dat a strukturovaná práce s daty a informacemi je klíčovou součástí naší analytické činnosti. Vždy nejprve identifikujeme zdroje dat a nastavujeme způsob a formu jejich získávání a vyhodnocování. Vstupní podklady, které jsou předmětem analýz v jednotlivých kapitolách dokumentu, jsou sepsány a okomentovány následující tabulce.

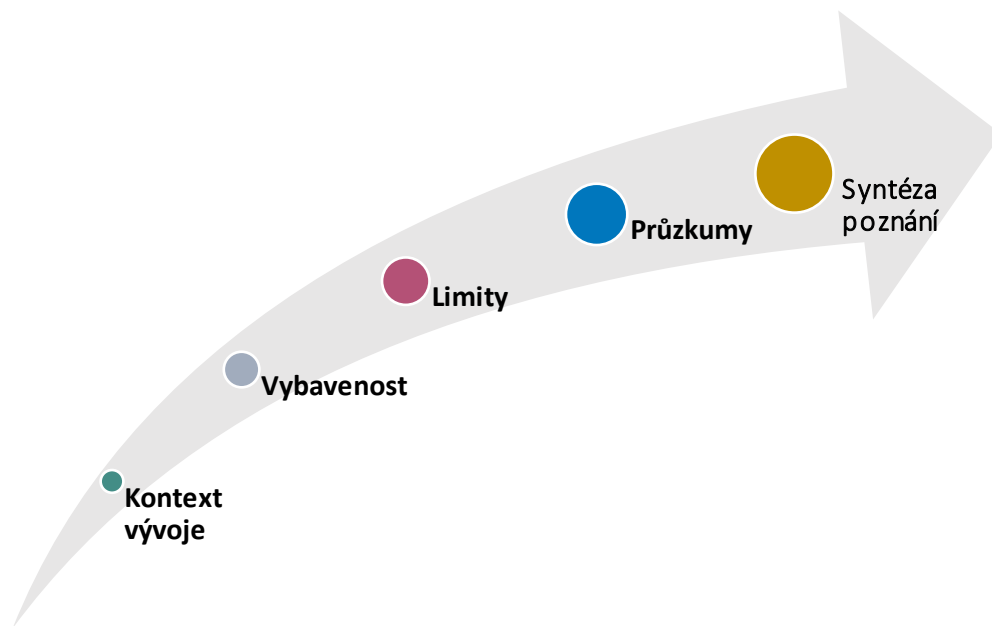
VSTUPNÍ PODKLADY A VSTUPY		
Podklady / vstup	Poskytovatel	Komentář
Plánovaná bytová výstavba	Město Otrokovice	Informace o chystaných projektech bytové výstavby v Otrokovicích a okolí
Plán rozvoje sportu	Město Otrokovice	Územní studie je podkladem připravované změny územního plánu s regulačními prvky.
Cyklo koncepce	Město Otrokovice	Studie
Územní plán města Otrokovice	Město Otrokovice	
Návrh na změnu ÚP	Město Otrokovice	Navrhované změny ÚP
Časový plán provádění opatření programu zlepšování kvality ovzduší	Město Otrokovice	Plán stanovený k určení časového harmonogramu implementace opatření, která mají zajistit zlepšení kvality ovzduší v Otrokovicích a okolí.
Investice do školství	Město Otrokovice	Seznam investičních priorit v oblasti školství v Otrokovicích a okolí.
Přehled plánovaných projektů realizovaných do roku 2023	Město Otrokovice	
Zásobník projektových záměrů	Město Otrokovice	Seznam plánovaných projektů, které jsou ve fázi přípravy a hodnocení, aby se rozhodlo o jejich začlenění do zásobníku projektů pro realizaci v budoucnosti.
Strategie dopravy	Město Otrokovice	Popisuje způsob, jakým se město Otrokovice snaží řešit dopravní potřeby svých obyvatel a zlepšovat prostředí pro pohyb osob a zboží v rámci města.
Rozbor udržitelného rozvoje území správního obvodu ORP Otrokovice	Město Otrokovice	Poskytuje analýzu a návrhy na udržitelný rozvoj OS ORP Otrokovice v souladu s ekonomickými, sociálními a environmentálními cíli.
Plán dopravní obslužnosti	Město Otrokovice	Strategický dokument, který stanovuje cíle a opatření pro zajištění efektivní a udržitelné dopravní infrastruktury a služeb mezi městy.
Vyhodnocení plnění strategie bezpečnosti silničního provozu města v roce 2021	Město Otrokovice	
Komunitní plán sociálních služeb na Otrokovicku 2020–2022	Město Otrokovice	Dokument, který stanovuje cíle a opatření pro zajištění kvalitních sociálních služeb pro obyvatele daného území v letech 2020–2022.
Akční plán města Otrokovice	Město Otrokovice	Plánovací nástroj obsahující konkrétní kroky a opatření, která město zamýšlí přijmout a implementovat k dosažení stanovených cílů a řešení konkrétních problémů ve městě.
Rozpočet města	Město Otrokovice	
Koncepce sociálního bydlení v Otrokovicích	Město Otrokovice	Zaměřuje se na zajištění dostupného a kvalitního bydlení pro osoby s nízkými příjmy a podporu v oblasti sociální integrace a prevence sociálního vyloučení.
Bytová politika města	Město Otrokovice	Data o nájmech a funkční struktuře nebytových prostor

Část datové analýzy je založena na výstupech projektu obcevdtech.cz. Výsledky zohledňují vývoj jednotlivých oblastí kvality života za posledních 5 let (2018-2022) ve všech obcích s rozšířenou působností v České republice. Dle výsledků za rok 2022 se město Otrokovice umístilo na 72. příčce v ČR a 1. příčce ve Zlínském kraji.

Data za města Otrokovice jsou uvedeny v příslušných kapitolách v tabulce, popřípadě v grafu s vyznačením republikového mediánu, tak aby bylo možné porovnat hodnotu v rámci České republiky.

Osnova a metodika dokumentu

Zpracování analytické části je založeno na pěti vzájemně provázaných kapitolách charakterizujících současný stav města. V rámci každé kapitoly je uvedeno shrnutí a jeho vliv na rozvoj města.

Klíčová témata v rámci kapitoly Kontext vývoje města

- Vývoj počtu obyvatel
- Demografické charakteristiky obyvatelstva
- Poloha města a využití území
- Vývoj na trhu s bydlením
- Lokální ekonomika, práce ve městě a cestovní ruch
- Životní prostředí

Klíčová témata v rámci kapitoly Vybavenost města

- Služby
- Zdravotnictví a sociální služby
- Kultura a sport
- Školství
- Doprava
- Technická infrastruktura

Klíčová témata v rámci kapitoly Limity

- Historický vývoj města
- Územní plánování a rozvoj
- Majetkoprávní vztahy
- Finance a správa města

Průzkumy

- Dotazníkové šetření
- Pracovní skupiny

Benchmarking

K analýze města Otrokovice, byly vybrány 3 města s podobnou charakteristikou (vysoký podíl průmyslu, podobný počet obyvatel, dobrá dopravní dostupnost) Referenční města slouží zejména pro ukázkou dat a jejich případnou komparaci/benchmarking.

Města k porovnání

Město	Počet obyvatel	Kraj
Otrokovice	17 634	Zlínský
Hranice	17 495	Olomoucký
Rožnov pod Radhoštěm	16 077	Zlínský
Uherský Brod	16 206	Zlínský

I

Kontext vývoje města

Vývoj počtu obyvatel

VNĚJŠÍ SITUACE

Česká republika je v řadě ohledů jedinečná. Historicky průmyslová země disponuje velmi hustou sídelní strukturou založenou na malých obcích, z nichž řada má ještě několik místních částí, což ukazuje na poměrně organický vývoj včetně změn v demografické struktuře. Poloha bydliště se ukazuje jako důležitý parametr, který do jisté míry určuje budoucnost nastupující generace. Počet obyvatel je vnímán jako univerzální ukazatel významu města. Velikost populace určuje požadavky na kvalitu života ve všech oblastech společnosti, které se stávají pilíři místního udržitelného rozvoje, zejména v oblastech hospodářské, společenské i environmentální.

Změna velikosti města vyžaduje významné investice do infrastruktury, do rozvoje a zkvalitnění veřejných služeb i do vytváření podmínek pro bydlení. Špatné plánování města vede k jeho zahlcení a tlakům na životní prostředí. Všechny tyto změny kladou zvýšený důraz na kvalitu strategického plánování, a to především s ohledem na ochranu životního prostředí a budoucí trvalý udržitelný rozvoj města.

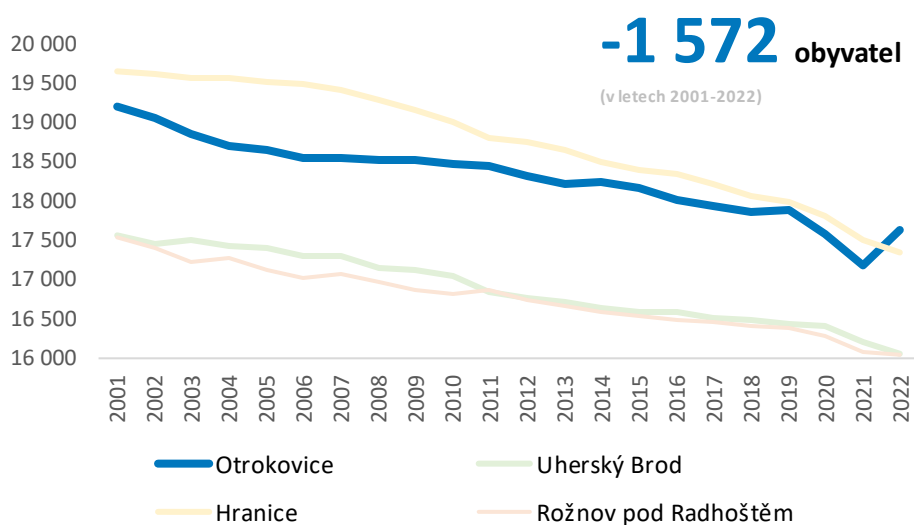
Pokles počtu obyvatel malých měst není žádný novým trendem. Jak ukázal náš výzkum, tak ve více jak třetině malých měst docházelo k úbytku obyvatel již v uplynulých deseti letech. V případě malých měst ležících v periferní poloze to bylo dokonce 55,4 %. Prognózy ukazují, že tento vývoj bude pokračovat i v budoucnosti, přičemž může zesilovat zvláště v malých městech v periferních regionech.

Fenomén smršťujících se malých měst se neprojevuje pouze v oblasti demografických změn (pokles počtu obyvatel, stárnutí populace). Postupná ztráta populace a její strukturální změny vede často v mnoha oblastech ke ztrátě rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou. Malá města tak musí řešit problém nevyužitých mateřských a základních škol nebo chybějící infrastrukturu pro seniory. Smršťování měst se dále projevuje poklesem investic, snižováním intenzity využití území, nedostatečným využitím bytového fondu a dopravní a technické infrastruktury, a v neposlední řadě poklesem rozpočtových příjmů městských samospráv.

SITUACE V OTROKOVICÍCH

I přesto, že jsou Otrokovice z pohledu počtu obyvatel nejvýznamnější město v zázemí Zlína, dochází i zde k dlouhodobému poklesu občanů. Otrokovice jsou svými fenomény ekonomiky a sociální situace typické smršťující se město. Aktuálně má město 17 183 obyvatel. Pokles počtu obyvatel má vliv na daňové příjmy, dostupnost služeb, regionální význam města. Historické maximum počtu obyvatel je 20 634 (rok 1990). Je zde potenciál k využití technické infrastruktury koncipované na tento počet.

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel ve srovnání s vybranými městy

Zdroj: Český statistický úřad

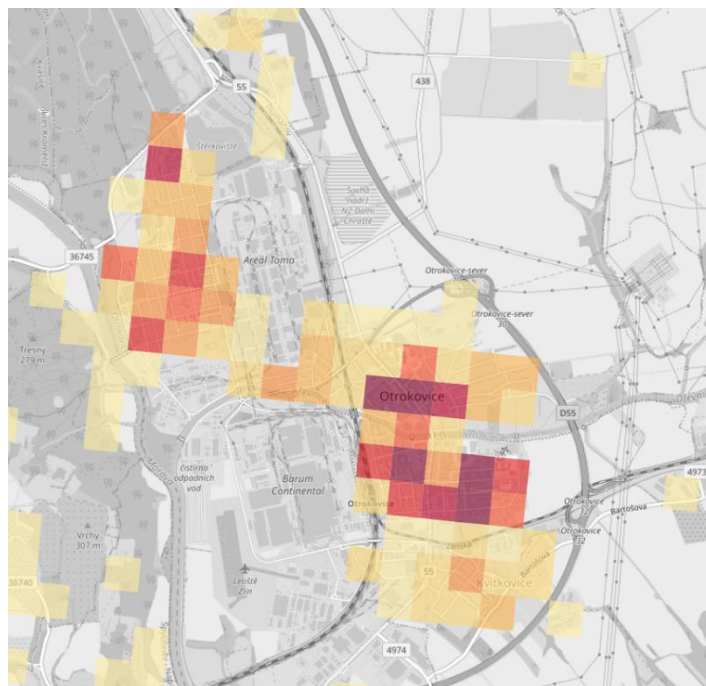
Trend snižování počtu obyvatel je zřejmý u všech sledovaných měst, v případě Otrokovic je poměrově průměrný, za sledované období byl zaznamenán pokles obyvatel města o 8,18 %. Nejvýznamnější pokles mezi sledovanými městy zaznamenali Hranice (-11,8 %)

Hlavní příčinou tohoto úbytku je částečně migrace do okolních vesnic, nikoliv přirozený úbytek (město stále plní jádrovou funkci pro stejný počet občanů). Reálný počet obyvatel trvale se zdržujících ve městě je vyšší. Je tomu tak z důvodu obyvatel žijících na území města bez hlášeného trvalého bydliště vč. agenturních zaměstnanců pracujících v místních podnicích. **Z pohledu demografie je na odliv obyvatel úzce navázán i související stárnutí populace.**

Reálný počet obyvatel trvale se zdržujících ve městě je vyšší. Je tomu tak z důvodu vysokého počtu obyvatel pracujících ve městě, a obyvatel žijících na území města bez hlášeného trvalého bydliště (agenturní zaměstnanci).

Ve městě jsou dvě hlavní zóny zalidnění Újezdy a Baťov – nejvyšší hustota je v části Otrokovic střed, na sídlišti u polikliniky a na sídlišti Trávníky. Analýza hustoty osídlení zobrazuje relativní hustotu zalidnění alokovanou na rezidenční objekty, ve kterých příslušní obyvatelé bydlí. Mapa zobrazuje oblasti s nižší /vyšší koncentrací obyvatel. V souvislosti s unikátní urbanistickou strukturou Otrokovic velkou část jeho rozlohy tvoří tzv. baťovy domky (Domky se zahrádkou a typickou cihlovou fasádou byly domovem dělníků pracujících v Baťových závodech. Výhodou hustěji obydlených oblastí je možnost funkčního využití parteru pro komerční prostory a vybavenost a nižší náklady na správu takových oblastí. **Dle obecně přijímaných urbanistických teorií je minimální hustotou pro fungujících město krátkých vzdáleností s aktivním parterem hustota zalidnění 150 obyvatel/ha.**

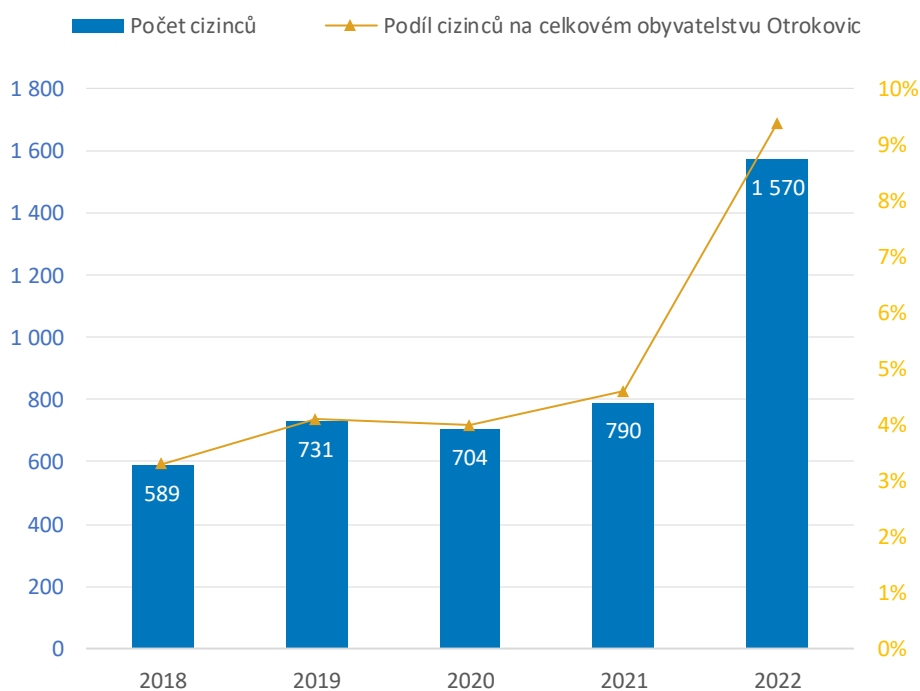
Obrázek 1: Mapa hustoty obyvatel města Otrokovice

Zdroj: brnourbangrid.cz

Se vzrůstající ekonomickou aktivitou města roste tlak na zajištění dostatečného množství pracovních sil. Roste počet zaměstnaných cizinců nejen v Otrokovicích ale i celé metropolitní oblasti krajského města. Výzvou i příležitostí, bude za těchto okolností udržet sociální kohezi i kulturní solidaritu. Data jednoznačně poukazují na negativní dopad nízké ekonomické imigrace pro pracovní trh ve vyspělých oblastech s intenzivním nárůstem stárnutí.

Graf 2: Vývoj počtu a podílu cizinců na celkovém počtu obyvatel

Zdroj: Ministerstvo vnitra České republiky

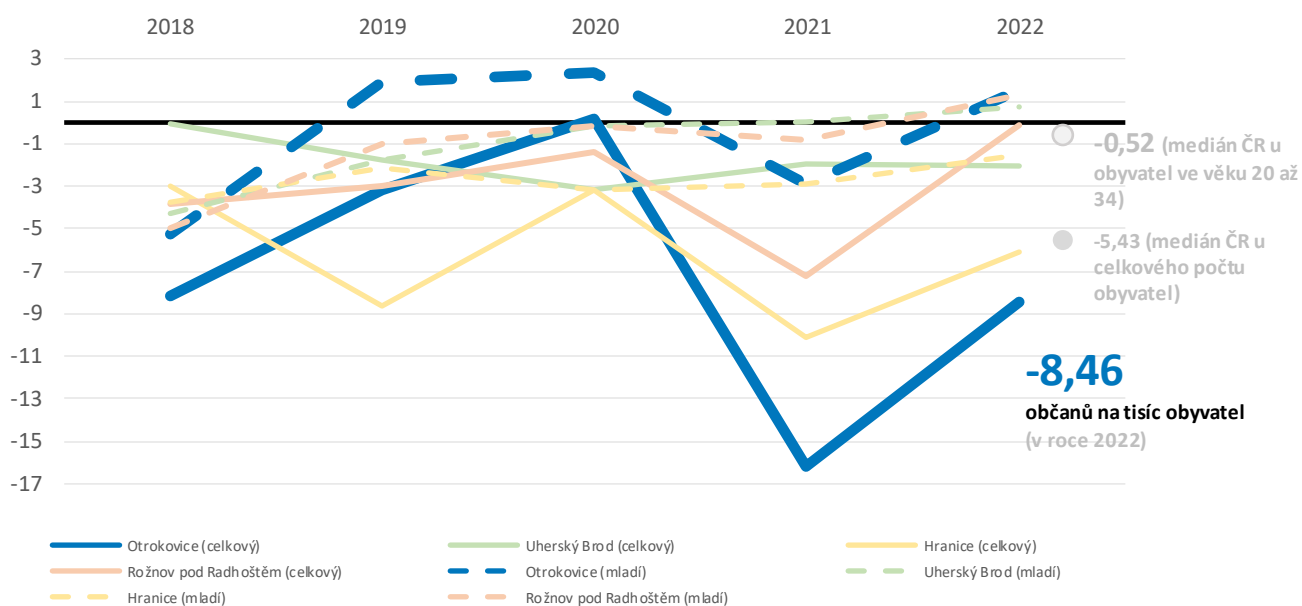
Za sledované pětileté období ve městě vzrostl podíl cizinců z 3,3 % na 9,4 %, což odpovídá 981 obyvatelům (**Nárůst o více jak 250 %**). Největší skok v počtu obyvatel cizího původu byl mezi lety 2021 a 2022, tento skok je způsoben převážně konfliktem na Ukrajině. I nezávisle na tomto konfliktu ale počet cizinců ve městě roste, může tak být způsobeno například velkým množstvím pracovních příležitostí v průmyslu ve městě a okolí, na které jsou pouze nízké či nulové požadavky na vzdělání.

DATA PROJEKTU OBCE V DATECH

	2018	2019	2020	2021	2022			
					Otrokovice	Republikově nejhorší hodnota	Medián	Republikově nejlepší hodnota
Počet živě narozených osob za rok na území obce	161	186	140	155	157	-	-	-
Počet zemřelých osob za rok	215	224	191	309	275	-	-	-
Rozdíl narozených a zemřelých osob za rok	-54	-38	-51	-154	-118	-	-	-
Počet přistěhovaných osob za rok na území obce	387	451	482	386	432	-	-	-
Počet vystěhovaných osob za rok na území obce	481	469	428	519	464	-	-	-
Rozdíl přistěhovaných a vystěhovaných osob za rok na území obce	-94	-18	54	-133	-32	-	-	-
Přírůstek obyvatelstva na 1 000 obyvatel	-8,18	-3,13	0,17	-16,18	-8,46	-19,13	-5,43	27,16
Počet přistěhovaných osob ve věku 20 až 34 let za rok na území obce	118	185	192	136	191	-	-	-
Počet vystěhovaných osob ve věku 20 až 34 let za rok	213	151	150	187	165	-	-	-
Rozdíl přistěhovaných a vystěhovaných osob ve věku 20 až 34 let za rok	-95	34	42	-51	26	-	-	-
Migrační saldo vztažené na 1 000 obyvatel ve věku 20 až 34	-5,25	1,90	2,35	-2,88	1,50	-5,01	-0,52	12,46
Průměrná naděje dožití mužů v letech	74,03	74,57	74,86	74,71	74,56	71,32	75,28	78,37
Průměrná naděje dožití žen v letech	81,35	82,28	82,83	82,16	81,95	78,05	81,54	83,61

Intenzita poklesu obyvatel je vyšší, než je medián měst v ČR. Mimo rok 2020 vždy bylo migrační saldo záporné. **Celkově je saldo - 223 osob (za období 2018-2022). Záporná migrace nesouvisí se stěhování mladých obyvatel.** V celkovém saldu se odstěhovalo 43 obyvatel ve věku 20-34 let za posledních 5 let. Např v roce 2022 se přistěhovalo více mladých obyvatel. Pozitivní vliv na nižší stárnutí obyvatelstva, než je typické u takto smršťujících se měst.

Graf 3: Vývoj počtu obyvatel Otrokovic ve srovnání s vybranými městy včetně vývoje mladých obyvatel

Zdroj: Obce v datech

SHRNUTÍ

Město Otrokovice se potýká s dlouhodobým úbytkem počtu obyvatel. Za posledních 20 let jich ubylo 1 572. Intenzita poklesu obyvatel je vyšší než medián měst v ČR. Mimo rok 2020 bylo vždy migrační saldo záporné. Celkově je saldo - 223 osob (za období 2018-2022). Záporná migrace nesouvisí se stěhováním mladých obyvatel. V celkovém saldu se odstěhovalo 44 obyvatel ve věku 20-34 let za posledních 5 let. To že se za poslední roky setrvale snižuje počet obyvatel je rizikový faktor, který se může v blízké době negativně projevit v řadě oblastí. Na základě nižšího počtu obyvatel ubývají samosprávě prostředky na chod města, a snižuje se počet uživatelů komerčních i veřejných služeb. Pro Otrokovice bude klíčové situaci stabilizovat vytvořením kvalitních podmínek pro příchod nových obyvatel a růst kvality života těch stávajících.

Významnost kapitoly na rozvoj města

Změna demografie obyvatel – vzdělání, věk

VNĚJŠÍ SITUACE

Národní demografické prognózy upozorňují na fenomén stárnutí (očekává se nárůst populace o 10 % ve věkových skupinách 65 let a více). Se zvýšením počtu obyvatel se zvýší i jejich průměrný věk a tím i poptávka po službách (např. vyšší zájem o služby péče o zdraví, cestování, komunitní služby apod.). Současná věková pyramida a výše indexu stáří je reálným důkazem toho, že počet klientů sociálních a zdravotních služeb bude narůstat. Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Zlínského kraje uvádí, že v roce 2050 bude ve společnosti dvojnásobné zastoupení obyvatel ve věku 80+ oproti roku 2020.

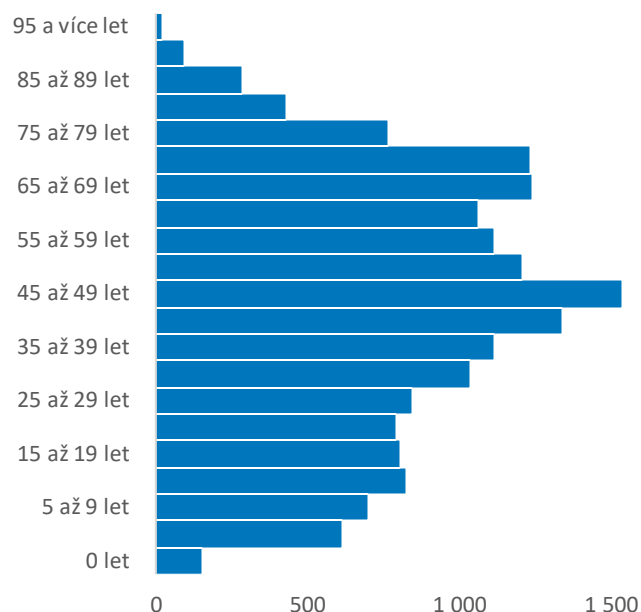
Zvyšující průměrná délka života s sebou přináší omezení péče o sebe sama, a situaci v mnoha případech není možné uspokojivě řešit péčí dalších rodinných příslušníků. To vede k vyšší poptávce nejen v souvislosti s demografickým stárnutím, ale též nárůstem individualizace života a poklesem mezigenerační solidarity. Ze strany poskytovatelů zdravotní a sociální péče v tomto dlouhodobě zaznívá poptávka po stabilním a předvídatelném financování. Na druhou stranu je pravdou, že se nové generace se dožívají stáří ve stále lepší kondici. Závažného zdravotního postižení a závislosti ve stáří ubývá a posouvá se do vyššího věku.

Z pohledu vzdělání probíhající změny vzdělávací soustavy průběžně mění nástroje. Ty jsou aktuálně spojeny především s rozšiřováním digitalizace. Digitalizace je zdrojem zásadních změn. Je jisté, že ¼ těch, kteří jsou dnes ve škole, budou za svého života pracovat v profesích, které v současnosti neexistují. Najednou vedle sebe existují generace, které vyrostly „bez internetu“, generace, která se naučila využívat služeb digitalizace v pozdějším věku a generace Y a Z, tedy generace těch, kteří vyrůstali ve světě, kde jsou digitální technologie přirozenou součástí jejich života a světa kolem nás.

Výsledky těchto posunů jsou zřejmé. Podle zprávy Cedefop a nadace Eurofound budou do roku 2030 díky většímu využívání informačních a komunikačních technologií potřebné spíše sociální a intelektuální pracovní činnosti než ty rutinní či založené na fyzické práci, poroste poptávka po vyšších a specializovanějších technických profesích. Ve výsledku jsou již nyní kladeny vyšší nároky na absolventy škola jejich logické a kritické myšlení. Preferována bude dovednost myslet v souvislostech, schopnost posuzovat informace v širším kontextu. Pro tyto účely obyvatelé Otrokovic potřebují kvalitní, všeobecný základ vzdělání.

SITUACE V OTROKOVICÍCH

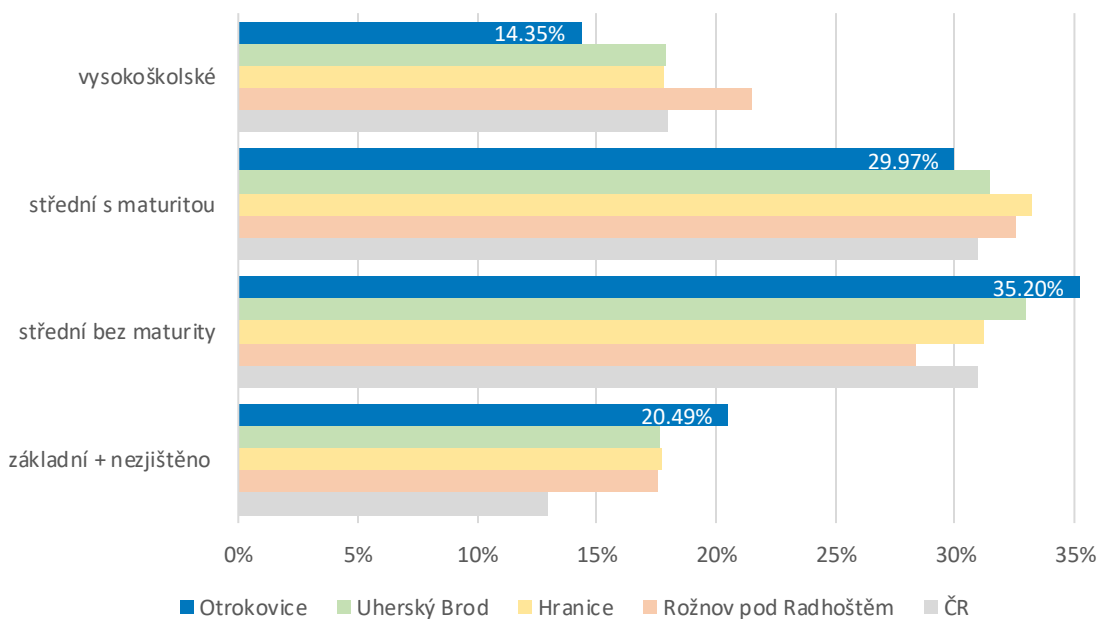
Graf 4: Aktuální věkové složení obyvatelstva Otrokovic

Zdroj: Český statistický úřad

Věkové složení obyvatelstva Otrokovic je srovnatelné s celorepublikovým věkovým složením, v produktivním věku (15-64 let) se zde nachází 10 868 (63,1 %) obyvatel a v neproduktivním věku 6 363 (36,9 %). V porovnání s průměrnými daty za ČR se v Otrokovicích nachází o 3,2 % více seniorů a naopak o 2,8 % méně dětí do 15 let. Na 100 dětí ve městě připadá 177 seniorů, což je v republikovém i krajském srovnání velmi vysoké číslo, v roce 2020 byl tento index ve Zlínském kraji 138 seniorů na 100 dětí, v ČR 126.

Graf 5: Aktuální vzdělanostní struktura města (za rok 2021) ve srovnání s vybranými městy

Zdroj: Český statistický úřad

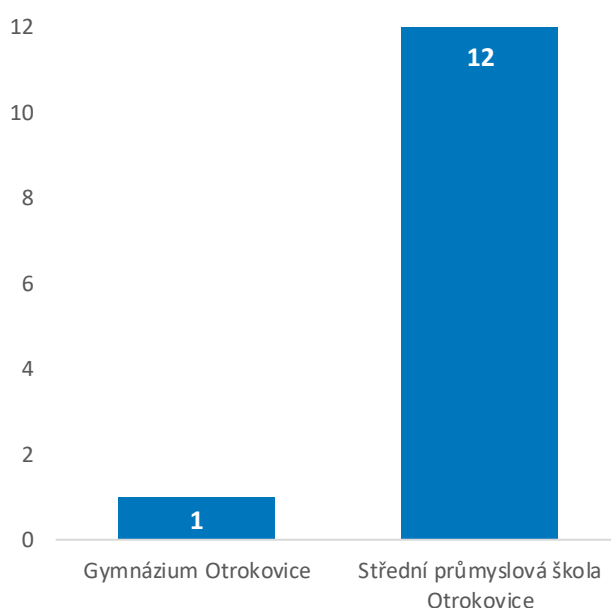
Vzdělanostní struktura města Otrokovice je problematická, neboť je silně zaměřeno na průmyslovou činnost, což vede k tomu, že velká část pracovních pozic nevyžaduje vysokou úroveň vzdělání. Tato skutečnost má za následek, že 20,49 % obyvatel (o 7,5 % více než je průměr ČR) má pouze základní vzdělání a naopak pouze 14,35 % obyvatel (o 3,65 % méně, než je průměr ČR) má vysokoškolské vzdělání. Ačkoliv v kontextu celé ČR je mezi podílem obyvatel se středoškolským vzděláním s maturitou a bez maturity pouze minimální rozdíl, v Otrokovicích je tento rozdíl 5,2 % tj. téměř 780 obyvatel.

Dalším problémem přicházejícím s nižším vzděláním v oblasti může být horší uplatnitelnost na trhu práce, neboť digitalizace a automatizace budou vyžadovat více odborně kvalifikovaných pracovníků. S narůstající poptávkou po vzdělaných pracovnících bude mít tato skupina lidí čím dál tím větší konkurence méně šancí získat kvalitní pracovní pozici.

Současnou vyváženost nabídky a poptávky na trhu práce potvrzuje nízká nezaměstnanost. Rovněž do jisté míry vzdělanost souvisí s vysokou specializací v oborech automotive a plastikářství. V souvislosti je ve městě určitá specializace pracovní síly, která může být problémem v případě změny v globálních produkčních řetězech.

Dle materiálů TIC Zlínského kraje je současná situace i potenciál kraje vhodný pro ekonomiku kraje iniciující rozvoj Kulturních a kreativních průmyslech. Např. i díky spolupráci s UTB. S tím souvisí budoucnost specifický typ vzdělání v oblasti progresivního designu a digitálních technologií.

Graf 6: Aktuální počet absolventů škol, kteří jsou evidováni na úřadech práce MPSV

Zdroj: Úřad práce

Velký rozdíl v počtu uchazečů evidovaných na úřadech práce z řad absolventů je způsoben především faktem, že podstatně větší část absolventů gymnázia dále ve studiu pokračuje na vysokou školu, tudíž nemají potřebu evidence na úřadech práce.

SHRNUTÍ

Demografické změny ve společnosti patří mezi základní faktory ovlivňující ekonomický, sociální i politický vývoj daného území. Populace v Otrokovicích se ve sledovaném období 2001–2022 stále snižuje a současně dochází také postupnému stárnutí obyvatelstva. Úbytek obyvatel je způsoben především záporným přirozeným přírůstkem, ale také odlivem mladých lidí, kteří se stěhují za prací do větších měst. Opačným trendem je pak zvyšující se počet cizinců ve městě, který za posledních 5 let neustále stoupá. Tento trend může znamenat na jedné straně posílení lokální ekonomiky v podobě obsazení volných pracovních míst s nižší kvalifikací, ale může také znamenat zvýšení sociálního napětí, kterému bude nutné předcházet. Zkušenosti z vyspělých zemí ukazují, že podíl občanů jiné národnosti dosahuje i více jak 40%.

Zásadní význam pro dlouhodobě udržitelný rozvoj území má vzdělanostní úroveň obyvatelstva. Ta je v republikovém srovnání v Otrokovicích nízká. V krajském srovnání však nevybočuje z průměru. Na tuto situaci je však nutné reagovat systematickým zvyšováním kvality a dostupnosti vzdělávání především oblasti základního a středního školství. Otrokovice nabízí dvě střední školy. Vysokoškolské vzdělání mohou studenti získat v nedalekém Zlíně. Ambicí města musí být zvyšovat kvalitu a dostupnost vzdělání a mladé lidi ve městě udržet. Zvýší se tak šance uplatnitelnosti absolventů na trhu práce, který bude v rámci probíhajícího procesu digitalizace a automatizace vyžadovat stále více odborně kvalifikovaných pracovníků.

Významnost kapitoly na rozvoj města

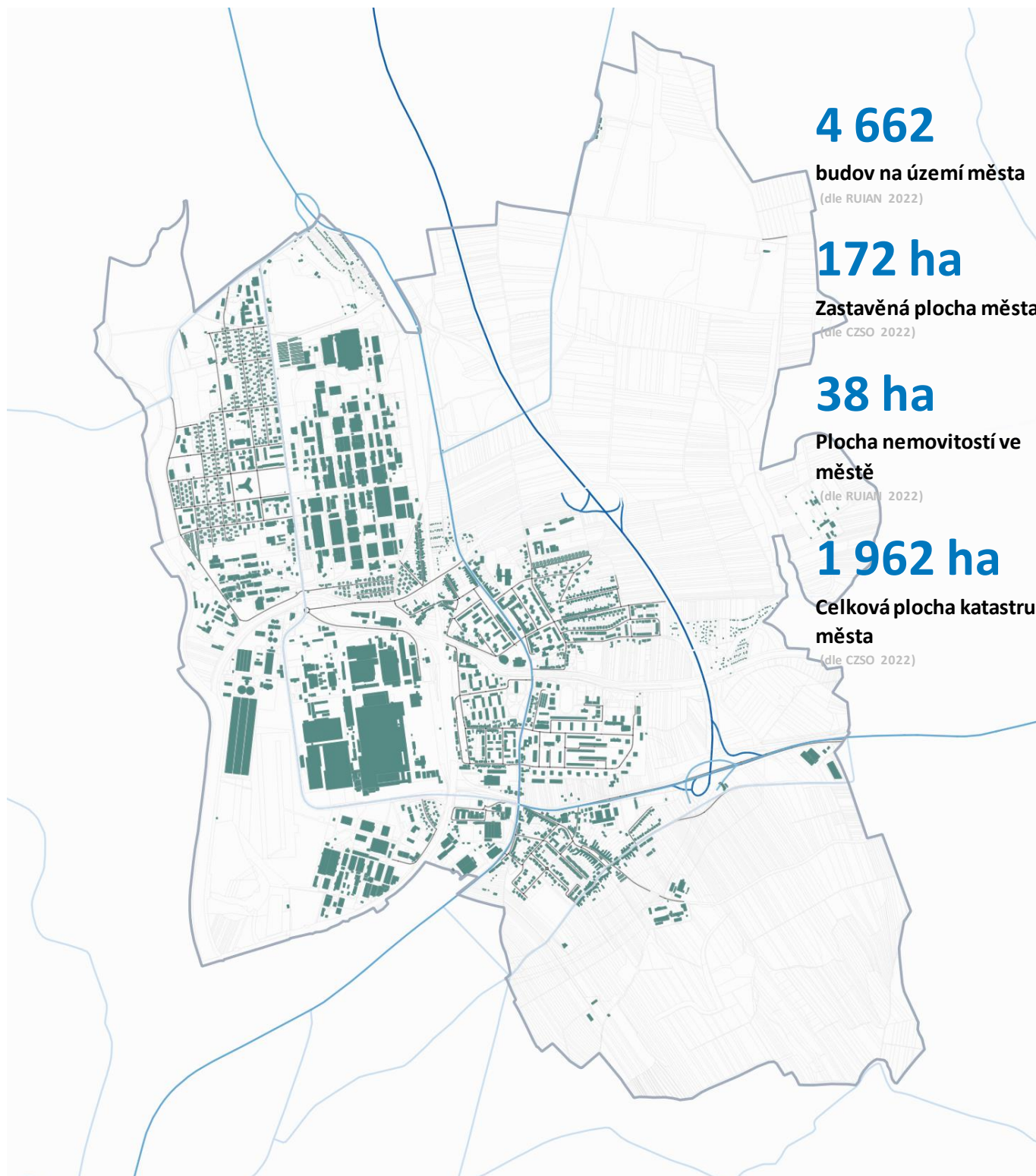
Poloha města a využití území

VNĚJŠÍ SITUACE

Město Otrokovice patří mezi regionální centra, přičemž leží v zázemí aglomerace Zlín a jeho správní obvod ORP je považován za hospodářsky a sociálně ohrožený.

SITUACE V OTROKOVICÍCH

Obrázek 2: Zastavěná plocha města

Urbanistická koncepce Otrokovic vychází ze stávající funkční a prostorové struktury města, která se vyznačuje polycentrickým uspořádáním. Administrativně společenským a obchodním centrem je náměstí 3. května s navazujícími ulicemi, třídou Osvobození a ulicí Komenského.

Důležitým obchodně společenským subcentrem je park se Společenským domem a navazující zástavbou podél třídy Tomáše Bati v lokalitě Bahňák – Baťov. Další významné subcentrum se rozkládá podél třídy Osvobození v návaznosti na obytnou zástavbu v lokalitách Před nádražím a Trávníky. Původní centrum Kvítkovic na ulici K. H. Máchy dnes pozbylo významu, zachovává si převážně obytnou funkci. Území města je rozvíjeno v těchto vzájemně propojených zónách navazujících na výše uvedená centra a subcentra.

SHRNUTÍ

Spádová oblast Otrokovic disponuje mnoha lokalitami vhodnými pro rekreaci. Do jižní části okresu Zlín zasahují Bílé Karpaty a Javorníky, severovýchodní část území pak tvoří Hostýnsko-vsetínská hornatina. Kopcovitý terén poskytuje vhodné podmínky pro pěší turistiku i cykloturistiku. Samotné Otrokovice se svým nejbližším okolím jsou naopak charakteristické rovinným reliéfem, ačkoliv do západní hranice města zasahují okraje Chřibů. Jihozápadním směrem od města až ke slovenským hranicím se táhne Baťův plavební kanál, 52 km dlouhá vodní cesta, která spojuje Otrokovice s Rohatcem. Baťův plavební kanál je významnou turistickou destinací, mezi další můžeme zařadit například okresní město Zlín, zámky Chropyně, Buchlovice, Kroměříž nebo Vizovice. Rozsáhlá je okolní nabídka turistických tras, cyklotras a cyklostezek. Nejbližšími zimními středisky jsou ski areály Tesák, Trnava – Luhy a Pozdřechov, které se nacházejí na okraji Hostýnsko-vsetínské hornatiny a Javorníků, přibližně 35 km východně od centra Otrokovic.

Významnost kapitoly na rozvoj města

Vývoj bydlení ve městě

VNĚJŠÍ SITUACE

Bydlení je jedna ze základních společenských potřeb. Jeho podoba určuje kvalitu života, sociální status, mobilitu, zdraví a mnoho dalších aspektů života obyvatel. A obráceně, kvalita bydlení ovlivňuje strukturu obyvatel, jejich socio-ekonomické aktivity a celkový životní styl, ale také podobu města. Je ze strany měst žádoucí kvalitu bydlení ovlivňovat a tvořit svou budoucí podobu, avšak zároveň nemá veřejný sektor povinnost zabezpečovat bydlení pro každého. Valnou část bydlení si zajišťují domácnosti samy či se jedná o systém naplňovaný z velké části soukromými subjekty. **Veřejná správa musí primárně vytvářet podmínky pro usnadnění a zajištění možnosti lidí opatřit si bydlení.**

V současnosti panuje (i v ČR) shoda na třech základních cílech bytové politiky, kterými jsou kvalita, dostupnost a stabilita. Kvalita ve smyslu samotných bytů, domů i prostředí rezidenčních oblastí. Dostupnost zejména ve finančním smyslu, zajištění standardu bydlení za cenu či nájemné, které představuje rozumné zatížení domácností (sleduje se míra zatížení, kdy za dostupné je považováno 30 % příjmu, v metropolích pak 45 %). A konečně stabilita v oblasti finanční podpory, legislativy a institucí, posilující vlastní odpovědnost a motivaci domácností zajistit si bydlení vlastními silami, eventuelně jim pomoci na principu solidarity (sociální bydlení).

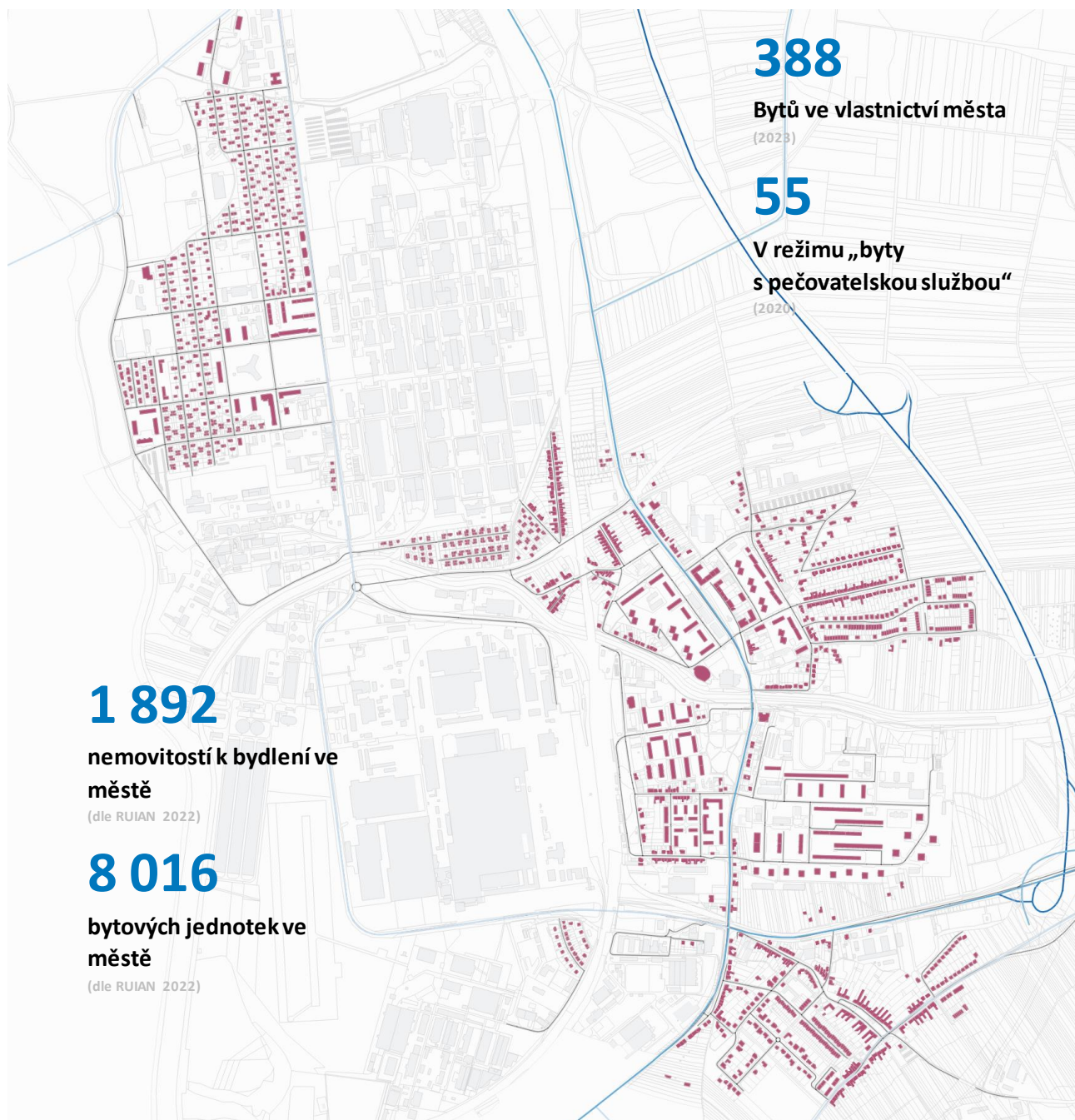
Základním nástrojem je fungující trh s bydlením, určený poptávkou a nabídkou. Není příliš elastický (omezená likvidita bydlení – žití vs. investice, aj.), ovlivňují jej regulace (např. nájemného, výstavby, ...) a vnější disrupce (privatizace). Je v regionálním a lokálním měřítku velmi diferencovaný. Na straně poptávky je bytů zpravidla nedostatek ve velkých městech a jejich zázemí. Na straně nabídky se regionální rozrůzněnost projevuje zejména v kvalitě dostupných bytů a domů, která ne vždy vyhovuje konkrétním potřebám a subjektivním požadavkům domácností v různých fázích životního cyklu.

V České republice dochází k rostoucímu zájmu o kvalitní a dostupné bydlení zejména od druhé dekady 21. století a dnes stále intenzivněji. Dáno je to zejména komplexem faktorů způsobujících rostoucí převis poptávky nad nabídkou.

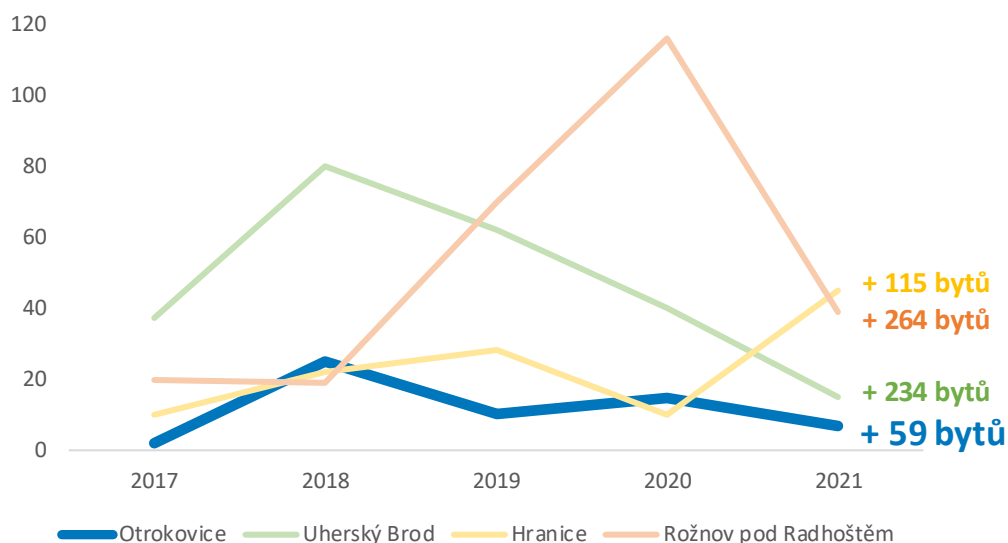
Klíčovým faktorem je zvyklost byt v Česku vlastnit. Vlastní nemovitost k bydlení zde užívá téměř 80 % obyvatel. Ve Francii je to 65 % a v Německu a Rakousku 52, resp. 55 %. Země bývalého východního bloku mají vlastnické bydlení ještě vyšší než u nás. Tato situace je výsledkem nedávno proběhlé transformace spojené s privatizací bytů (zejm. sídliště) a restitucemi. Poptávku také navyšuje opět typicky České (východoevropské) upřednostňování nemovitostí před ostatními typy investic. Ostatně i pronajímatelé bytů jsou v Česku spíše fyzické osoby vlastníci několik jednotek než velké soukromoprávní korporace typické pro západoevropské či severské státy. Vysoký podíl vlastníků bydlení může vysvětlit, že v ČR je oproti ostatním zemím EU nižší podíl domácností, které vynakládají více než 30 % disponibilního příjmu do bydlení (housing cost overburden). V roce 2019 bylo v této situaci přibližně 7 % českých domácností (v EU průměrně 10 %).

- V posledních 10 letech vzrostly ceny nemovitostí o 42 % v celé ČR, přičemž největší nárůst cen byl zaznamenán ve městech s 50 000 obyvateli a více (v Praze vzrostly ceny až o 50 %).
- Hypotéční sazby dosáhly svého maxima 6,6 % v polovině roku 2022
- Ve stejném období dosáhla maxima 18 % i inflace, od té doby klesá.

Hranice bývalého východního bloku je patrná také v kvalitě bytového fondu a tedy poptávce po jeho zlepšení. Průměrná velikost bytu v ČR je 76,3 m², zatímco průměr v EU činí 96 m². Na 1 obyvatele pak 28,7 m², zatímco ve Francii a Rakousku 38 m², v Dánsku více než 50 m². Byty na západ od nás mají také více místností. Trend je u výstavby nových bytů však nyní obrácený – je zřejmý příklon východních evropských zemí k větším bytům s více místnostmi, než je zdejší průměrný byt, zatímco na západě mají lidé zájem spíše o menší byty s méně místnostmi.

Graf 7: Bytová výstavba ve městě za posledních 5 let v porovnání s vybranými městy

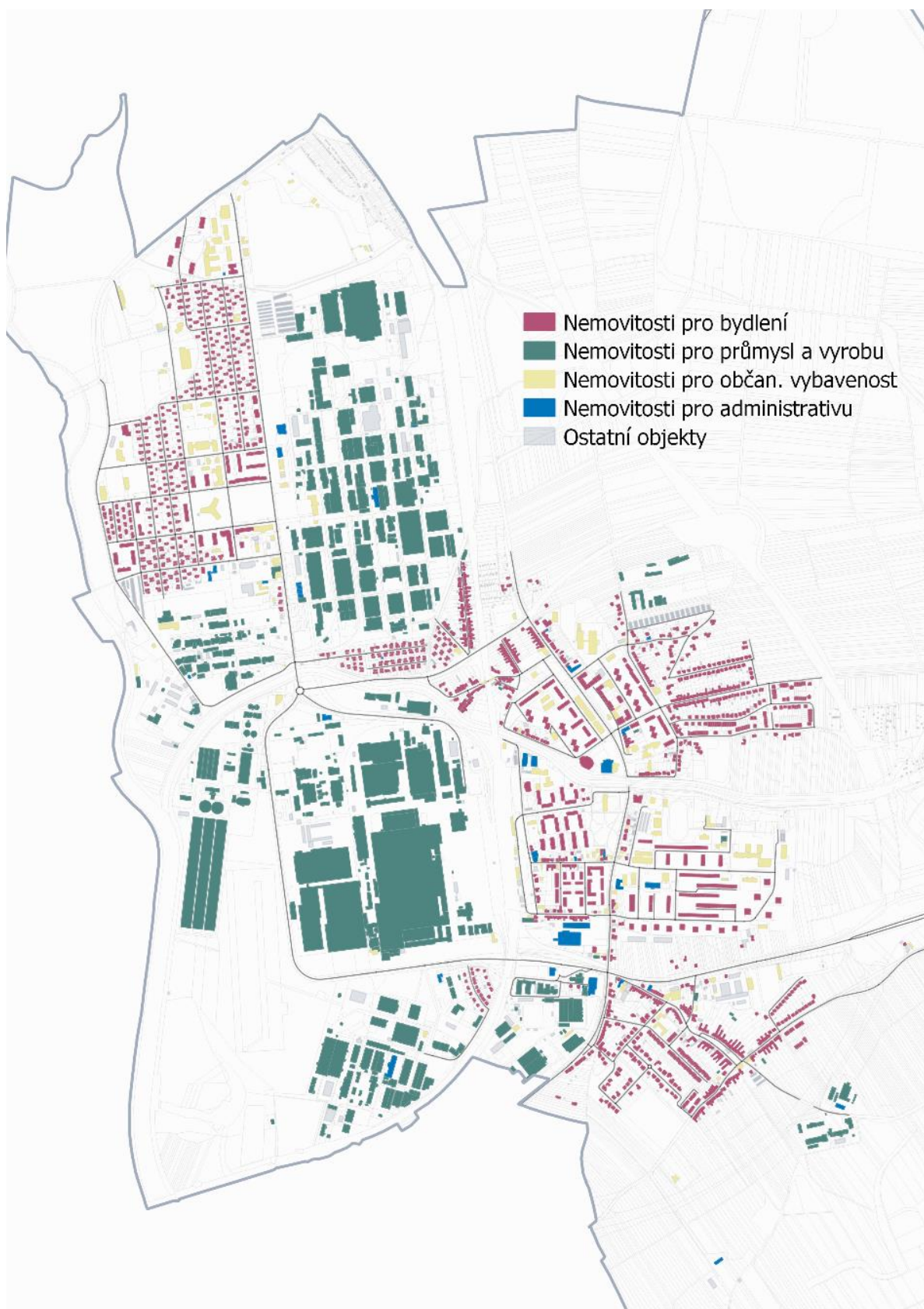
Zdroj: Český statistický úřad

Výstavba nových bytů je velmi důležitým aspektem pro rozvoj města, v Otrokovicích je bytová výstavba ve srovnání s vybranými městy velmi nízká, nejvyšších hodnot dosáhla v roce 2018, kdy bylo vystavěno 25 bytů a za celé sledované období to bylo pouze 59 bytů.

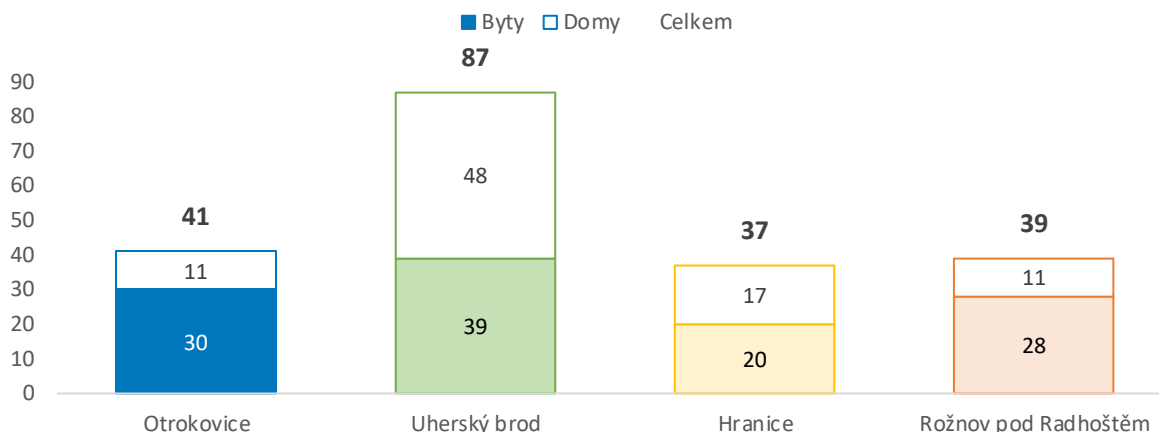
Za sledovaných 5 let se počet m², které si lze koupit za jednu měsíční mzdu ve městě snížil o 31 % (z 0,96 na 0,66 m²), došlo zde k velmi významnému růstu cen nemovitostí i ve srovnání s vybranými městy. Průměrná transakční cena za 1 m² se aktuálně pohybuje okolo 51 450 Kč.

Bytový fond města je tvořen 388 byty (+ 3 služební byty v budovách ZŠ), dohromady tak město Otrokovice vlastní téměř 5 % z celkového bytového fondu na území města. Pro srovnání města v České republice standardně vlastní mezi 3-5 % bytového fondu. Aktuální výše nájemného je v těchto bytech 60,31 Kč/m² podlahové plochy bytu + částka za zařizovací předměty u stávajících nájmů, u nových nájmů od 1. 4. 2023 město požaduje částku 80 Kč/m² podlahové plochy, ale již si neúčtuje nájemné za zařizovací předměty.

Původní městský bytový fond prošel po revoluci postupným procesem privatizace. Významná část současných městských bytových domů byla postavena po povodních za využití státních dotací. Tyto dotace byly vázány na určité podmínky, včetně stanovení nízkého nájemného v těchto bytech a limitů pro jeho zvyšování nad minimální částku stanovenou s ohledem na udržitelnost. Překročení této minimální částky by mohlo vést k vracení části státní dotace použité při výstavbě domů.

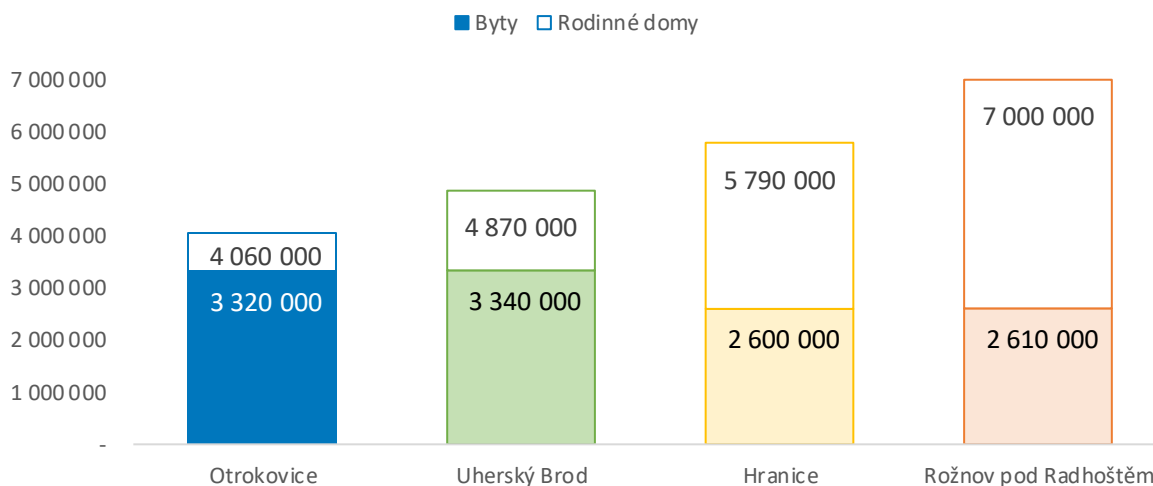
Graf 8: Počet inzerovaných nemovitostí na portálu Sreality.cz ve vybraných městech

Zdroj: sreality.cz

Vzhledem k nízkému počtu nově vystavěných bytů v Otrokovicích je počet nemovitostí v inzerci na portálu sreality.cz oproti ostatním sledovaným městům velmi vysoký. Tento fakt může být způsoben vysokou poptávkou po bydlení, která není uspokojená množstvím nově postavených bytů.

Graf 9: Průměrné ceny aktuálních nemovitostí na portálu sreality.cz

Zdroj: Sreality.cz

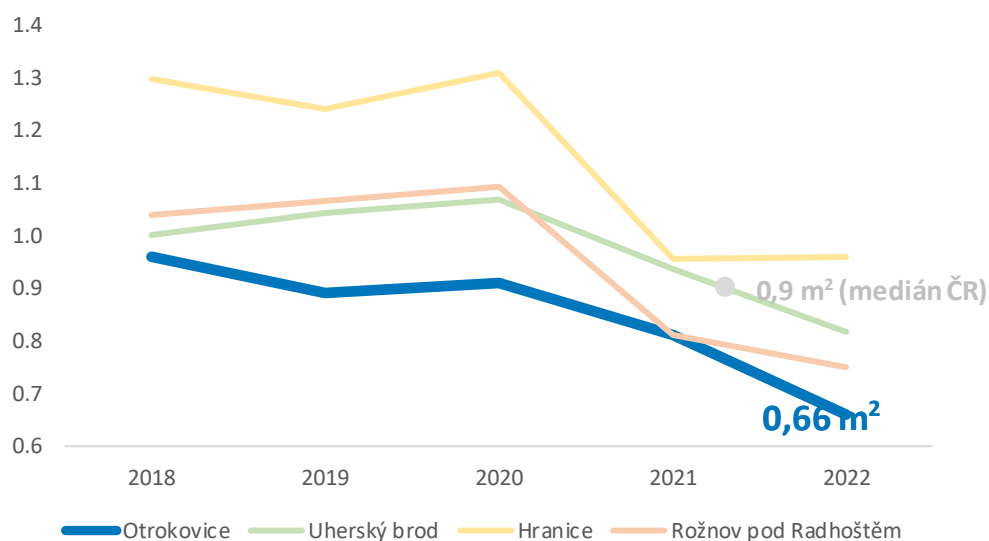
Cena nemovitostí ve městě má zásadní vliv na celkovou prosperitu města. Vysoké ceny mohou odradit investory a podnikatele od vstupu na trh, což může vést k omezenému růstu hospodářství a vytváření pracovních míst. Dále mohou mít vysoké ceny negativní dopad na dostupnost bydlení a zvyšování nákladů pro obyvatele, což může vést k odchodu talentů a kvalifikovaných pracovníků z města. Na druhé straně, když jsou ceny nemovitostí stabilní a dostupné, město může přilákat více podniků, investic a lidí, což může posílit jeho ekonomiku a celkovou prosperitu.

Dle dat dostupných z portálu sreality.cz jsou ceny bytů vyšší než např. v Hranicích či Rožnově pod Radhoštěm, naopak ceny domů jsou v Otrokovicích bezkonkurenčně nejnižší. Vypovídající schopnost těchto informací je ale omezená, neboť v aktuální situaci je mnoho nemovitostí prodáno za podstatně nižší cenu, než bylo původně inzerováno.

DATA PROJEKTU OBCE V DATECH

	2018	2019	2020	2021	2022			
					Otrokovice	Republikově nejhorší hodnota	Medián	Republikově nejlepší hodnota
Bydlení – průměrná transakční cena za m ² v Kč na území obce	27 237	31 919	33 395	39 228	51 456,27	100 904	39 356	12 814
Průměrná měsíční mzda v kraji v Kč	26 063	28 374	30 425	31 644	33 903	-	-	-
Počet m ² , které lze koupit za 1měsíční mzdu	0,96	0,89	0,91	0,81	0,66	0,38	0,90	2,59

Graf 10: Počet m², které lze koupit za 1měsíční mzdu ve vybraných obcích

Zdroj: Obce v datech

Za sledovaných 5 let se počet m², které si lze koupit za 1měsíční mzdu ve městě snížil o 31 % (z 0,96 na 0,66 m²), došlo zde k velmi významnému růstu cen nemovitostí i ve srovnání s vybranými městy. Průměrná transakční cena za 1 m² se tedy aktuálně pohybuje okolo 51 450 Kč.

Ve srovnání s vybranými městy je v Otrokovicích transakční cena za m² nejvyšší, tudíž ceny nemovitostí jsou relativně nejvyšší. Jak již bylo zmíněno výše, drahé nemovitosti mohou omezit příchod investic a podnikatelů, snížit dostupnost bydlení a odrazovat kvalifikované pracovníky od pobytu ve městě, což může vést k negativnímu vlivu na hospodářský růst a celkovou prosperitu města.

SHRNUTÍ

Úroveň výstavby nových bytů je srovnatelná s okolními městy a cena nabízených nemovitostí patří spíše k průměru ve srovnání s vybranými městy ve Zlínském kraji. Počet m² které si lze za průměrnou mzdu v kraji koupit je však nízký a nachází se mírně nad nejhorší hodnotou v rámci ORP. V souvislosti s trendem work-life balance jsou Otrokovice ideální místo pro život. Nabízí totiž dobrou dopravní dostupnost, pracovní nabídky v okolí, krásnou přírodu a množství volnočasových aktivit. Je tedy nutné se zaměřit na zvýšení atraktivity lokality především pro mladé rodiny s dětmi a zajistit kromě dostupného bydlení také dostatečnou nabídku pracovních příležitostí.

Významnost kapitoly na rozvoj města

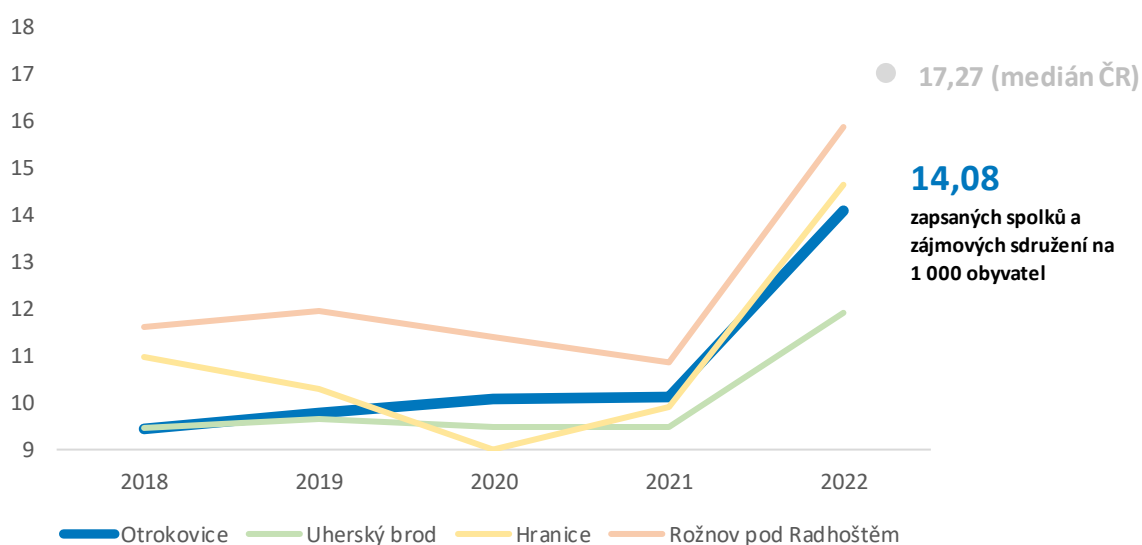
Společnost

VNĚJŠÍ SITUACE

Důležitým ukazatelem úspěchu je spokojenost občanů, sounáležitost, ale i dobré fungování společenského a kulturního života ve městě. V takovém případě se lidé ve větší míře podílí na společných aktivitách, navzájem spolupracují a mají zájem o dění ve městě. Vytváření společensky přívětivého prostředí má kromě větší míry spokojenosti místních obyvatel také pozitivní ekonomické dopady. Celospolečenským zájmem je udržení zdraví obyvatel. Lze toho dosáhnout systémovou podporou občanských spolků a neziskových organizací, které se významně podílejí na tvorbě dostatečného zázemí pro atraktivní nabídku volnočasových aktivit. Pouze dostatečně pestré a motivující prostředí pro aktivní trávení volného času všech věkových skupin obyvatel města Otrokovic, může přispět k posílení pozitivního vztahu k pohybové aktivitě a zlepšení, nebo alespoň udržení, odpovídajícího zdravotního stavu obyvatel.

SITUACE V OTROKOVICÍCH

Graf 11: Počet zapsaných spolků a zájmových sdružení se sídlem v obci na 1 000 obyvatel

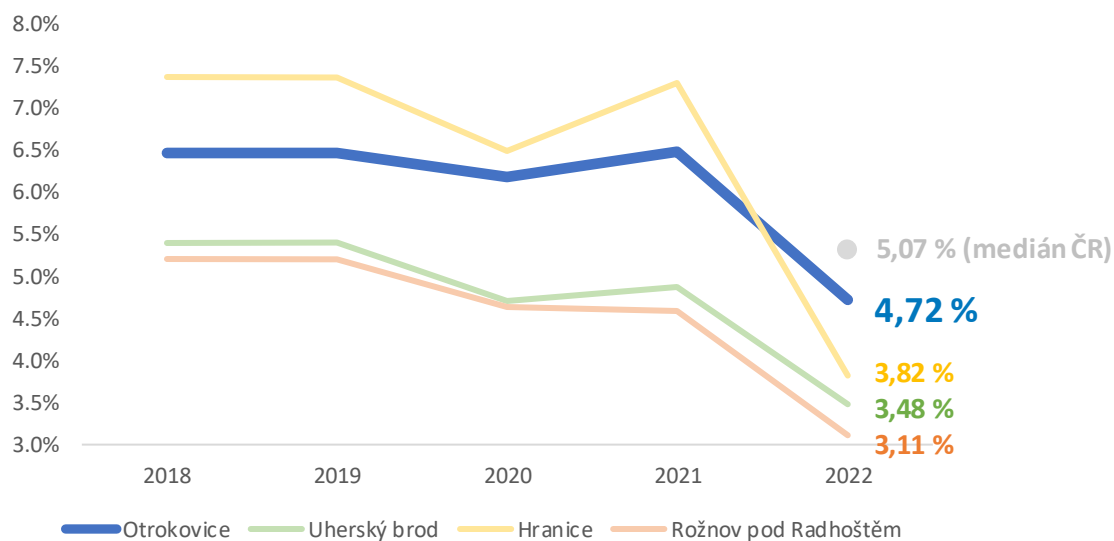
Zdroj: Obce v datech

Ačkoliv v posledním sledovaném roce počet zapsaných spolků a zájmových sdružení velmi významně vzrostl, stále jsou Otrokovice i s ostatními sledovanými městy hluboko pod mediánem ČR. Tyto uskupení ale mohou pro město hrát významnou roli. Mohou posílit komunitní vztahy a podpořit společenskou angažovanost místních obyvatel. Mohou přinášet kulturní a společenské akce, což může přilákat turisty a podpořit místní ekonomiku, či mohou být důležitým hlasem při prosazování změn a podporování zájmů místních obyvatel vůči místní samosprávě a politickým rozhodnutím.

DATA PROJEKTU OBCE V DATECH

	2018	2019	2020	2021	2022			
					Otrokovice	Republikově nejhorší hodnota	Medián	Republikově nejlepší hodnota
Celkový počet vyplacených příspěvků na živobytí za rok na území obce	2 179	1 130	914	936	941	-	-	-
Počet vyplacených příspěvků na živobytí na 1 000 obyvatel	120,50	63,11	51,13	52,78	54,12	353,17	71,67	7,11
Celkový počet vyplacených doplateků na bydlení za rok	1 559	757	702	766	677	-	-	-
Počet vyplacených doplateků na bydlení na 1 000 obyvatel	86,21	42,28	39,27	43,19	38,94	219,78	38,07	3,77
Počet osob v exekuci	1 166	1 166	1 106	1 149	1 582	-	-	-
Podíl osob v exekuci na celkovém počtu obyvatel v %	6,47	6,47	6,19	6,48	4,72	17,15	5,07	2,37

Graf 12: Podíl osob v exekuci na celkovém počtu obyvatel vybraných obcí v %

Zdroj: Obce v datech

V celorepublikovém srovnání je podíl osob v exekuci v Otrokovicích lepší než medián ČR, nicméně ve srovnání s vybranými podobnými městy je tento ukazatel stále vysoký, což může vést k omezení osobního rozvoje a zhoršení životní úrovně postižených lidí, což může způsobit sociální nerovnosti a snížení kvality života v městských oblastech. Dále může mít negativní dopad na ekonomiku města prostřednictvím snížení spotřební poptávky a zvyšování nákladů na vymáhání dluhů.

SHRNUTÍ

Město Otrokovice poskytuje finanční podporu neziskovým organizacím a spolkům (příspěvek na činnost, poskytování prostoru a další formy pomoci). Podpora vychází se schválených podmínek. Podpořené subjekty přispívají k aktivnímu občanství a rozvoji komunity tím, že sdružují dobrovolníky, poskytují služby v oblasti nabídky volnočasových aktivit a sociálních služeb, nebo vzdělávají.

Podíl osob v hmotné nouzi (či v exekuci) je ve městě vůči zbytku ČR nižší, na poměry Zlínského kraje je však stav průměrný. Snížení podílu osob s finančními problémy lze dosáhnout jak zlepšením jejich finanční gramotnosti, tak i zajištěním lépe placené práce. Město by proto mělo investovat pozornost do oblasti vzdělávání (včetně ČŽV) a ekonomické diplomacie pro růst prosperity.

Významnost kapitoly na rozvoj města

Lokální ekonomika, práce ve městě a cestovní ruch

VNĚJŠÍ SITUACE

Přestože ekonomika a zaměstnanost hrají z hlediska budoucího rozvoje měst klíčovou roli, tak nemáme k dispozici potřebná statistická data, která by umožnila podrobně analyzovat vývoj jednotlivých ekonomických oborů a odvětví, počet a strukturu pracovních míst, počet a strukturu návštěvníků, maloobchodní vývoj atd.

Prognózování ekonomického vývoje je kromě toho obtížné, neboť tržní prostředí je diskontinuální a vyznačuje se celou řadou nejistot. Makroekonomických, politických, sociálních, technologických, environmentálních a dalších. Významným zdrojem nejistot jsou také globalizace a propojenost současného světa anebo existence ekonomických krizí (ropná krize v 70. letech 20. století, celosvětová finanční a ekonomická krize v letech 2008 – 2009, krize vyvolaná pandemií koronaviru).

Česká ekonomika, s výjimkou let po covidu, rostla v rozmezí 3-6 % meziročně. Další růst HDP bude kromě současné vysoké inflace brzdit zejména nedostatek efektivní pracovní síly (zjednodušeně kombinace faktoru vzdělání/kvalifikace a hrubého množství práce). Kromě již přítomného nedostatku pracovníků, který se bude nadále zvyšovat vlivem demografického vývoje, dojde k výrazné proměně struktury pracovního trhu: některé pozice zaniknou a nové se objeví. Pokud stát, zaměstnavatelé a zaměstnanci nepřistoupí k aktivním krokům vedoucím k adaptaci na tyto změny, hrozí české ekonomice ztráta konkurenceschopnosti, nárůst nezaměstnanosti a zpomalení růstu.

Český pracovní trh aktuálně tvoří cca 5,2 mil. ekonomicky aktivních osob. Poptávka na českém trhu práce v posledních letech významně převýšila nabídku, což vedlo ke vzniku 180 tisíc volných pracovních míst. Česká republika má v současnosti druhý nejvyšší poměr volných pracovních míst v EU (Eurostat), a to 4,9 % oproti evropskému průměru, který činí 2,3 %. Zároveň má ČR velmi nízkou míru nezaměstnanosti. Současný nedostatek pracovních sil je tedy vedle struktury ekonomiky skutečně způsoben zejména nedostatkem pracovně aktivní populace, nikoliv nekompatibilitou dovedností.

„Do roku 2030 čeká Česko zásadní proměna trhu práce a v dalších letech pak kritický nedostatek pracovní síly.“ Model pracovního trhu cíleně vytvořený pro ČR (BCG), detailně do roku 2030 s dlouhodobějším výhledem hlavních trendů, ukazuje zásadní problémy, které bez včasného zásahu mohou zbrzdit českou ekonomiku:

- Struktura trhu se promění – Na trhu práce v současnosti chybí cca 180 tisíc pracovníků. Do roku 2030 přijde cca 330 tisíc současných zaměstnanců o práci z důvodu zániku jejich pracovních pozic, zároveň vznikne přes půl milionu nových pracovních míst.
- Pracovní síla zestárne – Do roku 2030 naroste počet lidí ve věku 50–65 let o 18 %.
- Naroste množství neobsazených pozic – Nedostatek pracovníků na trhu sice do roku 2030 naroste "jen" na 190 tisíc (o 10 tisíc v absolutní hodnotě), ale vlivem stárnutí populace a odchodu silných ročníků do důchodu se situace dramaticky zhorší po roce 2030 a mezera poroste až na 400 tis. v roce 2040.

Pro zvýšení produktivity, udržení konkurenceschopnosti, a tím i pomoci naplnění ekonomického potenciálu České republiky lze vidět dva základní, komplementární přístupy:

- Zvyšování vzdělání a kvalifikace – dlouhodobá aktivita zaměřená jak obecně na celou populaci pro přizpůsobení se změnám v ekonomice, tak i speciální aktivity zaměřené na rekvalifikaci pracovníků, kteří se kvůli stejným vlivům budou muset věnovat jinému zaměstnání.
- Doplnění množství pracovní síly – krátkodobá opatření zahrnující zvýšení imigrace, vyšší podíl seniorů na pracovním trhu, vyšší zapojení žen do pracovního procesu během a po rodičovské dovolené.

Pro adaptaci na nadcházející změny bude nezbytné změnit zejména přístup k celoživotnímu vzdělávání. Podle statistik Evropské komise se Česko řadí mezi země s nízkým procentem průběžného vzdělávání dospělých. V roce 2021 se jednalo o 5,8 % dospělých, kteří se pravidelně měsíčně vzdělávají. Průměrem EU činí 10,8 %, nejlepšími zeměmi jsou Švédsko, Finsko a Holandsko s 25–35 %. Evropská komise odhaduje, že do roku 2030 by měl v souvislosti se změnou pracovního trhu vzrůst podíl lidí dlouhodobě se vzdělávajících na 60 %.

Podíl pracovních pozic, které budou vyžadovat alespoň základní digitální dovednosti, se zvýší ze současných 54 % až na cca 90 % již v roce 2030. Přestože Česká republika je nad průměrem EU v procentu obyvatelstva s alespoň základními digitálními dovednostmi, přesto to znamená fakticky zvýšit digitální dovednosti až u 2,2 mil. pracujících. Města se musí stát architektem změn, které povedou k proměně vzdělanostní i demografické křivky.

„Investice do dlouhodobého vzdělávání se musí stát strategickou prioritou, jinak dojde ke zpomalení růstu, snížení konkurenceschopnosti a ve výsledku nárůstu potřeby mnohonásobně vyšších výdajů v budoucnu.“

Současně posiluje trend lokální výroby a služeb. Část spotřebitelů upřednostňuje specializovanou malosériovou a řemeslnou výrobu, která vrací produkci zpět do oblastí spotřeby. Dochází ke zkracování dodavatelsko-odběratelských řetězců a vzniká prostor pro vznik dalších podniků a pracovních míst. Trend vychází z touhy spotřebitelů po jedinečném a na míru upraveném zboží. Pandemie COVID 19 a válečný konflikt na Ukrajině zároveň ve střednědobém horizontu narušil komparativní výhody globalizace, tedy levnější výrobu vzdálenou od místa spotřeby.

Role malých a středních firem v nadcházející době je klíčová jak v oblasti inovací, pracovního trhu a také s nastupujícími společenskými změnami. Budoucí ekonomika a průmysl bude významně ovlivněn procesy jako je automatizace, robotizace a umělá inteligence. Tyto aspekty přispějí k významné proměně trhu práce. A to jak z hlediska vytvoření nebo zániku různých profesí, tak i způsobu, jak bude práce vykonávána a organizována.

Klíčové trendy lokální ekonomiky

- **Zvyšování kupní síly.**
Úroveň kupní síly České republiky se v roce 2021 oproti předchozímu roku zvýšila o necelé 4 %.
- **Rostoucí čisté příjmy.**
Průměrné čisté příjmy domácností (na osobu) dosáhly v roce 2022 238,4 tisíc Kč, což je o 47,04 % více než v roce 2018, kdy činily 162,1 tisíc Kč.
- **Růst HDP v paritě kupní síly.**
HDP na obyvatele v jednotkách PPS (standard kupní síly) v České republice dosahoval v roce 2021 **91 % průměru EU**. Od roku 2010, kdy byla tato hodnota na 84 %, dochází tedy k nárůstu a přibližování se průměru EU.

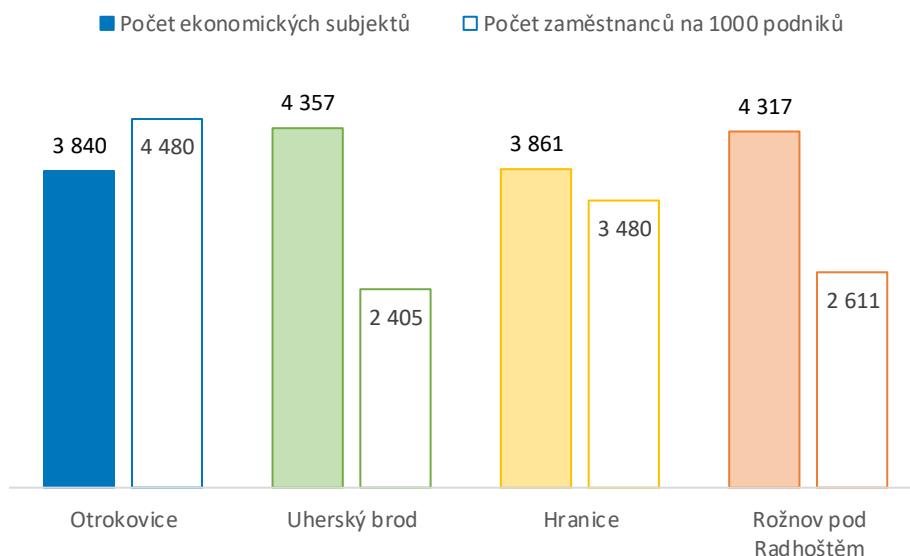
SITUACE V OTROKOVICÍCH

Z hlediska hospodářské struktury se města značně odlišují. Celoevropské výzkumy identifikovaly tři odlišné ekonomické profily malých měst:

- První skupinu tvoří města, v nichž převažuje rezidenční ekonomika, zaměřená na uspokojování místních nebo regionálních potřeb. Rezidenční ekonomika zahrnuje především služby a ekonomické činnosti související s bydlením.
- Druhou skupinu tvoří města s významným podílem průmyslu, s výrobně a exportně orientovanou ekonomikou. To je častý příklad malých měst v ČR.
- Třetí skupinu pak tvoří malá města, jejichž hospodářská struktura je značně diverzifikovaná a tvoří ji směs rezidenčních, produktivních, obslužných a doplňkově také znalostně orientovaných oborů.

Je patrné, že Otrokovice vykazují vysokou míru ekonomické specializace (automobilový průmysl) s výrazným zapojením do globálních produkčních sítí a řetězců. Aktuálně je zdejší zaměstnanost postavena především na endogenních faktorech, k nimž patří přírodní zdroje, kultura a tradice, lidský, sociální a kulturní kapitál apod. Do budoucna by město mělo akcentovat současnou strategii firem v metropolitních oblastech, které staví svůj ekonomický rozvoj více na mobilitě výrobních faktorů (na příchodu nových investorů, kreativních lidí)

Graf 13: Aktuální počet podnikatelských subjektů ve vybraných městech

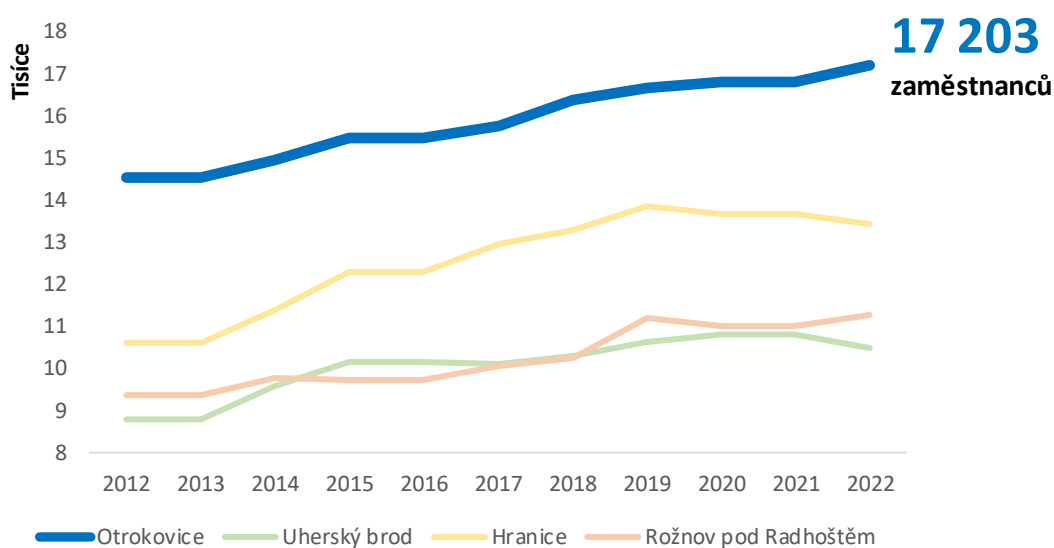

Zdroj: Český statistický úřad

Počet ekonomických subjektů v Otrokovicích je srovnatelný s vybranými městy, je poněkud menší jen z toho důvodu, že ve městě působí několik velkých zaměstnavatelů (např. Barum Continental či Toma). Velikost těchto zaměstnavatelů je zřejmá i z výjimečně vysokého počtu zaměstnanců na 1000 podniků ve městě.

Velká koncentrace zaměstnanců v malém počtu velkých podniků může mít několik pozitivních i negativních aspektů. Pozitivní zahrnují vyšší úroveň investic, větší možnosti pro rozvoj inovativních technologií a růst zaměstnanosti. Negativní aspekty mohou zahrnovat závislost města na těchto podnicích a riziko ztráty pracovních míst při změně ekonomických podmínek, nerovnoměrné rozdělení bohatství a omezenou konkurenci. Zároveň v těchto velkých podnicích není u mnoha zaměstnanců nárok na vyšší vzdělání, případnou digitalizací by tak tito zaměstnanci mohli mít silně ztížené postavení na trhu práce.

Graf 14: Vývoj počtu zaměstnanců ve vybraných městech

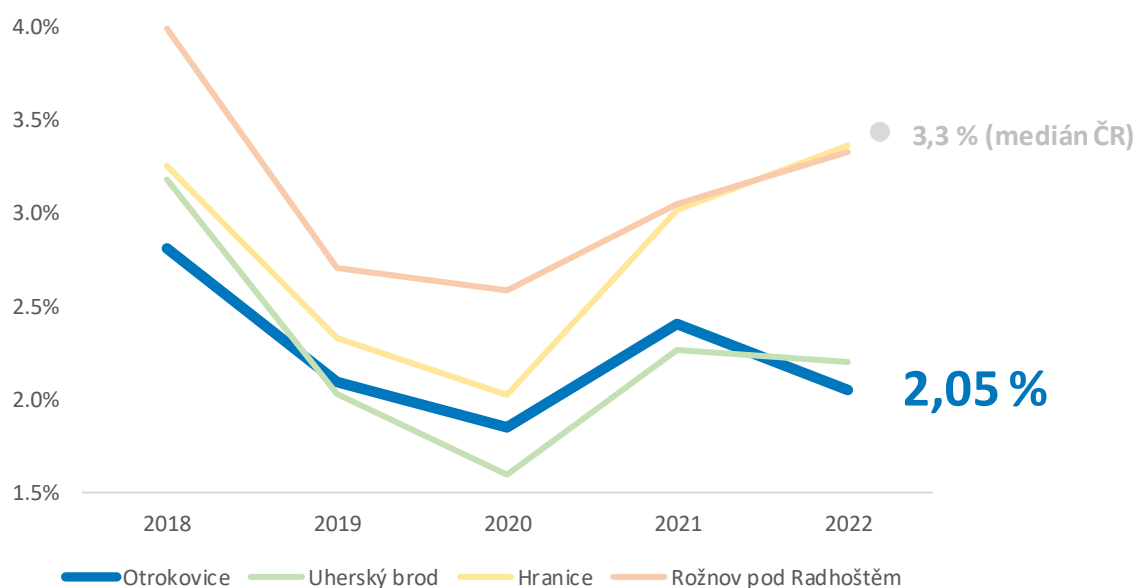
Zdroj: Data rozpočtového určení daní – interní zdroj

Otrokovice mají vysoký podíl zaměstnanosti ve zpracovatelském sektoru a jsou tak silně exponované změnám způsobenými digitalizací a automatizací. Patří k městům s největším očekávaným dopadem automatizace a technologie využívající AI, zejména v oblastech jako výroba, maloobchod, velkoobchod, zdravotnictví a sociální služby, vzdělávání a stavebnictví. OECD studie z roku 2019 odhaduje v České republice 15,5 % s vysokou pravděpodobností automatizace (> 70 %) a 31,2 % pozic silně ovlivněných automatizací.

DATA PROJEKTU OBCE V DATECH

	2018	2019	2020	2021	2022			
					Otrokovice	Republikově nejhorší hodnota	Medián	Republikově nejlepší hodnota
Průměrný podíl nezaměstnaných osob v průběhu roku v procentech na území města	2,81	2,09	1,85	2,40	2,05	10,07	3,30	1,33
Počet pracovních pozic inzerovaných na job portálech za 1 týden na území obce	390,75	31,92	17,50	36,00	95	-	-	-
Počet pracovních pozic inzerovaných na job portálech za 1 týden na území obce na 1 000 obyvatel	10 241	1,78	0,98	2,03	5,53	0,15	3,27	11,80
Počet pracovních pozic inzerovaných na job portálech za 1 týden v oblasti do 30 km od radnice obce	43,09	444,42	285,75	542	2 038	817	1 788	12 453
Počet pracovních pozic inzerovaných úřadem práce za 1 týden na území obce	-	127,50	73,89	56,50	832,50	-	-	-
Počet pracovních pozic inzerovaných úřadem práce za 1 týden na území obce na 1 000 obyvatel	-	7,12	4,13	3,19	47,88	1,94	20,11	145,76
Počet pracovních pozic inzerovaných úřadem práce za 1 týden v oblasti do 30 km od radnice obce	-	1 218	1 305	973	9 162	781	6 525	58 874

Graf 15: Průměrný podíl nezaměstnaných osob v průběhu roku v procentech na území vybraných měst

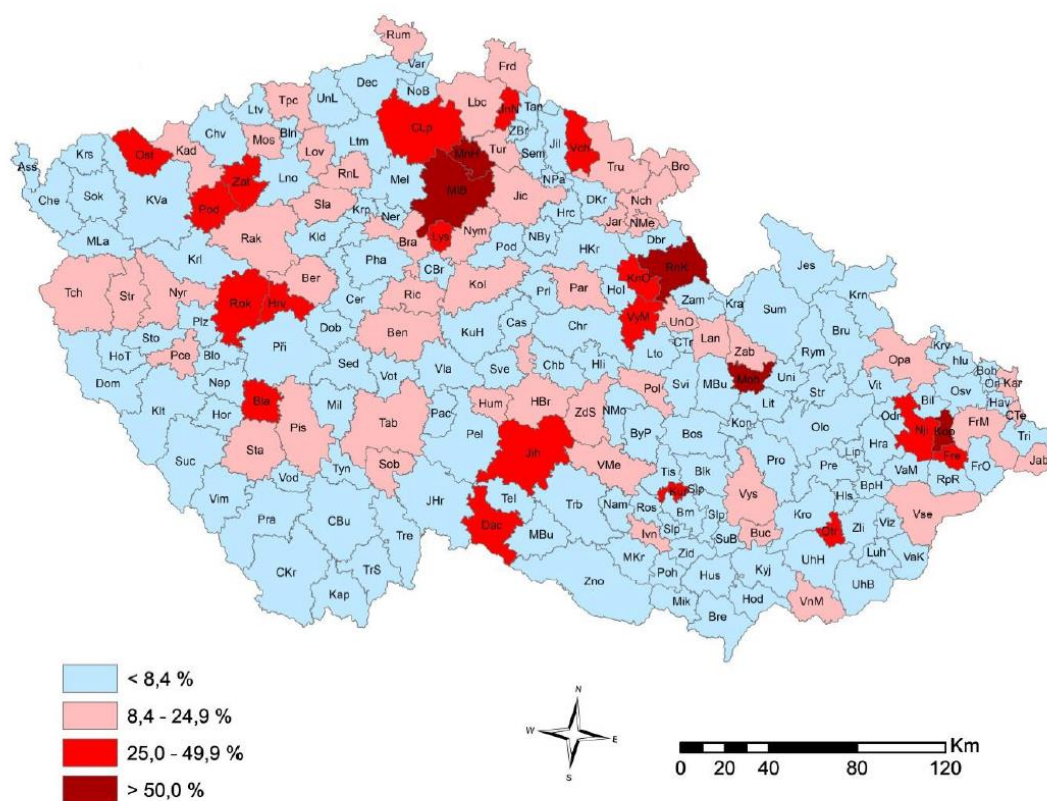

Zdroj: Obce v datech

Nezaměstnanost v Otrokovicích je dlouhodobě nižší než medián ČR. Nízká nezaměstnanost v obci je způsobena především velkými podniky zpracovatelského průmyslu, které ve městě působí. Nízká nezaměstnanost vede ke zvyšování průměrného příjmu obyvatel, zvyšování poptávky po produktech a službách, což podporuje lepší pracovní podmínky a ekonomický růst města. Oproti tomu zvyšuje náklady na pracovní sílu a může způsobovat nedostatek pracovních sil a omezení růstu pro firmy, které nemohou najít dostatek kvalifikovaných zaměstnanců. Také může vést ke konkurenčnímu boji mezi firmami o zaměstnance a zvyšování jejich platů, což může vést ke zvyšování nákladů a snižování zisků.

Otrokovice patří mezi nejvíce specializované regiony z hlediska průmyslu v celém Zlínském kraji. Hlavním tématem je automobilový průmysl a plastikářství. Hrubá přidaná hodnota průmyslu zaznamenala nárůst podílu na 46,1 % z celkové hodnoty Zlínského kraje v roce 2017. Naopak sektor služeb je dlouhodobě poznamenán trendem poklesu podílu na úkor průmyslu, s podílem 45,4 %. Ve Zlínském kraji je dosahována velmi dobrá rentabilita vlastního kapitálu, R, přičemž nejvyšší hodnoty dosahuje SO ORP Otrokovice

Obrázek 5-4. Podíl automobilového průmyslu na celkové zaměstnanosti ve zpracovatelském průmyslu na úrovni správních obvodů obcí s rozšířenou působností (2017).

Zdroj: Ženka 2019

SHRNUTÍ

Město Otrokovice patří k významným ekonomickým centrům Zlínského kraje. Nicméně podle Strategie regionálního rozvoje 2021+ se řadí mezi aglomerace a jejich zázemí, které jsou charakteristické vyšší intenzitou podnikatelské aktivity a nižším podílem nezaměstnaných osob. Podniky ve městě se ve velké míře soustřeďují na výrobu v oblasti průmyslu, zejména v oboru strojírenství, kovovýroby a stavebnictví. Většina produkce je zatím zaměřena na výrobky s nižší přidanou hodnotou, z čehož plyne také využívání méně kvalifikovaných pracovníků. Postupně však na území města vznikají pracovní místa vyžadující mnohem kvalifikovanější pracovníky (např. v logistice). Je nutné postupně zvyšování kvalifikace obyvatel prostřednictvím posilování role středních škol, dalšího vzdělávání či doplnění pracovní síly. Do budoucna by město mělo akcentovat svou strategickou polohu v kraji a stát se důležitým uzlem pro znalostně orientovaný průmysl a služby v oblasti cestovního ruchu, stejně jako rozvíjet svůj průmyslový potenciál přilákáním nových investorů

Významnost kapitoly na rozvoj města

Životní prostředí

VNĚJŠÍ SITUACE

Atraktivní prostředí pro život a zdravá krajina jsou klíčové pro kvalitní život každého z nás. V kontextu udržitelného rozvoje, včetně dosahování klimatických cílů, je zásadní respektovat potřeby všech generací a zvláště mladých, pro které nabývá environmentálně šetrný přístup k životu na důležitosti. Udržitelná města představují jeden z globálních cílů udržitelného rozvoje (SDGs), na evropské úrovni je úsilí o kvalitní prostředí pro život součástí interdisciplinární iniciativy Nový evropský Bauhaus, která se zaměřuje na realizaci opatření vedoucí ke vzniku udržitelných veřejných prostor ve spolupráci všech aktérů.

Do roku 2030 se v EU obnoví významné oblasti poškozených ekosystémů a ekosystémů bohatých na uhlík; přírodních stanovišť a druhů, které nevykazují zhoršení trendů nebo stavu z hlediska ochrany a nejméně 30 % dosahuje příznivého stavu z hlediska ochrany nebo alespoň vykazuje pozitivní trend.

Mezi klíčové závazky EU do roku 2030 patří:

- riziko a používání chemických pesticidů je sníženo o 50 % a používání rizikovějších pesticidů je sníženo o 50 %,
- nejméně 25 % zemědělské půdy je využíváno v rámci správy ekologického zemědělství a výrazně se zvyšuje využívání agroekologických postupů,
- v EU budou při plném respektování ekologických zásad vysazeny tři miliardy nových stromů,
- ztráty živin z hnojiv jsou sníženy o 50 %, což vede ke snížení používání hnojiv o nejméně 20 %,
- města s alespoň 20 000 obyvateli mají ambiciózní plán pro městskou zeleň,
- v citlivých oblastech, jako je městská zeleň v rámci EU, se nepoužívají žádné chemické pesticidy.

Vzhledem k umístění města v rámci vysoké intenzity zemědělství v regionu je velmi důležitým přírodním kapitálem půda. Nejen v kontextu klimatické změny, ale jako základnímu statku poskytujícímu naši obživu, je důležité do budoucna zamezit její degradaci/erozi.

Ta je způsobená několika faktory jako je nevhodný způsob hospodaření a živelné zastavování. Naopak vhodné způsoby hospodaření s půdou jsou předpokladem pro udržování kulturní krajiny i její biodiverzity. **V ochraně ovzduší jsou pro Otrokovice důležité emise z dopravy a emise z průmyslové výroby.**

Významu nabývá zásobování domácností pitnou vodou z blízkých zdrojů (vč. ochrany zdrojů podzemních a minerálních vod) a rovněž vhodné způsoby hospodaření s odpadními vodami, které by umožnily využívat přečištěnou vodu např. k zavlažování nebo využití v domácnosti či v rámci jiné infrastruktury, vždy s ohledem na možné zdroje znečištění, zvláště tzv. novou ekologickou zátěž.

Z pohledu klimatické změny je čím dál významnější role zeleně ve městech, která má kromě estetické funkce řadu dalších benefitů (udržení příznivého klimatu ve městech, omezení prašnosti, hluku apod.) a významně přispívá ke zvýšení atraktivity prostředí pro život.

V zastavěných částech Otrokovic, kde se vyskytují velké plochy zastavěného území (např. průmyslové zóny, parkoviště a velké dopravní terminály), je již nyní teplota oproti zalesněnému nebo travnatému okolí relativně vysoká (vyšší až o 35 °C). V této souvislosti je prokázáno, že parky a lesoparky v sídlech snižují teplotu v průměru až o 8 °C. Jedno z konkrétních řešení, které má potenciál přispět k výše popsaným benefitům, je kromě typických zelených ploch v podobě parků nebo jiné výsadby realizace prvků zelené infrastruktury, kdy zelené fasády či střešní zahrady plní také estetickou roli. Stranou nesmí zůstat ani modrá infrastruktura, která přispívá k optimálnímu nakládání s vodami, v ideálním případě jejich kombinace. Jak mohou města realizovat konkrétní opatření uvádí např. metodická příručka Voda ve městě: Metodika pro hospodaření s dešťovou vodou ve vazbě na zelenou infrastrukturu vydaná v roce 2022.

SITUACE V OTROKOVICÍCH

Tabulka 1: Počet obyvatel zasažených hlukem a srovnání s vybranými městy

Počet osob v pásmu hluku za den	50-54 dB	55-59 dB	60-64 dB	65-69 dB	70-74 dB	nad 75 dB
Otrokovice	5 174	4 358	687	241	168	25
Uherský Brod	3 073	1 628	355	530	195	0
Hranice	395	11	0	0	0	0
Rožnov pod Radhoštěm	3 100	1 045	594	480	18	0

Zdroj: Ministerstvo zdravotnictví České republiky – hlukové mapy

Otrokovice se jakožto obec s rozsáhlou průmyslovou zónou potýká s vysokou úrovní hluku. Srovnání s obdobnými obcemi ukazuje, že v Otrokovicích je vystaveno hluku podstatně více obyvatel, zejména v nižších hodnotách decibelů (do 59 dB), avšak nemalý počet obyvatel je zde vystaven i vyšším hodnotám. Tento hluk pochází zejména z průmyslových podniků a silniční dopravy. V důsledku toho mohou obyvatelé trpět řadou zdravotních problémů, jako jsou například poruchy spánku, zvýšený krevní tlak, stres a úzkost.

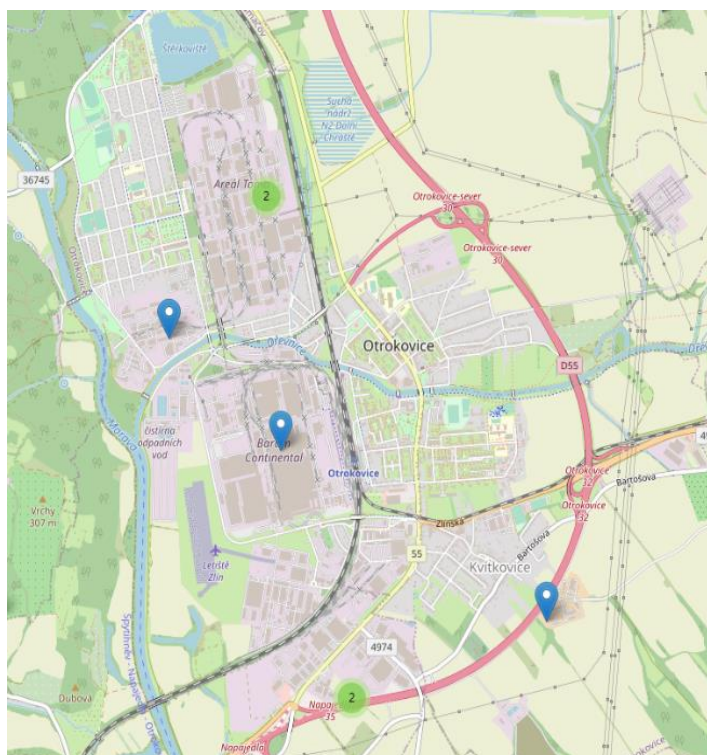
Tabulka 2: Počet kontaminovaných míst na území měst CENIA

Počet kontaminovaných míst na území města

Otrokovice	7
Uherský Brod	6
Hranice	8
Rožnov pod Radhoštěm	7

Zdroj: Přehled kontaminovaných lokalit SEKM3

Obrázek 3: Mapa kontaminovaných míst na území města Otrokovice

Zdroj: Přehled kontaminovaných lokalit SEKM3

Ve městě se nachází 7 kontaminovaných míst, což není vzhledem k vybraným městům nijak výjimečný počet. Tyto místa jsou převážně v areálech průmyslových továren, nicméně vyskytují se zde i 2, které jsou pouze skládkami na kraji či mimo obydlenu oblast (Skládka Zemník Kvítkovice, Skládka Kvítkovice-Podborčí).

	2018	2019	2020	2021	2022			
					Otrokovice	Republikově nejhorší hodnota	Medián	Republikově nejlepší hodnota
Průměrná koncentrace částic PM ₁₀ v $\mu\text{g} \times \text{m}^{-3}$	26,44	26,30	26,12	25,25	24,21	34,05	19,19	10,18
Průměrná koncentrace částic PM _{2.5} v $\mu\text{g} \times \text{m}^{-3}$	20,53	20,52	20,46	19,75	18,77	26,60	14,43	6,83
Vážený počet firem se zaznamenanými úniky škodlivých látek na území města Otrokovice	108	148,58	188,48	180,53	213,97	1 305	106	3

Na území zóny Střední Morava dochází dlouhodobě k překračování imisního limitu pro benzo[α]pyren, suspendované částice frakce PM₁₀ a PM_{2,5}. Průměrná roční koncentrace PM₁₀ ani PM_{2,5} v Otrokovicích nepřekročila imisní limit, nicméně v celorepublikovém srovnání byla podstatně vyšší než medián (viz tabulka). Vývoj průměrných denních koncentrací PM₁₀ i PM_{2,5} odpovídá vývoji koncentrací na dalších stanicích státní sítě imisního monitoringu.

Podle modelového výpočtu mají na průměrné roční imisní koncentraci suspendovaných částic PM₁₀ na stanici v Otrokovicích nejvyšší podíl sekundární částice (54 %). Pětinový podíl mají primární emise ze silniční dopravy (20 %) a 15 % představují primární emise z lokálního vytápění.

Nejvýznamnější podíl na průměrné roční koncentraci suspendovaných částic PM_{2,5} má podle modelu kategorie sekundární částice (62 %). Primární emise z lokálního vytápění je další významnou kategorií (20 %), v menší míře se projevují primární emise ze silniční dopravy (8 %).

SHRNUTÍ

V současnosti je v okolí města evidováno 7 kontaminovaných míst, které jsou důsledkem průmyslové výroby a zemědělské činnosti. Nepředstavují však pro území města a život obyvatel akutní riziko. Dostatek zelených ploch jak na okraji, tak v samotném centru města, má naopak pozitivní vliv na životní prostředí a skýtá velký potenciál pro jejich využití v rámci rozvoje cestovního ruchu a aktivního trávení volného času obyvatel, ale také ve snižování teploty v centru města s ohledem na probíhající klimatickou změnu. Doplněním stávajících zelených ploch o infrastrukturu v podobě zelených fasád, či střešních zahrad, je možné přispět k optimálnímu nakládání s vodami a úspoře energie. Město by mělo nadále pokračovat v dlouhodobé ochraně a zlepšování životního prostředí. Klíčovými jsou cílená opatření v oblasti zlepšování kvality ovzduší, snižování energetické náročnosti budov, podpora energetické tranzice (přechod k obnovitelným zdrojům energie) a budování infrastruktury pro větší klimatickou odolnost.

Významnost kapitoly na rozvoj města

II

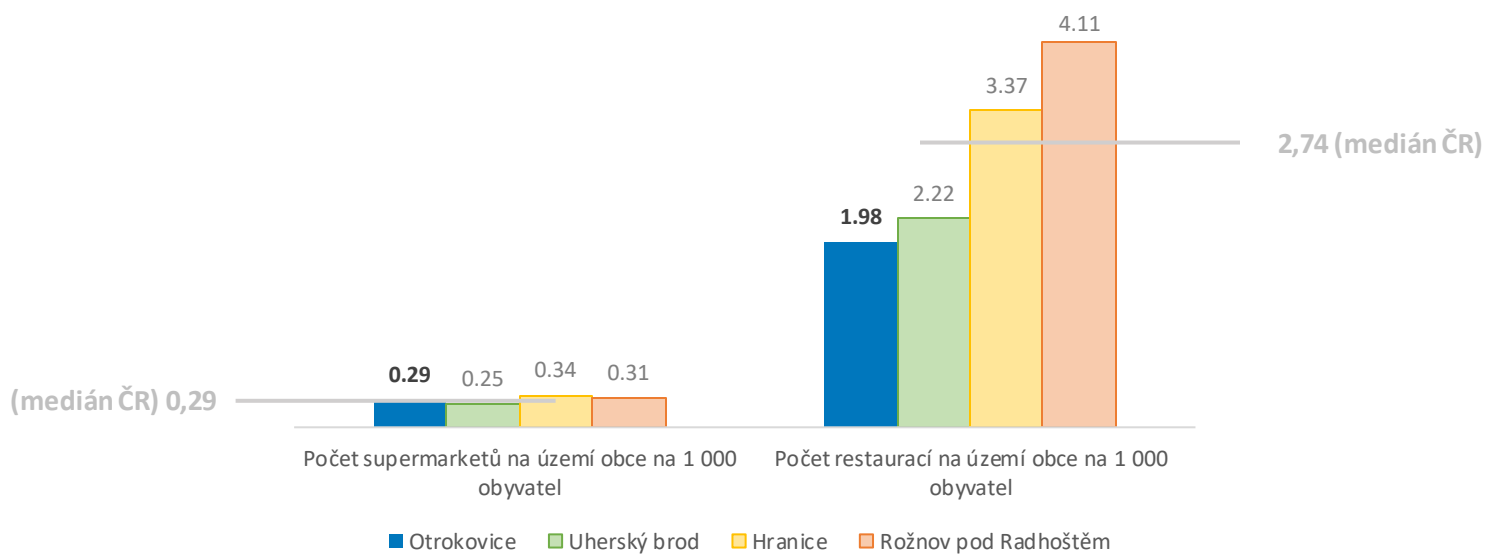
Vybavenost města

SITUACE V OTROKOVICÍCH

DATA PROJEKTU OBCE V DATECH

	2018	2019	2020	2021	2022			
					Otrokovice	Republikově nejhorší hodnota	Medián	Republikově nejlepší hodnota
Počet supermarketů na území obce	4	4	4	5	5	-	-	-
Počet supermarketů na území obce na 1 000 obyvatel	0,22	0,22	0,22	0,28	0,29	0,00	0,29	0,62
Počet supermarketů v dojezdu do 30 minut	52	58	58	59	55	4	26	274
Počet bankomatů na území obce	14	13	14	14	14	-	-	-
Počet bankomatů na území obce na 1 000 obyvatel	0,78	0,73	0,78	0,8	0,8	0,00	0,78	1,95
Počet bankomatů v dojezdu do 30 minut	146	143	152	148	176	14	82	998
Počet restaurací na území obce	28	30	31	31	34	-	-	-
Počet restaurací na území obce na 1 000 obyvatel	1,55	1,68	1,73	1,73	1,98	1,12	2,74	7,94
Počet restaurací v dojezdu do 30 minut	583	539	595	595	761	81	401	6 491
Průměrný počet promítaných filmů v kinech na území obce za 1 týden	1,3	2	0,83	0,83	1	-	-	-
Průměrný počet promítaných filmů v kinech na území obce za 1 týden na 1 000 obyvatel	0,07	0,11	0,05	0,05	0,06	0,00	0,59	5,42
Průměrný počet promítaných filmů v kinech v dojezdu 30 minut za 1 týden	267,6	259,5	52	52	188	0	73	3 815

Graf 16: Počet supermarketů a restaurací na území vybraných měst na 1 000 obyvatel

Zdroj: Obce v datech

Vzhledem k počtu supermarketů na 1000 obyvatel si Otrokovice v celorepublikovém srovnání stojí dobře, stejně tak ve srovnání vybranými městy jsou též v průměru. Ohledně počtu restaurací tomu tak již není a problém malého počtu restaurací je patrný. Nízký počet restaurací ve městě může omezovat rozmanitost stravovacích možností, snižovat kvalitu služeb a mít negativní dopad na ekonomiku města a turistický ruch. Takto nízký počet restaurací může být způsoben opět velkými zpracovatelskými společnostmi na území města, které nabízejí služby vlastní jídelny za velmi výhodné ceny (obědové menu za 70-100 Kč).

SHRNUTÍ

Vybavenost měst a obcí nesouvisí pouze s jejich velikostí. Je ovlivňována řadou faktorů, především pak polohou (vzdálenost od větších měst a aglomerací), ale také demografickými a socioekonomickými faktory. Počet obyvatel v Otrokovicích se dlouhodobě snižuje a populace postupně stárne. Z tohoto pohledu je v Otrokovicích ve srovnání s podobnými městy nízký počet míst v zařízeních sociálních služeb, což by mohlo do budoucna znamenat možný nedostatečný přístup občanů k potřebné péči. Je tak nezbytně nutné hledat efektivní cesty v organizaci a zlepšení nabídky sociálních služeb pro občany, aby v budoucnu nedošlo ke zhoršení kvality a dostupnosti péče. Naopak obliba nákupů potravin a dalšího zboží je v Otrokovicích dostupná. Počet supermarketů ve městě je v celorepublikovém i meziměstském srovnání vyhovující. Existujícím rizikem pro rozvoj a kvalitu služeb v oblasti cestovního ruchu však může být nedostatek stravovacích příležitostí ve městě. Cílená podpora (finanční, propagační) drobných podnikatelů a místních prodejců v oblasti gastronomie a výroby regionálních potravin by mohla zvýšit atraktivitu a rozmanitost nabídky těchto služeb a podpořit rozvoj cestovního ruchu.

Významnost kapitoly na rozvoj města

Zdravotnictví a sociální vybavenost města

VNĚJŠÍ SITUACE

Zdraví je základní společenskou i ekonomickou hodnotou. Dobrý zdravotní stav lidí je přínosem pro všechny oblasti lidského žití a významně ovlivňuje hospodářský, sociální a environmentální růst. S dynamickým vývojem společnosti a rostoucí globalizací se však mění i aktuální zdravotní hrozby, kterým je nutné neustále čelit. Zdraví obyvatel je bezesporu klíčovým faktorem pro udržitelný rozvoj měst.

Pro udržení zdraví obyvatel je nezbytná kvalita a dostupnost zdravotní péče, kterou však ovlivňuje řada faktorů. Mezi tyto faktory patří kulturní a sociální prostředí, státní a veřejná správa, odborné společnosti, ale i samotní pracovníci ve zdravotnictví. Díky demokratizaci péče získává stále významnější roli také širší veřejnost, pacienti a média.

Podle statistik Světové zdravotnické organizace (WHO) je úroveň zdraví v České republice vysoká a v mnoha ohledech se řadí mezi evropský průměr nebo dokonce nadprůměr. Střední délka života se v Česku v posledních 10 letech neustále zvyšuje a v roce 2020 činila 78,3 roku, což je o 2,3 roku méně než průměr EU (Eurostat). Naopak téměř polovinu všech úmrtí v Česku lze přičíst rizikovým faktorům životního stylu, zejména špatnému stravování, kouření a konzumaci alkoholu. Mezi nejčastější příčiny

všech úmrtí v Česku patří onemocnění oběhové soustavy (40 %) a rakovina (25 %), jejíž výskyt se dle Joint Research Centre neustále zvyšuje a brzy překročí průměr ze mí EU.

Výdaje Česka na zdravotnictví v roce 2019 činily 7,8 % HDP, což je výrazně pod průměrem EU (9,9 %). I přesto však český zdravotnický systém disponuje hustou sítí nemocnic a lůžkových zařízení. Jedná se o jeden z nejvyšších poměrů lůžek k počtu obyvatel v EU, který činí 6,6 lůžka na 1 000 obyvatel ve srovnání s průměrem EU (5,3). Míra hustoty lékařů je také poměrně vysoká, nicméně jejich průměrný věk se neustále zvyšuje. Společně s dlouhodobým nedostatkem zdravotnického personálu může v budoucnu tato negativní kombinace způsobit snížení odolnosti systému zdravotní péče.

I přes pokročilé zdravotnictví v České republice není dostatek pozornosti věnován prevenci zdraví a podpoře aktivního životního stylu. Ty se však z dlouhodobého pohledu jeví jako nákladově nejefektivnější nástroj pro zlepšování zdraví populace a kvality života.

„Veřejný sektor v oblasti prevence zdraví a podpory aktivního životního stylu obyvatel sehrává klíčovou roli.“

Dle strategického rámce Zdraví 2030 je klíčovým úkolem zajistit zdravý život a zvyšovat jeho kvalitu pro všechny obyvatele v jakémkoli věku. Je však potřeba se také zaměřit na zájem občanů o vlastní zdraví prostřednictvím dostatečné informovanosti o pozitivních zdravotních benefitech, ale také dostupností vhodné infrastruktury a nabídky aktivit, které je mohou motivovat ke zvyšování zdravotní gramotnosti, podporovat zdravý životní styl a tím snižovat riziko vzniku nemocí. Lze toho dosáhnout opatřeními především v těchto oblastech:

- **Vzdělávání a prevence** – ve spolupráci se vzdělávacími institucemi a neziskovými organizacemi zajistit dostatečnou nabídku vzdělávacích aktivit zaměřených na aktivní stárnutí, podporu zdravého životního stylu a prevenci rizikového chování obyvatel;
- **Atraktivní nabídka volnočasových aktivit** – systémová podpora občanských spolků a neziskových organizací, které se významně podílejí na tvorbě dostatečného zázemí pro atraktivní nabídku volnočasových aktivit;
- **Investice do volnočasové infrastruktury** – pouze kvalitní a dostupná infrastruktura pro možnosti trávení volného času obyvatel je motivuje být aktivní.

„Investice do volnočasové infrastruktury ve městech a obcích jsou jasnou prioritou, protože pouze kvalitní a motivující prostředí pro podporu aktivního životního stylu obyvatel může přispět k udržení nebo posílení jejich zdraví a udržení kvality života“.

Zdraví je nezbytným předpokladem kvalitního života v každé společnosti. Úroveň zdraví v České republice je relativně vysoká v porovnání s ostatními zeměmi Evropské unie, ale stále jsou potřebné koncepční a strategické kroky, které přispějí ke zlepšování zdravotních ukazatelů v zemi. Dochází k postupnému stárnutí populace a vysoké míře úmrtnosti na příčiny, kterým lze předcházet prevencí. Je nezbytné implementovat strategická a preventivní opatření, která se zaměří na konkrétní rizikové skupiny, rizikové faktory a chování ovlivňující zdraví.

SITUACE V OTROKOVICÍCH

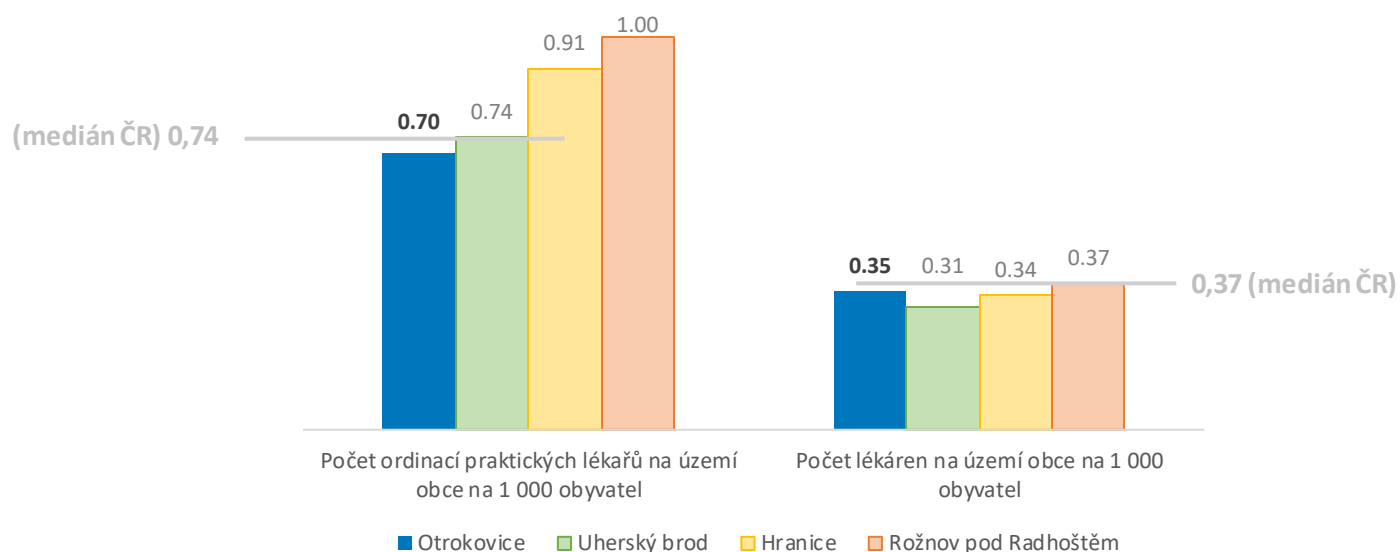
Z hlediska zajištění potřeb obyvatel obcí na Otrokovicku je významná blízkost krajského města Zlína a také okresních měst Kroměříž a Uherské Hradiště. V těchto městech působí významné množství poskytovatelů sociálních služeb s nadregionální či celokrajskou působností. Města a obce na Otrokovicku se tak finančně podílí také na provozu těchto služeb, a to v takovém rozsahu, který odpovídá množství poskytnutých služeb občanům jednotlivých obcí a doporučenému podílu územně samosprávných celků, který v rámci systému vyrovnávací platby definoval Zlínský kraj.

Síť sociálních služeb na Otrokovicku je relativně široká. Její největší silou jsou partnerské vazby na města a obce rozvíjené či utužované v rámci procesu KPSS (komunitní plánování sociálních služeb) na Otrokovicku, který funguje od roku 2005. Vždy se mohou vyskytnout potíže a nedostatky, pokud jsou však lidé v procesu plánování pozitivně nastavení ke vzájemnému naslouchání a spolupráci, lze řadu věcí vyřešit, aniž by se to dotklo kvality služeb pro uživatele.

DATA PROJEKTU OBCE V DATECH

	2018	2019	2020	2021	2022			
					Otrokovice	Republikově nejhorší hodnota	Medián	Republikově nejlepší hodnota
Počet ordinací praktických lékařů na území města Otrokovice (dále pouze obce)	11	11	12	12	12	-	-	-
Počet ordinací praktických lékařů na území obce na 1 000 obyvatel	0,61	0,62	0,67	0,68	0,70	0,27	0,74	1,38
Počet ordinací praktických lékařů v dojezdu do 30 minut	220	219	227	216	218	15	97	907
Počet ordinací dětských lékařů na území obce	5	5	5	5	5	-	-	-
Počet ordinací dětských lékařů na území obce na 1 000 obyvatel	0,28	0,28	0,28	0,28	0,29	0,00	0,33	1,12
Počet ordinací dětských lékařů v dojezdu do 30 minut	86	83	89	77	83	4	43	328
Počet lékáren na území města Otrokovice	6	6	6	6	6	-	-	-
Počet lékáren na území obce na 1 000 obyvatel	0,33	0,34	0,34	0,34	0,35	0,13	0,37	1,01
Počet lékáren v dojezdu do 30 minut	104	108	105	103	103	5	43	366

Graf 17: Počet ordinací praktických lékařů a lékáren na území vybraných měst na 1 000 obyvatel

Zdroj: Obce v datech

U obou ukazatelů má město Otrokovice hodnoty nižší, než je medián ČR, v rámci počtu lékařů dokonce nejnižší z vybraných měst. Nízký počet ordinací praktických lékařů ve městě může prodlužování čekací doby v ordinacích. To může vést k hromadění zdravotních problémů a zvýšenému výskytu komplikací. Nedostatek praktických lékařů také může vést k přetížení ostatních zdravotnických zařízení, jako jsou nemocnice a pohotovosti. To může způsobit zvýšené náklady na zdravotní péči a snížení kvality služeb.

SHRNUTÍ

Zdraví je základní společenskou i ekonomickou hodnotou. Podle WHO je úroveň zdraví v České republice vysoká, nicméně téměř polovinu všech úmrtí v tuzemsku lze přičíst rizikovým faktorům životního stylu (zejména špatnému stravování, kouření a konzumaci alkoholu). Otrokovice disponují v celorepublikovém srovnání spíše podprůměrným počtem ordinací praktických lékařů, i lékařů pro děti a dorost, a to jak v celkovém součtu, tak v průměru na počet obyvatel. Nedostatečný je také rozsah zdravotní péče a absence vybraných lékařských oborů, které jsou dostupné pouze v krajském městě, tedy s nutností dojíždění. Dostatečný je naopak počet lékáren. S ohledem na zlepšení situace v oblasti zdraví ve městě je nutné se více zaměřit na zájem občanů o vlastní zdraví. Prostřednictvím nabídky dalšího vzdělávání se snažit o zvýšení úrovně zdravotní gramotnosti a posílení informovanosti významu zdravého a aktivního životního stylu pro zdraví občanů. Důležitým úkolem bude také zajistit odpovídající počet praktických lékařů ve městě. Zvýšit zájem lékařů o vykonávání praxe v Otrokovicích je možné prostřednictvím ekonomických pobídek (cílené dotace na vybavení a mzdové prostředky), zajištěním lepších pracovních podmínek (rekonstrukce, vybavení a pronájem prostor) a intenzivní komunikací se zdravotními pojišťovnami.

Významnost kapitoly na rozvoj města

Kultura a sport

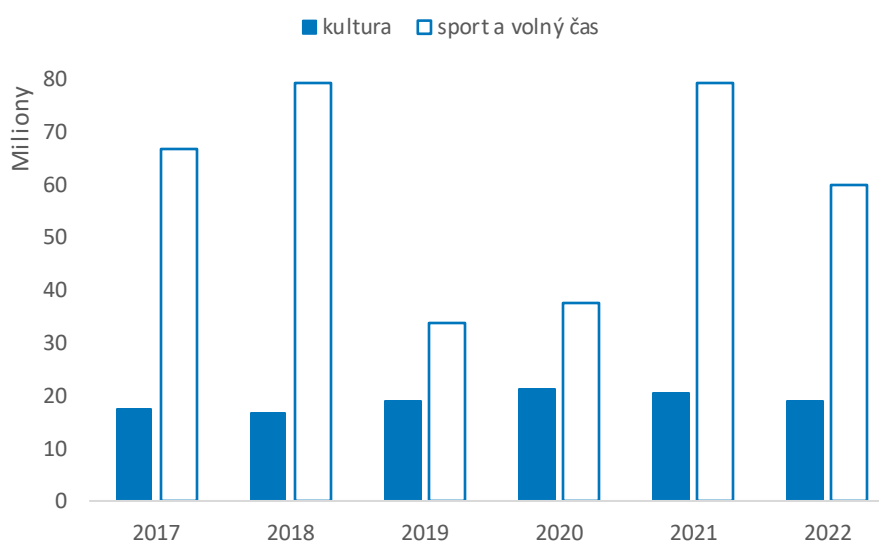
VNĚJŠÍ SITUACE

Přínosy kultury a historického dědictví jsou nesporné a nevyčísitelné. Význam kultury v moderním světě roste, protože se stává klíčovou součástí tvorby a udržování místní identity. Kultura a umění hrají zásadní úlohu při posilování společenské odolnosti, rozmanitosti a soudržnosti. Přispívá také ke zvýšení kvality života – přetváří města a obce na příjemná místa k žití, práci a k cestování, stimuluje vzdělávání a přispívá k osobnímu rozvoji. Pro její další rozvoj je nezbytné zajistit veřejné zdroje především za účelem metodické i finanční podpory a důstojného ohodnocení zaměstnanců veřejných, soukromých i neziskových institucí v sektoru kultury. Smyslem kulturní politiky města je zpřístupnění kulturních a uměleckých atraktivit města ve spolupráci a koordinaci se státními institucemi. Pouze dostatečné propojení státní kulturní politiky s místními podmínkami zajistí efektivnější vynakládání finančních prostředků na správu kulturních památek a podporu kulturně-spoločenských aktivit na místní úrovni.

Kulturní a kreativní průmysly se podílejí 5,3 % na tvorbě HDP EU a představují tak 12 mil. pracovních míst. Odvětví kreativních průmyslů zaměstnává více než dvakrát tolik lidí než telekomunikační a automobilový průmysl dohromady. Jen v blízkém Brně je v tomto odvětví zaměstnáno 10 % pracujících a podíl se neustále zvyšuje. Přesto jsou finance do kultury na národní úrovni podceňovány. Dlouhodobý cíl investovat 1 % výdajů rozpočtu do kultury není naplňován.

SITUACE V OTROKOVICÍCH

Graf 18: Vývoj investic města do kultury a sportu mezi lety 2017-2022

Zdroj: Rozpočet města

Město Otrokovice má v rámci svého Integrovaného strategického rozvojového plánu (ISRP) vymezeno celkem 17 projektů týkajících se oblasti sportu a dalších 14 aktivit v rámci cyklokoncepce. Plán klade důraz na řešení efektivnosti využití a revitalizaci sportovních zařízení, zejména těch, které jsou v majetku spolků. Dále se ISRP zaměřuje na podporu rozvoje podmínek pro alternativní sporty a dokončení propojení cyklostezek. Problémem je však dlouhodobý pokles počtu obyvatel města, zvláště mezi nejmladšími, kteří nesportují pravidelně, přičemž mnozí upřednostňují neorganizované aktivity. Chlapci preferují zejména fotbal a cyklistiku, zatímco dívky individuální aktivity jako běh, cyklistiku nebo fitness. Podle údajů o členské základně sportovních spolků lze předpokládat, že podíl dětí sportujících organizovaně se pohybuje v rozmezí 55-65 %.

Relativně vysoký podíl dospělých obyvatel Otrokovic je členem sportovní organizace. Nicméně ve více než polovině rodin rodičů žáků rodiče již nesportují, nebo nikdy pravidelně ne sportovali. Pouze v každé čtvrté rodině žáků základních škol sportují oba rodiče. Mezi ženami je nejpobulárnější silniční cyklistika, turistika, plavání a kondiční běh, vysoké popularity se těší také horská cyklistika, in-line, jóga, bike či badminton. Muži nejčastěji uváděli horskou cyklistiku, silniční cyklistiku a plavání, relativně vyšší zastoupení v kontextu ČR měl mezi muži in-line, skateboarding, florbal, tenis a badminton. Dospělí obyvatelé projevovali nejčastěji nespokojenost se stavem skateparku, plaveckého bazénu, podmínek pro workout a parkour.

Město Otrokovice se dlouhodobě snaží podporovat cyklistickou dopravu, nachází se zde páteřní cyklostezka č. 471 spojující Zlín a Otrokovice, páteřní cyklostezka č. 47 spojující sever a jih Moravy a další cykloturistické stezky.

SHRNUTÍ

I přes svou průmyslovou historii, je ve městě několik historických památek. Mezi významné lokality patří Bařovy domy, historické centrum města (kostel svatého Michaela archanděla, kostel svaté Anny, kostel svatého Vojtěcha). V Otrokovicích se také konají nejroznější kulturní akce, festivaly folkové a rockové hudby. Konání těchto kulturních, ale i sportovních akcí město Otrokovice finančně podporuje prostřednictvím dotací, které jsou v porovnání s republikovým průměrem nadstandardní. Na investice do sportu a kultury by se vedení Otrokovic mělo zaměřit v rámci plánování investičních nákladů v rozpočtu města, případně využít dostupných dotačních titulů z národních i strukturálních fondů EU.

Významnost kapitoly na rozvoj města

Školství

VNĚJŠÍ SITUACE

Pro moderní a úspěšné město je klíčová podpora vzdělávání, vytvoření dostatečných podmínek pro rozvoj pracovního trhu, všestranný osobní rozvoj místních obyvatel, posílení jejich vlastní odpovědnosti za místo, kde žijí. Na významu nabývají osobní hodnoty jako aktivní přístup ke všeobecnému dění, dostatek kritického myšlení, mediální a informační gramotnost, rozumný vztah k informačním technologiím a kyberprostoru, ale také zdravý patriotismus – to jsou aktiva, která každému z občanů pomáhají orientovat se v soudobém světě, být konkurenceschopným na trhu práce, lépe se adaptovat na změny a být imunní vůči dezinformacím a mediální manipulaci. Z perspektivy města vnímaného jako společenství takových občanů jde pak v souhrnu o posilování prosperity, bezpečnosti, svobody a demokracie.

Jednou z oblastí, která z logiky prochází nejdynamičtějším rozvojem je školství. Výrazné změny jsou očekávány v požadavcích na studijní dovednosti a znalosti žáků s studentů především v návaznosti na probíhající změny pracovního trhu a uplatnění. Posiluje nový styl práce, ale i nutnost reagovat na budoucí trendy v dynamicky se rozvíjející společnosti. Jedná se o důraz na rozvoj kritického myšlení, třídění informací, jazykovou vybavenost, základy humanitních věd, osvojení si kompetencí ke komplexnímu řešení výzev a týmové spolupráci, rozvoj kreativity a podnikavosti, digitálních dovedností a finanční gramotnosti. Z hlediska oborového zaměření pro lokální ekonomiku v lokalitě Otrokovic

bude klíčové vzdělávání v oblasti strojírenství, průmyslu, informačních technologií, kulturních a kreativních odvětví ale také často opomíjeného životního prostředí a adaptace na změny klimatu. Specifickou výzvou bude podpora celoživotního vzdělávání s cílem zachovat konkurenceschopnost starších generací na trhu práce.

Se sílící potřebou znalosti nových dovedností bude přibývat i aktivit k jejich rozvoji. Výukové a tréninkové kurzy designového a projektového myšlení i podnikatelských dovedností budou hrát stále významnější roli ve všech stupních vzdělání. Poskytovateli vzdělání budou jak veřejné vzdělávací instituce, tak privátní subjekty a nevládní neziskové organizace. Nezbytnou součástí takto zaměřené vzdělávací infrastruktury je profesní rozvoj pedagogů, zajištění technického a technologického zázemí i lidského kapitálu pro networking a „peer-to-peer“ spolupráci.

Klíčové trendy rozvoje školství

- **Rostoucí počet vysokoškoláků.**

Mezi lety 2000 a 2018 se v ČR zvýšil počet zápisů do terciárního vzdělávání z 28 % na 63 %. Průměr Evropské unie se ve stejném období zvýšil z 49 % na 70 %. V roce 2021 činil podíl lidí ve věkové skupině 15 až 74 let, kteří dosáhli vysokoškolského vzdělání, 24,1 %. To je o 7 % pod průměrem EU.

- **Vysoké vzdělávací nerovnosti.**

Česká republika patří v rámci EU mezi státy s největšími vzdělávacími nerovnostmi, které se projevují výraznou závislostí výsledků vzdělávání na sociálním statusu rodičů, regionálními rozdíly i nízkou mezigenerační mobilitou. Socioekonomický status rodin dnes vysvětluje okolo 40 až 45 % rozptylu výsledků v testech matematické, čtenářské a přírodovědné gramotnosti oproti standardním cca 30 % v dalších evropských zemích.

- **Decentralizované školství a lišící se kvalita škol.**

Decentralizace českého školství (zejména autonomie základních škol) je výrazně vyšší než v průměru zemí OECD. Kvalita poskytované výuky je tak nadměrně ovlivněna konkrétním zřizovatelem, jeho pohledem na roli školství a případně také vlivy, které vycházejí od aktérů mimo oblast školství (např. preference významných zaměstnavatelů v daném regionu).

- **Nízké výdaje na školství a nedostatečně motivovaní učitelé.**

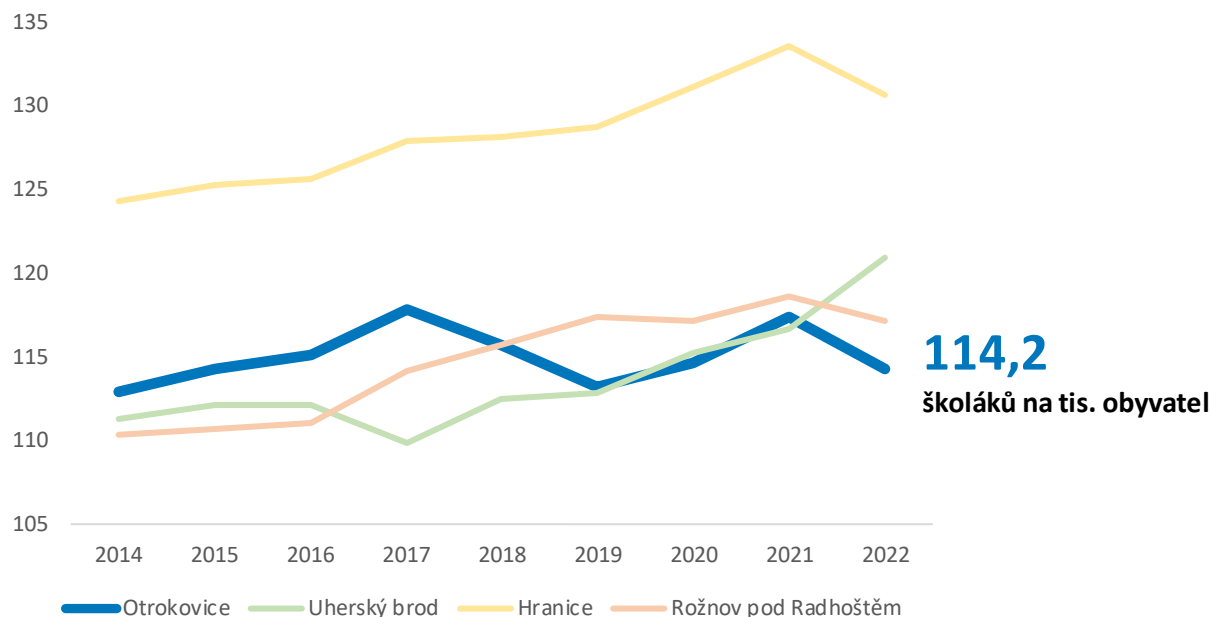
Výdaje na české školství měřené podílem HDP jsou oproti ostatním zemím OECD podprůměrné. Navzdory navýšení platů jsou mzdy českých učitelů spolu se Slovenskem a Maďarskem nejnižší v rámci zemí EU. Kromě nedostatečného finančního ohodnocení čelí čeští učitelé problémům, jako např. nízká podpora ze strany ředitelů škol, nízká prestiž povolání, pedagogické vzdělání neodpovídající reálným potřebám, přeplněná kurikula, vysoké riziko ohrožení syndromem vyhoření (až u poloviny učitelů) či nedostatek sebevzdělávání. Zájem o studium pedagogiky je v ČR nízký.

- **Stagnující výsledky českých žáků.**

ČR dosahuje v rámci OECD průměrných výsledků v matematické i přírodovědné gramotnosti a mírně podprůměrných ve čtenářské gramotnosti. To samé platí při srovnání s EU27. Ve srovnání se státy západní Evropy (EU15) je ČR zhruba na průměrných či mírně podprůměrných hodnotách v matematické a přírodovědné gramotnosti, ale viditelnější je rozdíl v gramotnosti čtenářské. Celkově je ČR ve výsledcích PISA spíše pod odhadem, který by odpovídal rozvinutosti ekonomiky (počítáno v HDP per capita v paritě kupní síly), ale mírně nad odhadem, který by vycházel z investic do vzdělávání (v % HDP).

SITUACE V OTROKOVICÍCH

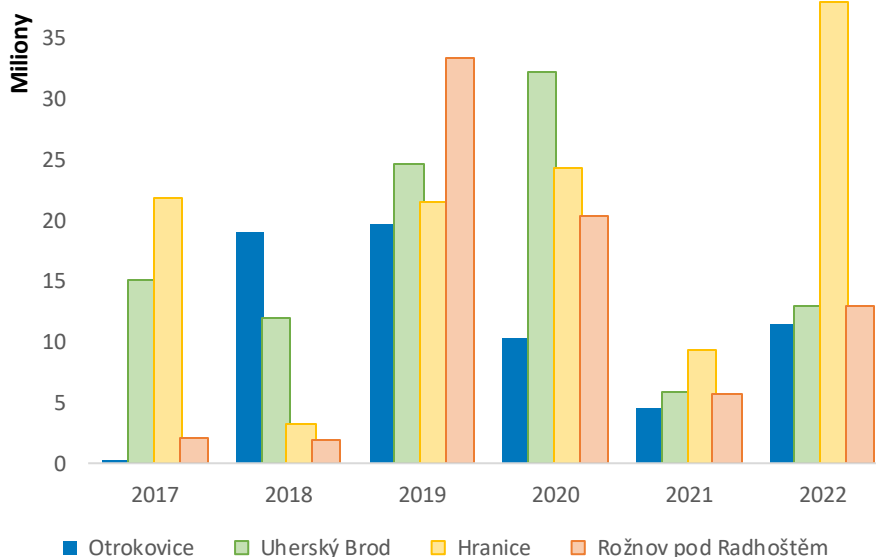
Graf 19: Počet žáků a studentů ve vybraných městech

Zdroj: Data rozpočtového určení daní – interní zdroj

Ve srovnání s vybranými městy se Otrokovice pohybují na podobném počtu školáků na tisíc obyvatel jako Uherský Brod či Rožnov pod Radhoštěm, nicméně v Otrokovicích tento počet dlouhodobě stagnuje a narozdíl od vybraných měst není viditelný rostoucí trend, což by v budoucnu mohlo působit problémy například v rámci nepříznivých demografických změn.

Graf 20: Vývoj investic města do vzdělání mezi lety 2017-2022

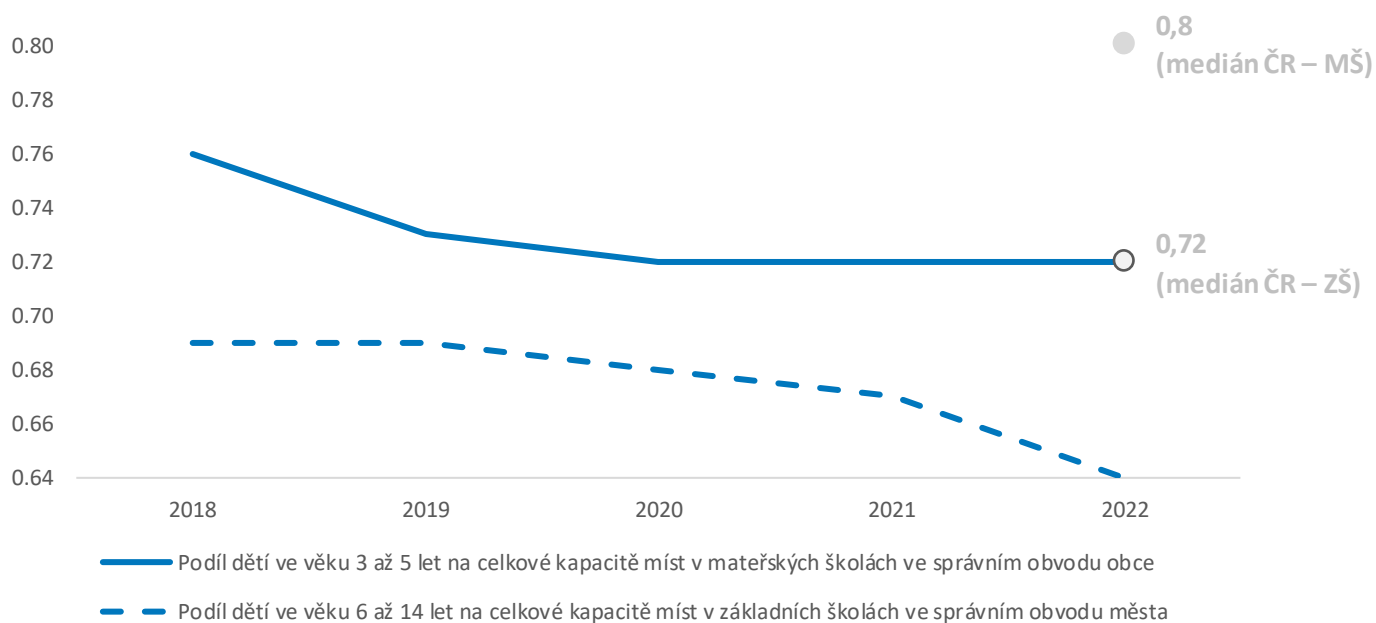
Zdroj: Rozpočty měst

Investice do vzdělání jsou v Otrokovicích ve srovnání s vybranými městy povětšinou nižší, probíhají zde menší rekonstrukce či revitalizace.

DATA PROJEKTU OBCE V DATECH

	2018	2019	2020	2021	2022			
					Otrokovice	Republikově nejhorší hodnota	Medián	Republikově nejlepší hodnota
Kapacita mateřských škol ve správním obvodu obce	1 247	1 267	1 255	1 275	1 291	-	-	-
Počet dětí ve věku 3 až 5 let ve správním obvodu obce	949	924	904	916	925	-	-	-
Podíl dětí ve věku 3 až 5 let na celkové kapacitě míst v mateřských školách ve správním obvodu obce	0,76	0,73	0,72	0,72	0,72	1,10	0,80	0,49
Kapacita základních škol ve správním obvodu města	4 464	4 464	4 514	4 514	4 548	-	-	-
Počet dětí ve věku 6 až 14 let ve správním obvodu města	3 092	3 074	3 061	3 010	2 918	-	-	-
Podíl dětí ve věku 6 až 14 let na celkové kapacitě míst v základních školách ve správním obvodu města	0,69	0,69	0,68	0,67	0,64	1,20	0,72	0,43
Celkový počet středních škol na území města	2	2	2	2	2	-	-	-
Počet kvalitních středních škol na území města	1	0	1	1	1	-	-	-
Podíl kvalitních středních škol na celkovém počtu škol na území města	0,5	0,00	0,5	0,5	0,5	0,00	0,25	1,00
Počet kvalitních středních škol v dojezdu do 30 minut	10	10	16	10	10	0	4	61

Graf 21: Podíly dětí na kapacitách míst mateřských a základních škol ve správním obvodu obce

Zdroj: Obce v datech

V Otrokovicích je v porovnání s republikovým mediánem stále velká volná kapacita jak v mateřských, tak základních školách. Volné kapacity navíc v čase rostou, což může lákat nově přistěhované obyvatele či pomoci udržet ty současné. Ve městě se mimo klasických státních mateřských škol nachází i firemní MŠ Oskárek, která může jako potenciální benefit lákat nové uchazeče o zaměstnání ve firmách, které s MŠ spolupracují.

SHRNUTÍ

Úroveň dosaženého vzdělání a úroveň získaných kompetencí výrazně ovlivňují řadu oblastí: uplatnění na trhu práce, příjem, sociální vazby, účast na životě občanské společnosti, zdraví apod. Otrokovice disponuje nadprůměrnou kapacitou především středních škol a díky tomu by se mohl stát významným spádovým centrem pro Zlínský kraj. Vysoké kapacity MŠ a ZŠ navíc mohou motivovat mladé rodiny s dětmi k dlouhodobému setrvání ve městě, což by mohlo zpomalit, nebo úplně zastavit, postupný úbytek obyvatel.

Významnost kapitoly na rozvoj města

Doprava

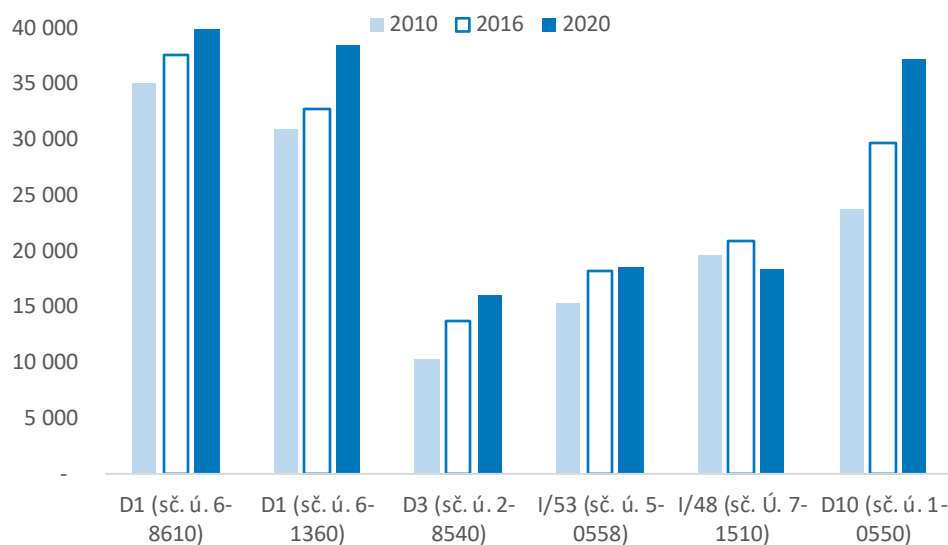
VNĚJŠÍ SITUACE

Spolu s růstem počtu obyvatel a zvyšováním životní úrovně bude poptávka po dopravě i nadále růst. Celosvětově by se osobní doprava mohla mezi lety 2015 a 2050 zvýšit téměř trojnásobně. Očekává se, že do roku 2050 osobní silniční doprava v EU vzroste přibližně o 21 % a nákladní doprava o 45 %, a to navzdory snahám o přesun většího objemu dopravy na jiné druhy dopravy, jako je železniční nebo vodní doprava. Toto odvětví ovlivní rovněž urbanizace, rostoucí informovanost spotřebitelů, vyvíjejí se náklady na možnosti udržitelné dopravy (které jsou dnes stále relativně vysoké) a nové obchodní modely (včetně řízení dodavatelského řetězce). Digitalizace může kromě toho dále urychlit hybridizaci pracoviště a ovlivnit místní i přeshraniční mobilitu pracovníků.

Digitalizace a umělá inteligence rovněž podpoří vznik účinnějších multimodálních řešení mobility tím, že budou kombinovat všechny druhy dopravy v jedné interoperabilní platformě, jako je „mobilita jako služba“ nebo „doprava jako služba“. To by mohlo zvýšit účinnost, výběr pro spotřebitele, přístupnost a cenovou dostupnost, zejména veřejné dopravy. Digitální platformy navíc podpoří další možnosti, jako jsou sdružování a sdílení. Digitální technologie jsou také klíčem k zajištění toho, aby ve městech a také v odlehlých a venkovských regionech vznikaly propojené multimodální služby mobility, které občanům a podnikům umožní přístup k různým možnostem osobní i nákladní dopravy a volbu mezi nimi.

Veřejná data

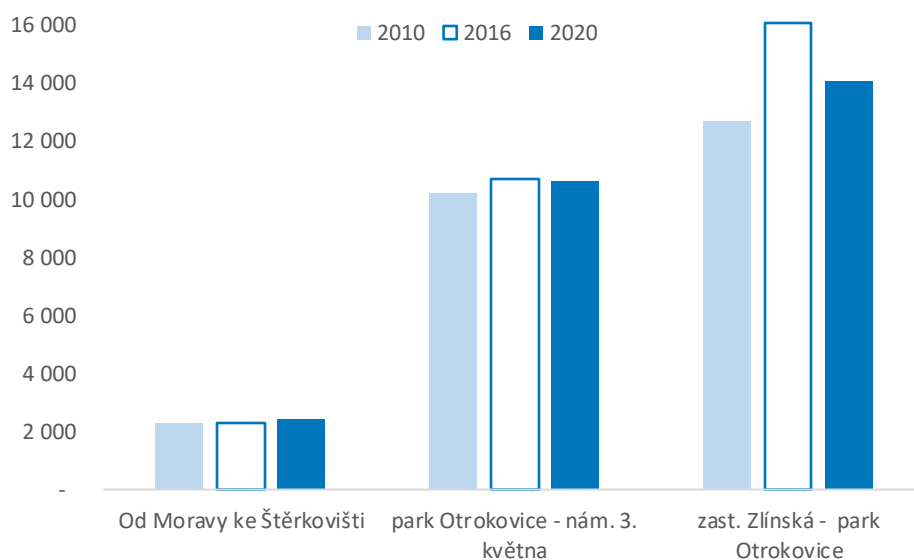
Graf 22: Vytížení významných komunikací v ČR srovnání 2010, 2016 a 2020

Zdroj: Ředitelství silnic a dálnic České republiky, sčítání dopravy 2010, 2016, 2020

SITUACE V OTROKOVICÍCH

Graf 23: Vytížení komunikací srovnání 2010, 2016 a 2020

Zdroj: Ředitelství silnic a dálnic České republiky, sčítání dopravy 2010, 2016, 2020

Ačkoliv na národní úrovni jen mezi lety 2016 a 2020 silniční doprava narostla v průměru o 9 %, v Otrokovicích tento trend rozhodně není znatelný. Naopak mezi těmito roky na 2 ze 3 vybraných měřených úseků byla naměřená intenzita nižší v roce 2020. V porovnání s rokem 2010 největší relativní nárůst intenzity dopravy proběhl na úseku od zastávky Zlínská směrem k parku Otrokovice, tento nárůst byl ve výši 10,8 %.

Vysoká intenzita tranzitní dopravy zásobujících místní podniky (transport materiálu a zboží), zejména Continental Barum, s.r.o. a průmyslový areál TOMA, a.s., způsobuje ve městě nejen zvýšení hladiny

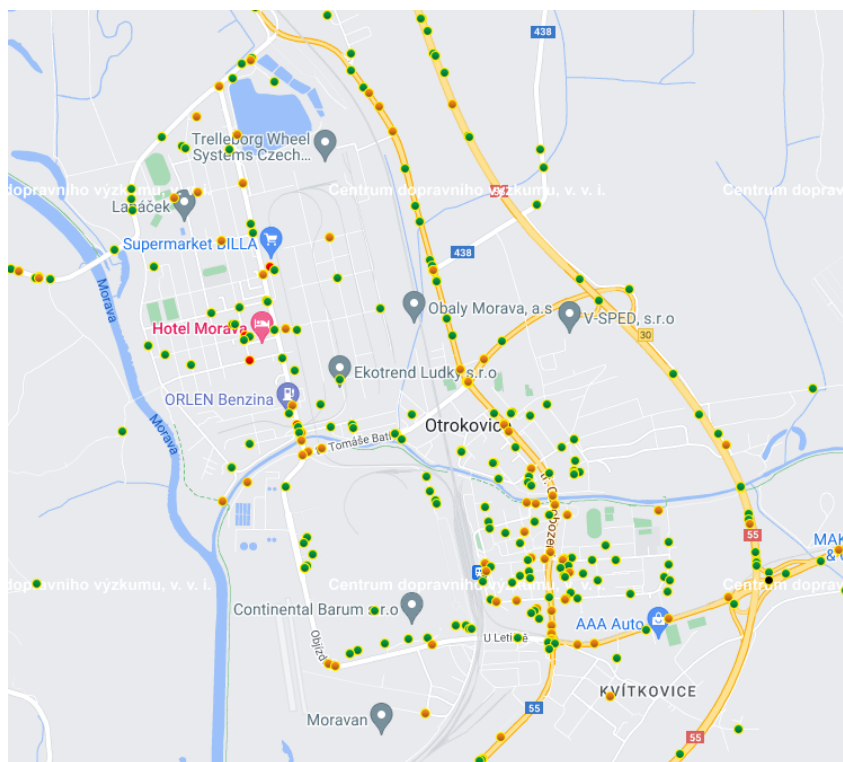
hluku a prašnosti, ale i vyšší riziko vzniku nehod. Proto byl v roce 2008 zaveden zákaz vjezdu nákladním vozidlům nad 12 t na silnici I/55 v úseku od kvítkovické křižovatky po křižovatku Komenského, která nezásobují místní firmy. V roce 2012 byl tento zákaz rozšířen pro nákladní vozidla nad 7,5 t. Zákaz vjezdu je monitorován prostřednictvím městského kamerového dohlížecího systému.

Město má velký zájem ve snížení nehodovosti provozu, vznikl proto dokument strategie bezpečnosti silničního provozu města Otrokovice na období 2018–2025, který určuje strategie směřující k dlouhodobému cíli: po roce 2035 by neměl na následky dopravní nehody zemřít a ani být těžce zraněn žádný člověk.

DATA PROJEKTU OBCE V DATECH

	2018	2019	2020	2021	2022			
					Otrokovice	Republikově nejhorší hodnota	Medián	Republikově nejlepší hodnota
Počet nehod na území obce za rok	130	145	133	129	116	-	-	-
Počet nehod na území obce za rok na 1 000 obyvatel	7,22	8,10	7,44	7,27	6,67	16,93	7,20	3,19

Graf 24: Mapa dopravních nehod ve městě za poslední 3 roky

Zdroj: Mapa dopravních nehod (nehody.cdv.cz)

Ačkoliv ve srovnání s republikovým mediánem je počet nehod na území města stále v lepších hodnotách, stalo se město Otrokovice prvním městem v ČR, které mělo zpracovanou místní strategii bezpečnosti silničního provozu. Střednědobým cílem této strategie je zajistit, že od roku 2025 na území města Otrokovice nezemře na následky dopravní nehody žádný člověk a počet těžce zraněných osob za rok klesne oproti průměru 2014–2016 na polovinu (4 osoby). Následným dlouhodobým cílem je naplnění VIZE NULA, tj. zajištění, že po roce 2035 by neměl na následky dopravní nehody zemřít ani být

těžce zraněn žádný člověk. Na základě této strategie bylo navrženo 13 (+ 2 podpůrné) opatření, které ke snížení nehodovosti provozu vedou.

Tabulka 3: Počet spojů železnice

	2018	2019	2020	2021	2022			
					Otrokovice	Republikově nejhorší hodnota	Medián	Republikově nejlepší hodnota
Průměrný počet osobních vlaků, které zastaví na nejfrekventovanějším nádraží v obci za 1 měsíc	2 129	2 151	2 151	2 151	4 099	-	-	-
Průměrný počet spěšných vlaků, které zastaví na nejfrekventovanějším nádraží v obci za 1 měsíc	0,00	0,00	0,00	0,00	64,92	-	-	-
Průměrný počet rychlíků, které zastaví na nejfrekventovanějším nádraží v obci za 1 měsíc	1 056	1 088	1 088	1 088	1 007	-	-	-
Průměrný počet expresů, které zastaví na nejfrekventovanějším nádraží v obci za 1 měsíc	607	451	451	451	0	-	-	-
Průměrný počet vlakových spojů za 1 měsíc s přiřazenými váhami dle významnosti spoje (rozlišení Ex, R, Sp, Os)	8 329	7 672	7 672	7 672	7 250	0	3 645	211 598

SHRNUTÍ

Nárůst dopravy v Otrokovicích byl v letech 2010–2020 zaznamenán především na páteřních komunikacích a nijak se neliší od republikového průměru. Výrazně nižší je však počet nehod. Dopravní dostupnost do okolních větších měst je na dobré úrovni (5 minut Zlín), další městská střediska (Kroměříž, Uherské Hradiště) mezi 20-25 minutami. Z pohledu automobilové dopravy je pro obslužnost Otrokovic klíčová silnice D55 a D1. Železniční spojení do okolních větších měst má dostatečnou frekvenci spojů a patří spíše k více využívaným formám dopravy. Velký potenciál ve městě má však rozvoj aktivní dopravy (chůze a jízda na kole). Dobudování sítě cyklostezek by mohlo být plnohodnotnou alternativou k automobilové dopravě.

Významnost kapitoly na rozvoj města

Technická infrastruktura

VNĚJŠÍ SITUACE

Dlouhodobě rostou nároky na energetickou produkci především el. energie. Závislost společnosti na elektřině bude s postupující digitalizací vzrůstat. Jedna z cest je zavádění úsporných opatření, která vedou ke snížení nároků na spotřebu elektrické energie. To je spojeno s nižšími dopady výroby na životní prostředí a i s nižšími finančními náklady.

Samotné úspory a nakládání se zdroji nepředstavuje komplexní řešení. Optimalizace energetického hospodářství do značné míry závisí na ochotě obyvatel podílet se na zajištění energetické stability komunální soustavy (např. využití fotovoltaických panelů na střechách domů, solárního ohřevu vody, akumulace geotermální energie v jednotlivých budovách, či na realizaci komunálních projektů pro zajištění efektivní rovnováhy mezi výrobou a spotřebou energie apod.). Podporu výstavby obnovitelných zdrojů energie je nutné podmínit zpracováním regionálních, lokálních a místních energetických koncepcí v návaznosti na krajské koncepce a státní energetickou koncepci.

Dílčím tématem je i prosazování oběhového hospodářství, které představuje velké téma v oblasti nakládání se zdroji. Tato oblast se přímo nabízí pro meziobecní spolupráci a úzce souvisí s energetickým využitím odpadů, který je přirozenou součástí cirkulární ekonomiky. Současně představuje cirkulární ekonomika pouze 1 % HDP v EU. Pro rok 2030 je cílem EU zvýšit efektivitu využívání zdrojů o 30 % oproti roku 2014.

Klíčové trendy v oblasti energetiky

- **Nárůst produkce i spotřeby energie z obnovitelných zdrojů.**

Celkové množství energie z obnovitelných zdrojů a biopaliv se mezi lety 2010 a 2019 zvýšilo ze 7 % na 11,4 % z celkového množství energie v daných letech. Konečná spotřeba těchto zdrojů energie vzrostla z 9,4 % na 13,3 % z celkové spotřeby energie v daných letech. Na nárůstu spotřeby energie z obnovitelných zdrojů, se na lokální úrovni, významně podílí biopaliva a lze očekávat, že využívání biopaliv se bude zvyšovat. Jedná se zejména o bioplyn z bioplynových stanic vázaných na chov hospodářských zvířat nebo pouze na produkci biomasy, zejména z kukuřice.

- **Pokles produkce i spotřeby celkového množství energie.**

Česká republika vyprodukovala celkového množství energie v roce 2019 o 5 % méně než v roce 2010. Konečná celková spotřeba energie mezi lety 2010 a 2019 zůstala téměř neměnná (nárůst o 0,12 % na 1 017 993,5 TJ).

- **Pokles produkce i spotřeby energie z pevných fosilních paliv.**

Mezi lety 2010 a 2019 došlo k poklesu množství energie z pevných fosilních paliv ze 41 % na 33 % z celkové produkce v daných letech. V tomto období došlo k 25,8% poklesu spotřeby energie z pevných fosilních paliv z 8,4 % na 6,2 % z celkové spotřeby v daných letech.

SITUACE V OTROKOVICÍCH

Tabulka 4: Největší výrobci elektřiny ve městě Otrokovice

Název subjektu	Číslo licence	Instalovaný výkon [MW]
Teplárna Otrokovice a.s.	111329918	297,10
TOMA, a.s.	111017411	5,08
SYGNUM IMMO, s.r.o.	110910514	1,25
SYGNUM, s.r.o.	110910519	0,62
CORUS TRADE s.r.o.	111017437	0,61
ELZI s.r.o.	110504791	0,22
HART PRESS, spol. s r.o.	112237818	0,19
GEOSTAV spol. s r.o.	111018023	0,04
MONTEMA, spol. s r.o.	112036605	0,04
TEOZ, spol. s r.o.	111226154	0,03
RS Trucks s.r.o.	111226817	0,03
Barstav, spol. s r.o.	112237401	0,02
XERIA spol. s r.o.	112237492	0,02

Zdroj: Energetický regulační úřad

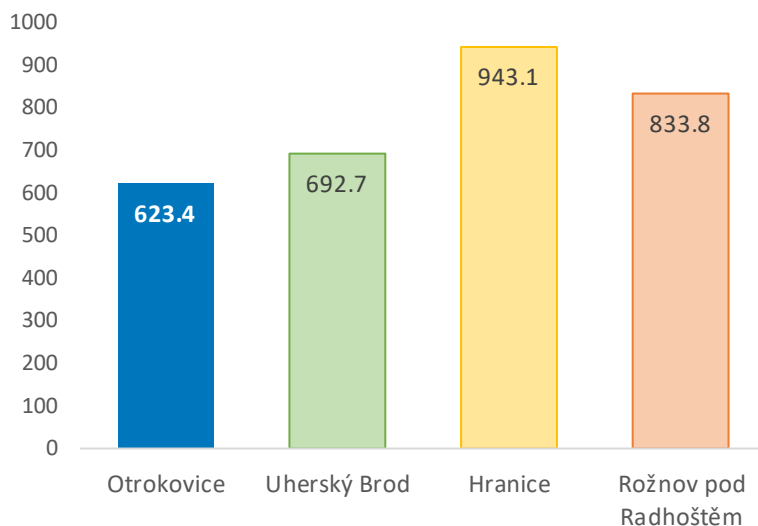
Současné zásobování Otrokovic energií, zejména elektrickou, je významně závislé na zdrojích mimo město a na fungování energetické přenosové infrastruktury. Ekonomické a bezpečnostní dopady případného výpadku jsou značné. Do roku 2050 pravděpodobně vzroste spotřeba energie nejen na úrovni města. Mimořádné výzvy pro energetickou infrastrukturu vznikají s novými způsoby dopravy. Zejména elektromobilita, která bude významným příspěvkem ke snížení emisí a hluku v intravilánech obcí, klade na elektroenergetickou infrastrukturu mimořádné nároky.

Diskuse o vhodném energetickém mixu měst roste na významu především se zájmem snižovat využívání fosilních paliv a produkci emisí skleníkových plynů. Díky podpoře z evropských zdrojů dochází k výraznému růstu energie vyprodukované fotovoltaickými panely.

Novým trendem, který odkazuje na participativní způsoby rozhodování, je zapojení občanů a komunit ve výrobě energie. Veřejnost, samosprávy a malé a střední podniky vytvoří právní subjekty za účelem spolupráce na výrobě obnovitelné energie. Občané se stávají zároveň výrobci a spotřebiteli energie.

Energetika – Srovnání cen tepla

Graf 25: Srovnání cen tepla ve vybraných městech (Kč/GJ)

Zdroj: Energetický regulační úřad

Ve městě je možné využití potenciálu odpadu a vybudování malých technických jednotek ZEVO: Řešení tohoto opatření je zaměřeno na zařízení pro energetické využívání odpadu. V návaznosti a ve spojitosti s předchozím opatřením je moderním a velmi ekologicky šetrným a s výjimkou počátečních investic i provozně nákladově vstřícným řešením energetické využívání odpadu. Toto řešení spojuje moderní trendy v oblasti výroby energie se způsoby nakládání s odpady. Umožňuje vyrobit jak elektřinu, tak teplo ze zdrojů, které by byly jinak nezpracovatelné a nevyužitelné (a takto by zatěžovaly životní prostředí).

Sám proces generace je při zachování velmi přísných pravidel ekologicky velmi vstřícný. Model ZEVO představuje efektivní multioborové řešení. Z hlediska perspektivy v rámci Zlínského kraje podporuje SRZK 2030 i v Otrokovicích.

SHRNUTÍ

Vize budoucnosti koncepce české energetiky má stanoveny tři základní cíle, a to bezpečnost dodávek, konkurenceschopnost a sociální přijatelnost, udržitelné nakládání s energiemi a udržitelný environmentální rozvoj. Všechny tyto aspekty energetické koncepce vyžadují vzájemnou koordinaci státu, veřejného a soukromého sektoru. Dlouhodobě rostou nároky na energetickou produkci především el. energie, které budou s postupující digitalizací stále narůstat. Jedna z cest je zavádění úsporných opatření, která vedou ke snížení nároků na spotřebu elektrické energie, vyšším využitím obnovitelných zdrojů na úkor výroby z fosilních paliv. Jako zásadní se také jeví kvalita a vyspělost energetické infrastruktury. Hlavním dodavatelem tepelné energie ve městě je Teplárna Otrokovice a.s. která zajišťuje necelých 97 % výkonu.

Významnost kapitoly na rozvoj města

III

Limity

Limity

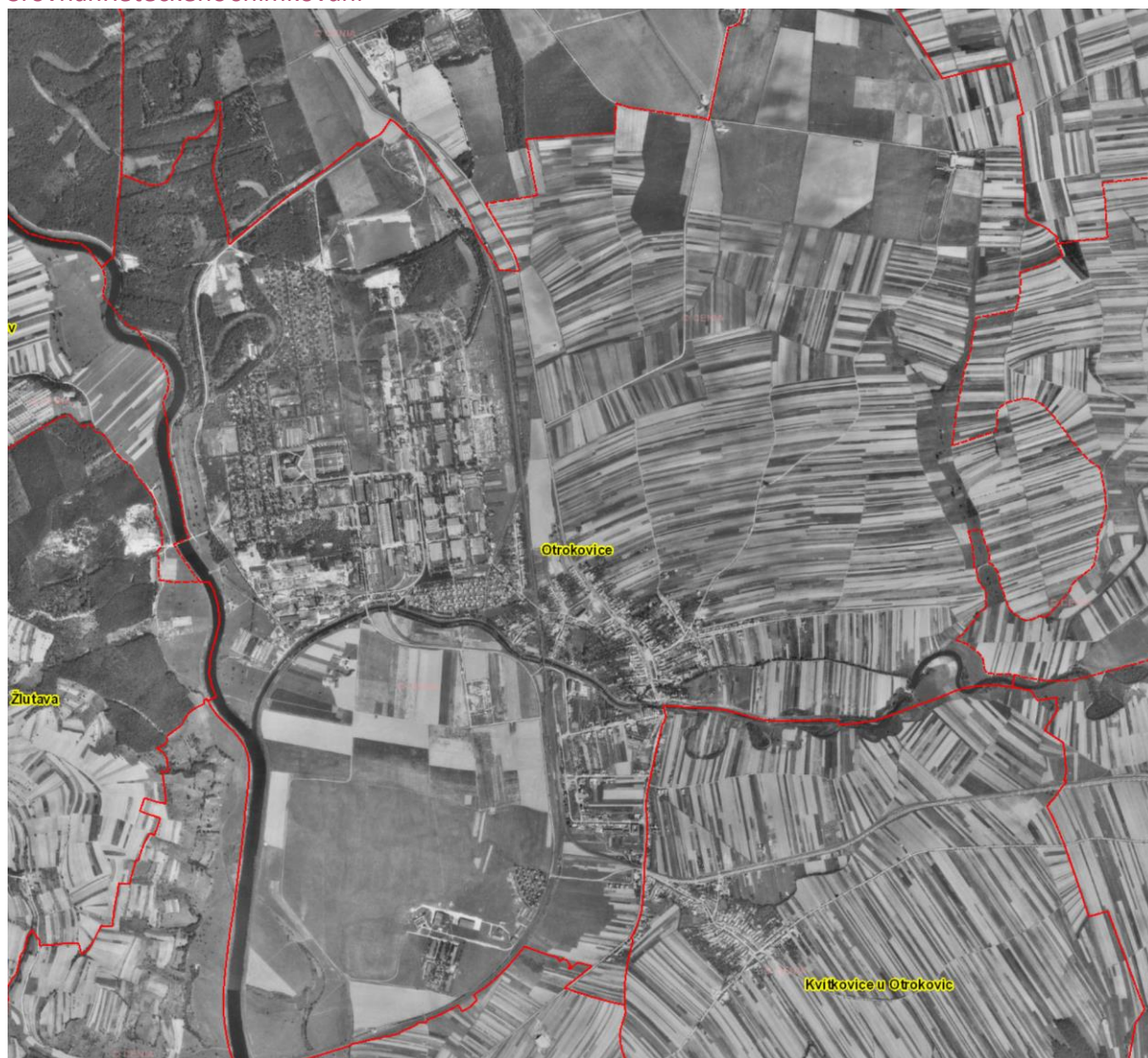
Historický vývoj města

Otrokovice byly ve středověku součástí malenovického panství, od něj se odloučily v roce 1570 a staly se samostatným feudálním statkem s tvrzí. Poté, co byly v roce 1649 přikoupeny k napajedelskému panství, sloužila tvrz až do roku 1767. Během té doby zde byl podle zpráv z let 1667 až 1750 rozměrný objekt s věží a rozsáhlým areálem otrokovického panského dvora. V roce 1767 byla tvrz zbourána a nahrazena sýpkou, která už také neexistuje. V roce 1848 získali poddaní v Otrokovicích svobodu a zrušení robotních povinností. V roce 1824 bylo v Otrokovicích 126 obydlí, měly již i vlastní školu.

Po roce 1900 se Otrokovice a Kvítkovice začaly rychle rozvíjet. V roce 1903 byla založena první koželužna, která se brzy stala největším zaměstnavatelem v oblasti. V roce 1911 byla v Kvítkovicích založena textilní továrna, která se později stala součástí baťovského impéria. V roce 1923 byla v Otrokovicích postavena první baťovská továrna, která se specializovala na výrobu bot. Tomáš Baťa také investoval do infrastruktury, jako jsou silnice, kanalizace, školy a bytové domy pro své zaměstnance. V roce 1930 měly Otrokovice již 7 000 obyvatel a staly se městem. Baťa také investoval do sportovních zařízení, jako jsou fotbalové hřiště, tenisové kurty a plavecký bazén, a podporoval kulturní aktivity, jako jsou divadlo a kino.

V roce 1945 byly Otrokovice osvobozeny Sovětskou armádou, a v průběhu 50. let se staly součástí rozvíjejícího se průmyslu v rámci socialistického Československa. V 60. a 70. letech se v Otrokovicích rozvíjel strojírenský průmysl, včetně výroby automobilů a zemědělských strojů. V roce 1972 byla otevřena továrna na výrobu pneumatik Barum. Po roce 1989 došlo k přechodu na tržní ekonomiku a restrukturalizaci průmyslu. V současné době jsou Otrokovice stále významným průmyslovým centrem, s mnoha významnými firmami v oblasti strojírenství, chemického průmyslu a potravinářského průmyslu.

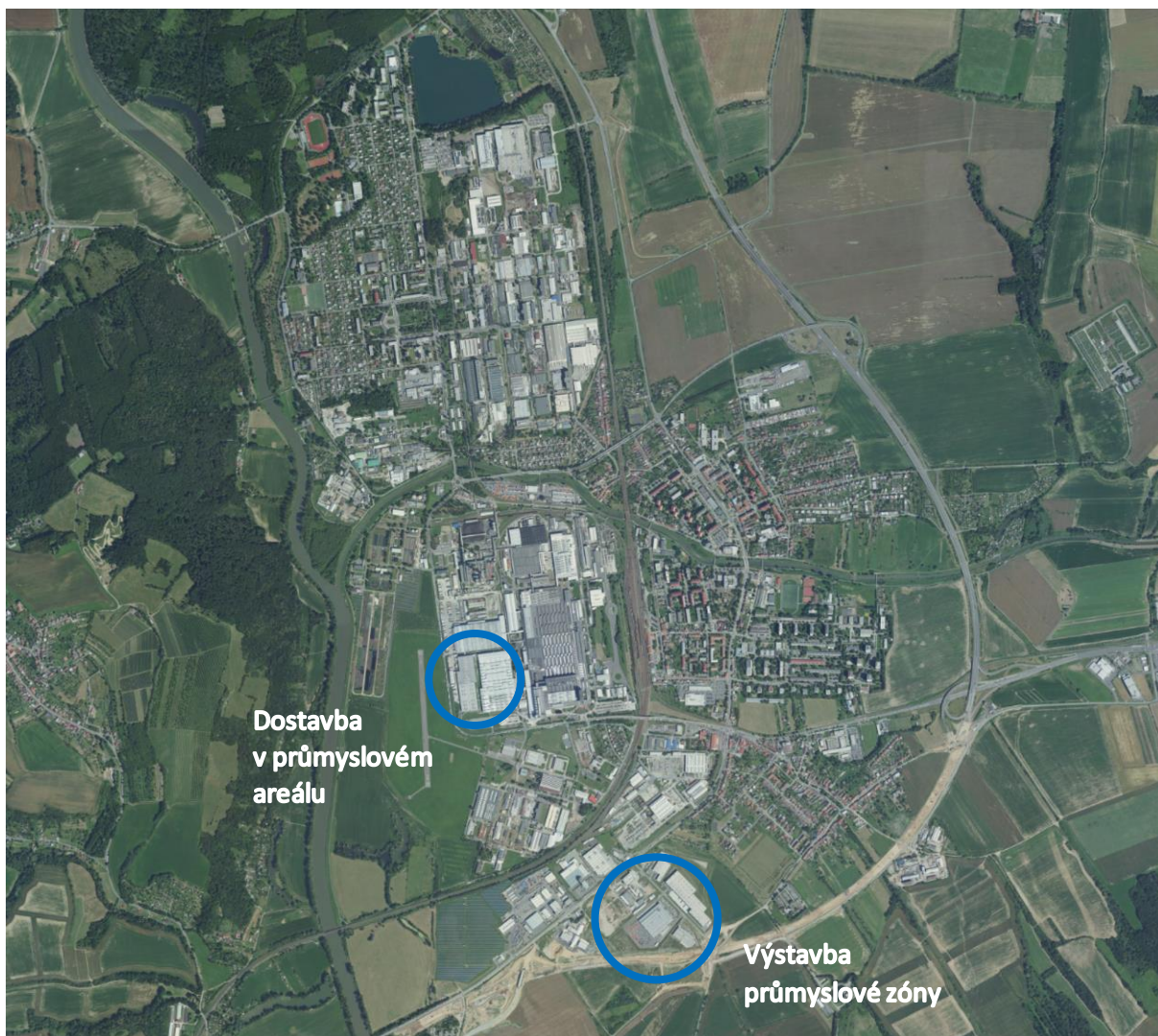
Srovnání leteckého snímkování

1950

2002

2021

SHRNUTÍ

Otrokovice jsou město, které postupně procházelo řadou změn. Po roce 1900 došlo k rychlému rozvinutí v textilním odvětví, díky baťovskému impériu. V roce 1923 zde byla postavena první továrna na obuv. Město ze zapojení do obuvního průmyslu významně těžilo a v Otrokovicích se začala rozvíjet dopravní, technická i sportovní infrastruktura. V druhé polovině dvacátého století se v Otrokovicích otevřela továrna na výrobu pneumatik Barum. Město tak z textilního průmyslu postupně přešlo do průmyslu gumárenského a strojírenského. Po roce 2002 se začala rozšiřovat průmyslová zóna o další podniky. Aktuálně Dochází k rozšiřování pouze v zóně Jižní průmyslové zóny města

Významnost kapitoly na rozvoj města

Regulace územního rozvoje

Veřejná data

Základní koncepce rozvoje území Otrokovic je dle platného územního plánu (z roku 2017) postaveno na těchto zásadách:

- plošný rozvoj bude respektovat přírodní a technické limity rozvoje území města, řeku Moravu s územní rezervou pro průplavní spojení Dunaj – Odra – Labe, železniční trať č. 330 a dálnici D55,
- rozvoj výroby a skladování se bude řešit především formou intenzifikace stávajících ploch,
- rozvoj bydlení a občanského vybavení se kromě intenzifikace zastavěného území bude řešit především na zastavitelných plochách vymezených v návaznosti na zastavěné území města, při plošném rozšiřování zástavby nesmí dojít ke srůstání se zastavěným územím sousedních obcí,
- rozvoj rekreace bude omezený, týká se pouze jedné zahrádkářské osady,
- rozvoj dopravní a technické infrastruktury bude odpovídat záměrům obsaženým v nadřazené územně plánovací dokumentaci a dílčím konkrétním záměrům.
- Centrální zóna kolem náměstí 3. května s fragmenty původní zástavby kolem ulic Komenského a tř. Osvobození a v přednádražním prostoru bude rozvíjena i nadále jako smíšená oblast s dominantním zastoupením občanského vybavení, služeb a veřejných prostranství s doplňkovým zastoupením bydlení.
- Obytná zóna převážně vícepodlažních bytových domů v návaznosti na centrální zónu je z hlediska urbanistické struktury stabilizovaná a nebude zahušťována další zástavbou.
- Ve výrobně obytné zóně baťovské zástavby, která se vyznačuje kompozičním uspořádáním kolem třídy Tomáše Bati oddělující od sebe výrobní a obytnou část území, bude rozvoj výroby a skladování řešen především přestavbou stávajících objektů a intenzifikací využití území, v severní části je navržena izolační zeleň oddělující výrobu od rekreační oblasti Štěrkovišť. Význam urbanistické osy – třídy Tomáše Bati, je posílen výstavbou komerčních zařízení, přičemž je zachován pás zeleně s cyklostezkou.
- Využití obytné části, která je reprezentována dvěma lokalitami se zástavbou původními rodinnými domky z 1. poloviny 20. století s osobitou architekturou i urbanistickým uspořádáním, bude vycházet z podmínek prostorového uspořádání chránícího charakter zástavby a maximální zastavěnosti pozemků. V lokalitách, kde bydlení navazuje na výrobu, je na stávajících plochách výroby navržena izolační zeleň.
- **Využití urbanisticky významné lokality parku navazujícího na třídu Tomáše Bati se Společenským domem a architektonicky cennou okolní zástavbou** bude vycházet z podmínek prostorového uspořádání chránícího charakter zástavby, její plošný rozsah a výškovou hladinu zástavby.
- Výrobní zóna kolem závodu Continental Barum, s. r. o., letiště, čistírny odpadních vod a dalších výrobních a skladovacích areálů bude rozvíjena především intenzifikací využití území a využitím zbytkových ploch uvnitř této výrobní zóny. **V místech, kde bydlení navazuje na výrobu, je navržena izolační zeleň.**
- Zóna vysokopodlažní obytné zástavby, sídliště Trávníky s významným zastoupením občanského vybavení, je z hlediska urbanistické struktury stabilizovaná a nebude zahušťována další zástavbou. Nezastavěné území navazující z východu na tuto zónu je z větší části využito pro bydlení, řešení bude prověřeno územní studií, která bude vycházet z hlavní kompoziční osy, kterou je prodloužení ulice Hlavní, a z osy sekundární, propojující zónu Újezdy se zónou Trávníky. Sekundární osa bude navazovat na novou místní komunikaci podél železniční tratě, která umožní spojení s Malenovicemi souběžně se silnicí I/49. Území navazující na sídliště Trávníky od jihu bude využito pro komerční zařízení, rovněž dopravně napojená z místní komunikace vedené podél železniční trati.

- Zóna nízkopodlažní obytné zástavby v části Újezdy bude rozšířena třemi navazujícími lokalitami, z nichž nejdůležitější je lokalita Laziště. Výstavba v této lokalitě je podmíněna výstavbou protipovodňové hráze podél Dřevnice. Řešení bude prověřeno územní studií, která zajistí napojení na sekundární urbanistickou osu v zóně Trávníky.
- Zóna nízkopodlažní obytné zástavby v části Kvítkovice bude rozšířena především jihozápadním směrem, rozvoj směrem k trase dálnice D55 je omezený.
- Další rozvoj obytné zástavby a komerčního zařízení bude řešen v návaznosti na přivaděč od dálnice D55. Jedná se o dvě zóny, které jsou na přivaděč napojeny novou křižovatkou. Řešení zóny za zahradnictvím bude prověřeno územní studií.
- Rozvoj občanského vybavení bez návaznosti na zastavěné území bude řešen v omezeném rozsahu v lokalitě Horní Chrast.

SHRNUTÍ

Územní plán Otrokovic si klade za cíl nadále rozvíjet městský charakter nejen centra, ale i dalších okrajových částí města bez výrazných zásahu do současného urbanistického pojetí. Územní rozvoj bude zaměřen spíše na zkvalitnění a doplnění stávající zástavby s důrazem na zachování současného charakteru města. Stále je zde však prostor pro novou bytovou výstavbu, ale i komerční objekty

Významnost kapitoly na rozvoj města

Finance a správa města

Digitalizace veřejné správy.

Neustále postupující vývoj ICT a narůstající kvanta dat, které státy musí sbírat, shromažďovat, analyzovat a šířit dále, nutí vlády adoptovat a implementovat nové technologie. Aby zachovaly relevanci pro nově vznikající digitální společnost, jež je z velké části založena na datech, musí digitalizovat procesy a služby, které svým občanům nabízí. Proto stále více států posiluje svůj institucionální a právní rámec pro rozvoj elektronické veřejné správy, nebo eGovernmentu. Většina zemí tak má národní strategii pro digitální veřejnou správu a řadu právních předpisů týkající se například národní e politiky (128 zemí), otevřených dat veřejné správy (117 zemí) a elektronické participace (91 zemí). V globálním měřítku je patrný trend k úplné digitalizaci služeb veřejné správy, která by uživatelům umožnila provádět prakticky všechny typy transakcí zcela online.

Dosažení online přístupu ke klíčovým veřejným službám (v souvislosti s povoláním, studiem, rodinou, pravidelnou podnikatelskou činností, stěhováním) pro všechny občany a podniky EU do roku 2030 je cílem evropském politickém programu „Cesta k digitální dekádě“. Očekávání uživatelů služeb veřejné správy přitom v souvislosti s nastupující digitální transformací vzrůstají. Z výzkumu UN DESA v roce 2022, do kterého se zapojilo více jako 35tis. respondentů vyplývá že:

- pouze 16 % lidí věří, že úřady vhodně používají technologie, aby zlepšili služby pro klienty
- pouze 18 % lidí věří, že zákaznická spokojenost je prioritou úřadů
- 60 % lidí se domnívá, že úřady potřebují modernizovat poskytované veřejné služby
- 87 % lidí věří, že důvěra ve vztahu úřad-občan, se stane v čase důležité téma
- 47 % lidí cítí, že zaměstnanci úřadů nemají dostatek nástrojů, aby efektivně sloužili veřejnosti

V mezinárodním srovnání je Česká republika dlouhodobě nad celosvětovým průměrem a postupně se přibližuje Evropě, která je v digitalizaci veřejné správy od počátku světovým lídrem.

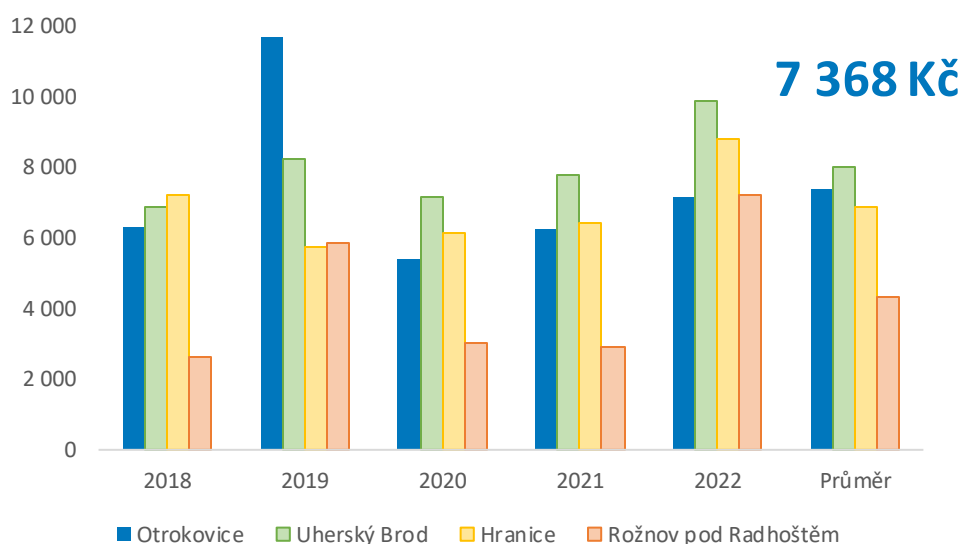
Ze 193 hodnocených zemí se ČR v roce 2022 umístila na 45. místě. ČR patří ke skupině zemí s vysokou hodnotou EGDÍ indexu, která je do značné míry tažena vysokou nebo velmi vysokou úrovní dílčích indexů měřících zajištění lidským kapitálem a telekomunikační infrastrukturou. V poskytování online služeb ČR zaostává (73. místo). Pokud se podíváme na srovnání se zeměmi EU, nalezneme ČR ve druhé polovině žebříku sestaveného na základě skóre indexu DESI, pomocí něhož EK monitoruje pokrok členských států v digitální oblasti. V roce 2022 se ČR zařadila na 19. místo. I přes to, že ČR v mnoha ohledech za ostatními evropskými státy při digitalizaci státní správy a služeb zaostává, představuje tato oblast jednu z klíčových priorit dalšího rozvoje.

Pokud má být digitalizace veřejné správy a služeb úspěšná, musí naplnit několik předpokladů, a to jak na straně koncového uživatele (fyzická i právnická osoba), tak poskytovatele (stát, úřady, města). Ačkoli je samotná digitalizace veřejného sektoru velice komplikovaným a zdoluhavým procesem, tak v konečném důsledku nabízí obrovský potenciál pro časové a finanční úspory.

Digitalizace veřejného sektoru může podle Evropské unie snížit administrativní náklady komunikace mezi státem a občanem o 15 % až 20 %.

Investiční aktivita města na obyvatele

Graf 26: Průměr kapitálových výdajů na obyvatele ve vybraných městech

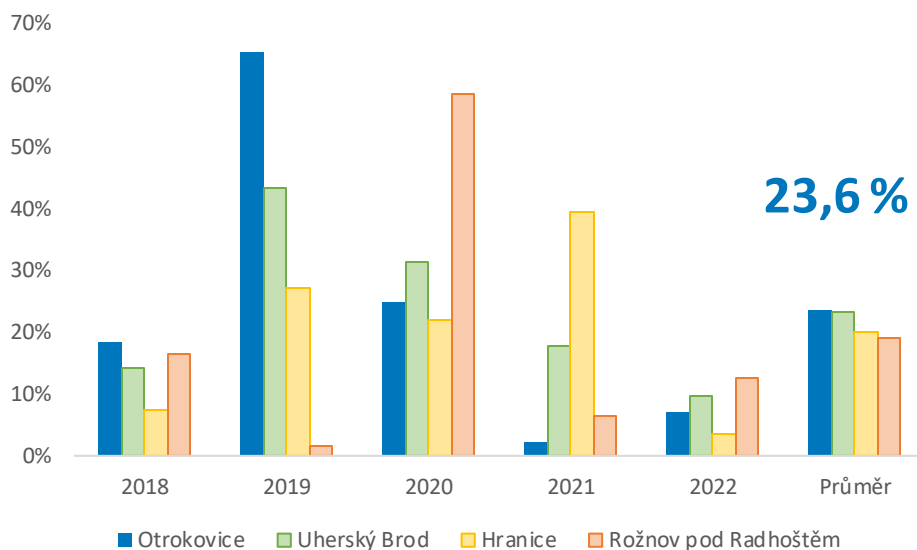

Zdroj: Monitor státní pokladny

Průměrná investiční aktivita města na jednoho obyvatele je srovnatelná s vybranými porovnávanými městy. Vyšší investiční aktivita města často vede ke zlepšování podmínek ve městě, rozšiřování např. dopravní či sportovní infrastruktury, podpoře kultury či školství. Toto může lákat potenciální nové obyvatele a zamezit snižování jejich celkového počtu.

Podíl financování z externích zdrojů

Graf 27: Podíl přijatých investičních transferů na kapitálových výdajích ve vybraných městech

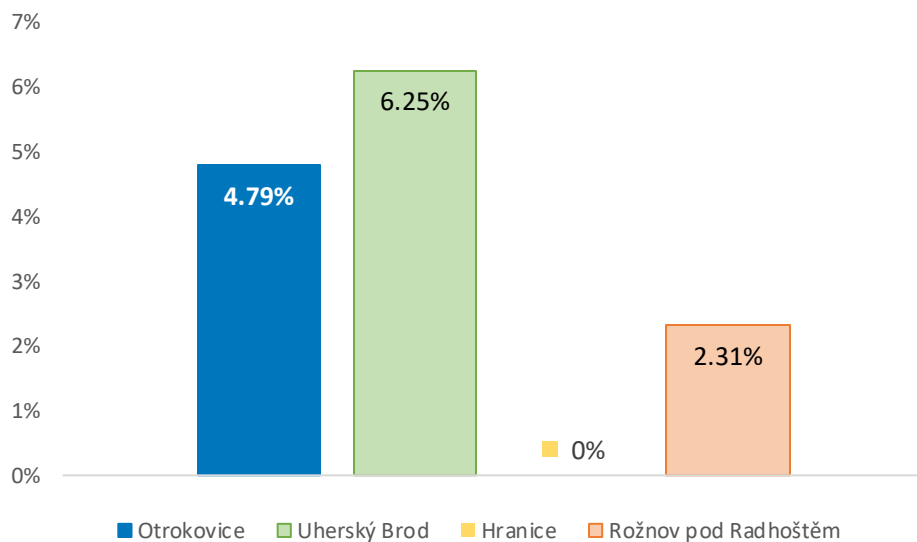

Zdroj: Monitor státní pokladny

Průměrný podíl financování z externích zdrojů města je srovnatelný s vybranými porovnávanými městy. V posledních letech je patrný trend snižování podílu financování z externích zdrojů i přestože investiční aktivita města (viz minulý graf) roste, město tudíž v posledních letech nevyužívá tolik investičních transferů, jako tomu bylo dříve a investiční aktivitu ve větším poměru kryje vlastními zdroji.

Dluhová služba

Graf 28: Pětileť průměr zadlužení vybraných měst

Zdroj: Monitor státní pokladny

Město Otrokovice má velmi dobrý výsledek v oblasti dluhové služby, která činí pouze 4,79 %. Může tudíž investovat více peněz do rozvoje infrastruktury a dalších projektů, což může přilákat další investory a podpořit hospodářský růst města. Dále může mít nízká úroveň dluhové služby pozitivní

dopad na kreditní hodnocení města, což může umožnit získání levnějších půjček a financování dalších projektů za nižší úrokové sazby.

Na druhou stranu nízká úroveň dluhové služby může vést k nedostatečnému financování některých projektů, které jsou pro město důležité, ale jejichž realizace si vyžádá větší výdaje.

SHRNUTÍ

Průměrná investiční aktivita Otrokovic na jednoho obyvatele je srovnatelná se sledovanými městy. Podíl financování z externích zdrojů (zejména využívání investičních transferů a nulové zadlužení) je podprůměrný a je zde prostor pro jeho navýšení. Vyšší investiční aktivita by mohla znamenat postupné zlepšování stavu městské infrastruktury a podmínek života občanů. Je nutné hledat alternativní zdroje financování, především ve formě spolupráce s regionálními a státními úřady, ale i soukromými investory z řad firem a podnikatelů. Město Otrokovice bylo v posledních pěti letech zadluženo ve výši 4,79 %, což není velká hodnota. Je proto možné uvažovat o financování plánovaných investic do rozvoje města například prostřednictvím komerčních úvěrů.

Významnost kapitoly na rozvoj města

IV

Participace obyvatel

Úvod

V průběhu května 2023 došlo k realizaci **průzkumu názorů** obyvatel města Otrokovice. Cílem průzkumu bylo získání informací o názorech veřejnosti na život ve městě a jejich nápady či podněty k tvorbě nového strategického plánu. Průzkum byl realizován v rámci zpracování Strategického plánu rozvoje města Otrokovic do roku 2034.

Cíl a metodika

Výsledky průzkumu budou využity jako vodítko pro postup města při snižování nebo odstraňování nedostatků v jednotlivých oblastech šetření a zvyšování kvality života obyvatel. Průzkum si kladl za cíl:

- poznat názory a vnímané nedostatky od lidí, kteří v dotčeném území žijí a primárně jeho dění vnímají,
- připomenout zájem vedení města o názory obyvatel města a ochotu s nimi při budoucím rozvoji spolupracovat.

Pro průzkum byly zvoleny dvě eventuality šetření. Při sběru byla využita metoda dotazování skrze tištěný formulář (v rámci městského zpravodaje) a metoda CAWI (on-line dotazování). Díky struktuře otázek, jež byly koncipovány jako uzavřené, částečně uzavřené a otevřené, byla obyvatelům města zabezpečena možnost plně projevit svoji míru spokojenosti, vyjádřit své názory a návrhy na zlepšení.

Výběr respondentů

Cílovou skupinu průzkumu tvořili všichni obyvatelé města starší 15 let bez rozdílu pohlaví, vzdělání či ekonomické aktivity. Při volbě vhodných distribučních kanálů se přihlíželo především k tomu, aby byl formulář zpřístupněn co nejvyššímu počtu obyvatel a proces jeho vyplňování byl co nejjednodušší.

Pro zachování anonymity respondentů byly dotazníky zpracovány bez uvedení jakýchkoliv osobních údajů. Respondenti vyplňovali formulář pomocí výběru z nabízených variant odpovědí nebo bodovou stupnicí. Pro případ opomenutí některého z problémových okruhů měli respondenti možnost vyjádřit svůj názor i prostřednictvím slovní formulace (otevřené a polootevřené otázky).

Výsledky šetření

V rámci výzkumu bylo vyhodnoceno celkem **435 formulářů**.

V rámci sběru odpovědí nebylo povinné pro respondenty vyplnit všechny otázky. I neúplné formuláře tak byly započítány do konečných výsledků. Prezentované výsledky dle sledovaných skupin jsou uvedeny z odpovědí respondentů, které lze kategorizovat. Pokud není pod otázkou uvedeno jinak, jedná se o celkové výsledky za všechny respondenty zapojené do průzkumu.

Výsledky online

Výsledky uzavřených otázek jsou pro lepší přehlednost a transparentnost zpracovány v programu Power BI. Občané i zástupci města mohou sami pracovat s výsledky a např. filtrovat výsledky pro jednotlivé skupiny obyvatel dle přání. Výhodou je, že podobný výsledek můžeme dát veřejnosti na web města nebo web pohnimestem.cz (formou html odkazu)

<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiNDViYmRhMTMtZTA3NS00YTALWlYmZMtNjQxMDE4OGQ5M2JlIiwidCI6ImU3NjdkYTQ3LWlyYjktNDZiOC05MWNjLWUxMzM5N2QzMmEzOSIsImMiOiJ9>

Klíčové výsledky průzkumu

Otázka 1: Jste spokojen/a s životem ve městě?

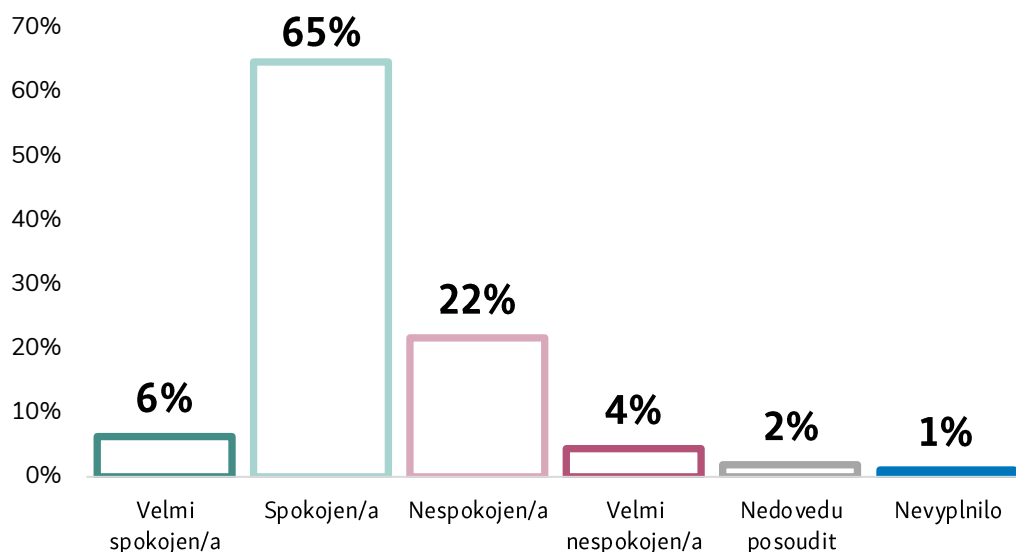
Obyvatelé jsou s životem v Otrokovicích spokojeni. V celkovém součtu se jednalo o **71 % respondentů**, což značí výraznou **spokojenost obyvatel** s životem ve městě. Pouze **26 %** dotazovaných není spokojeno s životem a z toho **4 %** jsou **velmi nespokojeni** s životem v Otrokovicích.

Zajímavé jsou mírné rozdíly ve spokojenosti z pohledu pohlaví, věku či místa bydliště:

- muži byly mírně spokojenější než ženy,
- nejméně spokojenou skupinou byly lidé ve věku 15-26 let (spokojeno se životem 60%),
- více spokojeni jsou lidé s dítětem v domácnosti,
- z pohledu místa bydlení nejsou patrné vyšší rozdíly.

Jste spokojen/a s životem v Otrokovicích?	%
Velmi spokojen/a	6 %
Spokojen/a	65 %
Nespokojen/a	22 %
Velmi nespokojen/a	4 %
Nedovedu posoudit a nevyplnilo	3 %

Graf 29: Celková spokojenost s životem v Otrokovicích

Otázka 2: Co se Vám na životě v Otrokovicích LÍBÍ?

Otrokovickým obyvatelům se na městě **nejvíce líbí dopravní dostupnost, zeleň, dostupnost služeb, MHD, cyklostezky, dětská hřiště**. Tyto odpovědi tvořily více než polovinu všech odpovědí. Mezi méně časté odpovědi se řadila dostupnost obchodů, školy, čistota. Část občanů také zmiňovala oblíbený areál Štěrkovické. Pár odpovědí zahrnovalo spokojenost s mateřskými i základními školami, čistotu nebo výzdobu veřejných prostranství. I podle počtu odpovědí této otázky lze vidět, že **občané hodnotí život v Otrokovicích velice kladně**.

Z důvodu jedinečnosti každé odpovědi byla provedena analýza klíčových slov a témat.

Při této analýze bylo vyznění komentářů zhruba následující:

Obrázek 4: Nejčastější odpovědi na otázku, co se lidem ve městě nejvíce líbí.

Klíčová oblasti, které se obyvatelům na životě v Otrokovicích nejvíce LÍBÍ?	%
Dopravní dostupnost	10 %
Zeleň	7 %
Dostupnost služeb	6 %
MHD	5 %
Cyklostezky	5 %
Dětská hřiště	5 %
Klid	4 %
Občanská vybavenost	4 %
Volnočasové aktivity	4 %
Bezpečnost	4 %
Dostupnost obchodů	4 %
Příroda	3 %
Školy	3 %
Čistota	3 %
Štěrkoviště	3 %

Konkrétní odpovědi na otázky jsou uvedeny v příloze dokumentu „Výsledky_dotazníků_Otrokovice“.

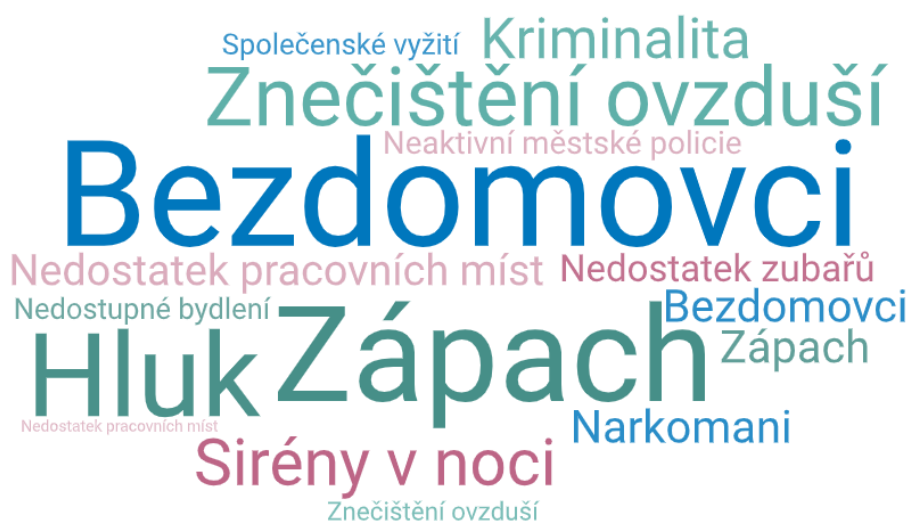
Otázka 3: Co se Vám na životě v Otrokovicích NELÍBÍ?

Občané **Otrokovic** nejsou moc spokojeni se zápachem (nejčastěji spojováno s průmyslovou zónou) a znečištěním ovzduší. Hlavní problém vidí občané ve velkém množství bezdomovců na území města (**centrum města a přednádraží**). Za zmínku stojí určitě nespokojenost s nedostatkem parkovacích míst a nedostupným bydlením. V některých odpovědích se vyskytoval důraz poukazující na velký počet narkomanů. Odpovědí u této otázky bylo podstatně méně (cca 20 %) než u předchozí, což potvrzuje fakt, že jsou občané Otrokovic životem ve městě spíše spokojeni.

Z důvodu jedinečnosti každé odpovědi byla provedena analýza klíčových slov a témat.

Při této analýze bylo vyznění komentářů zhruba následující:

Obrázek 5: Nejčastější odpovědi na otázku, co se lidem ve městě nejvíce nelíbí.

Klíčová oblasti, které se obyvatelům na životě v Otrokovicích NELÍBÍ?	%
Bezdomovci	25 %
Narkomani	12 %
Záпах	10 %
Znečištění ovzduší	9 %
Nedostatek parkovacích míst	5 %
Sirény v noci	4 %
Hluk	4 %
Kriminalita	4 %
Neaktivní městská policie	4 %
Nedostatek zubařů	3 %
Společenské vyžití	3 %
Nedostupné bydlení	3 %

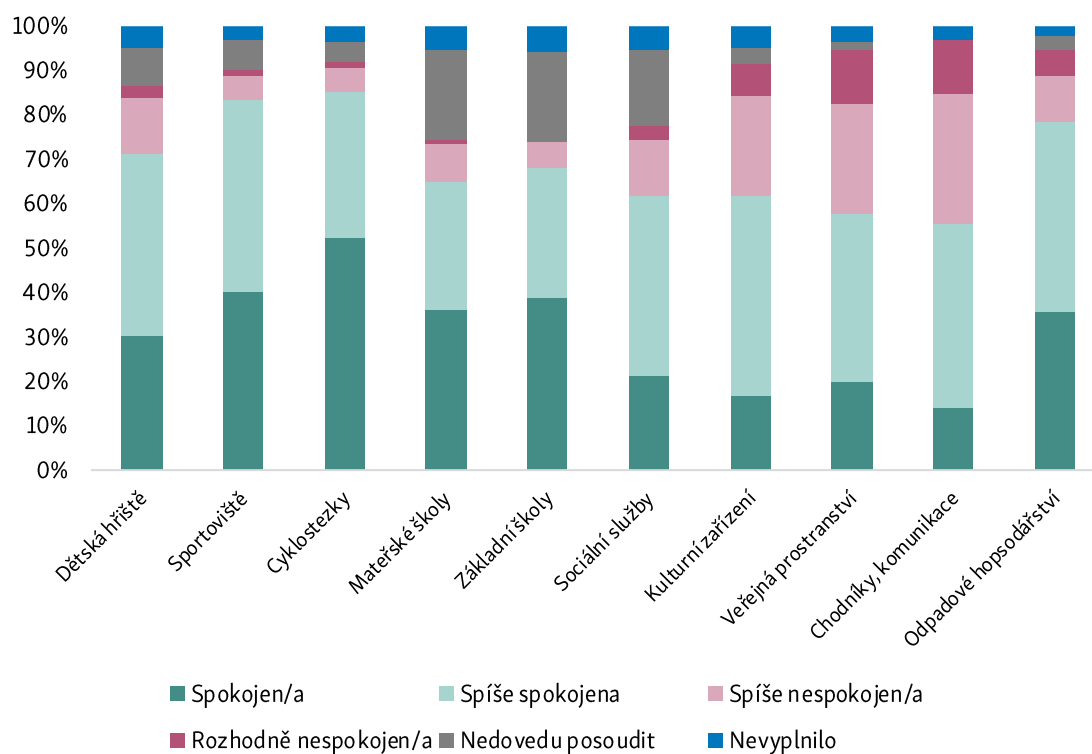
Konkrétní odpovědi na otázky jsou uvedeny v příloze dokumentu „Výsledky_dotazníků_Otrokovice“.

Otázka 4: Jste spokojen/a s péčí města ve vybraných oblastech

V této otázce měli respondenti vyjádřit úroveň své spokojenosti v jednotlivých oblastech života ve městě. Na výběr byly možnosti „rozhodně ano“, „spíše ano“, „spíše ne“, „rozhodně ne“ a „nedovedu posoudit“. **V naprosté většině případů převládala spokojenost (všechna témata měla více jak 65 % spokojenost), konkrétně jsou respondenti velmi spokojeni s péčí města o cyklostezky (87 % spokojených), sportoviště (85 % spokojených) a fungujícím odpadovým hospodářstvím (79 % spokojených).**

Našly se však i oblasti, ve kterých část respondentů vyjádřila svoji nespokojenost s péčí o některé oblasti. Mezi tyto oblasti se řadila kulturní zařízení (nespokojeno 30 %), veřejná prostranství (nespokojeno 38%), chodníky a komunikace (nespokojeno 42 %).

Graf 30: Spokojenost respondentů ve vybraných oblastech

Rozdíly ve spokojenosti z pohledu pohlaví, věku či místa bydliště:

- mladší lidé jsou spokojenější s péčí města o chodníky a parky (2% rozdíl). Naopak s touto kategorií jsou více nespokojeni lidé s vysokoškolským vzděláním (4% rozdíl),
- lidé s dětmi jsou více nespokojeni s péčí o dětská hřiště (5% rozdíl),
- spokojenost se sociálními službami je podobná u mladších i starších obyvatel,
- s kulturními institucemi jsou nejvíce nespokojeni zástupci mladší generace (4% rozdíl).

Otázka 5: Vnímáte konkrétní problém v kvalitě veřejných služeb?

Respondenti si u této otázky **stěžovali především na nedostatečnou činnost městské policie, která byla ve většině případů spojována s bezdomovci a narkomany**. Dále bylo časté upozornění na údržbu, nedostatek parkovacích míst, úklid, senior taxi, údržbu hřišť, nabídku restaurací a nedostatek zubařů. Na ostatní problémy reagovalo jen pár respondentů. Za zmínku stojí určitě hlasy na čističku odpadních vod, policie a odpadkové koše. Nadpoloviční většina však nechala pole prázdné, nebo nespatořovala konkrétní problém ve veřejných službách. Z toho můžeme usuzovat, že 62 % obyvatel nevnímá problém v kvalitě veřejných služeb, a tedy je spokojena. Proto se město může soustředit na eliminaci vyjmenovaných problémů níže.

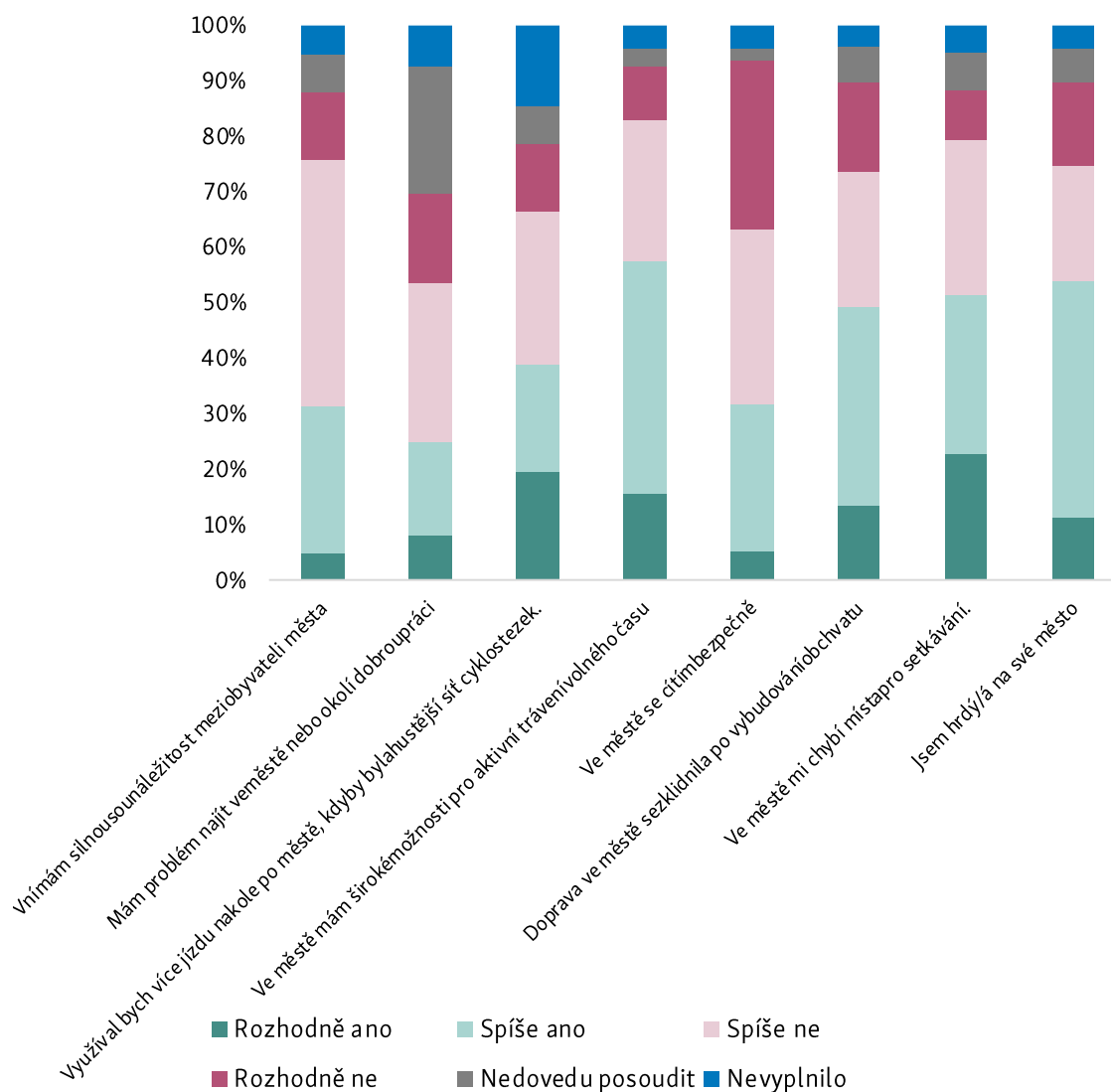
Vnímáte konkrétní problém v kvalitě veřejných služeb?	%
Ne/Neodpovědělo	62 %
Městská policie	9 %
Údržba (budov, komunikací, hřišť apod.)	9 %
Nedostatek parkovacích míst	4 %
Úklid	4 %
Seniortaxi	3 %
Nabídka restaurací	2 %
Nedostatek zubařů	1 %
Čistička odpadních vod	1 %
Veřejné WC	1 %
Prostory na venčení psů	1 %
Odpadkové koše	1 %

Konkrétní odpovědi na otázku jsou uvedeny v příloze dokumentu „Výsledky dotazníků_Otrokovice“.

Otázka 6: Ohodnoťte, zda s následujícími výroky v Otrokovicích souhlasíte:

Dotazovaní **nejvíce souhlasili s výroky o širokých možnostech pro aktivní trávení volného času**. Nadpoloviční většina je hrdá na své město a více než polovině obyvatel chybí místo k setkávání se. Více než 33 % dotazovaných se v Otrokovicích necítí bezpečně a necelých 40 % nevnímá problém na pracovním trhu a nadpoloviční většina necítí sounáležitost mezi obyvateli města.

Graf 31: Souhlas s výroky o životě ve městě

Rozdíly ve spokojenosti z pohledu pohlaví, věku či místa bydliště:

- Nejnižší sounáležitost mezi obyvateli cítí respondenti bydlící v částech střed a Újezdy (11% rozdíl). Sounáležitost mezi obyvateli vnímají méně lidé s nižším vzděláním (3% rozdíl),
- Najít dobrou práci jako problém nejčastěji zmiňovali lidé s výučním listem bez maturity (5% rozdíl),
- Souhlas s širokými možnostmi pro trávení volného času vyjádřili nejvíce obyvatelé částí Trávníky a Přednádraží (7% rozdíl),
- Nejvíce chybí místa pro setkávání lidem z mladší generace 27 -39 let (9% rozdíl),
- Více bezpečně se ve městě cítí muži (5% rozdíl), a lidé starší 65 let (1% rozdíl),

Otázka 7: Jakým tématům a investicím by se mělo město ve střednědobém horizontu věnovat?

V této otázce měli respondenti vybrat tři témata. Nadpoloviční většina dotazovaných hlasovala pro rozšiřování parkovacích kapacit a snížení znečištění ovzduší. Zhruba třetina odpovědí poukazovala na investici do „modrozelené“ infrastruktury (zahrnuje investice do přírodních a přírodě blízkých oblastí,

které mají další environmentální funkce a přínosy pro kvalitu života obyvatel), modernizace zdravotní péče a cenově dostupné nájemní bydlení. Nejméně hlasů dostal rozvoj veřejné dopravy a tepelného hospodářství.

Jakým tématům a investicím by se mělo město ve střednědobém horizontu věnovat?¹	%
Rozšiřování parkovacích kapacit	57 %
Snížení znečištění ovzduší	54 %
Investice do modrozelené infrastruktury (retenční nádrže, zeleň, vodní plochy, atd...)	35 %
Modernizace zdravotní péče	33 %
Cenově dostupné nájemní bydlení	32 %
Kvalita veřejné zeleně	31 %
Modernizace rekreační oblasti Štěrkovské	22 %
Plochy pro výstavbu rodinných domů	21 %
Rozvoj veřejné dopravy	12 %
Rozvoj tepelného hospodářství	9 %

Konkrétní odpovědi na otázky jsou uvedeny v příloze dokumentu „Výsledky dotazníků Otrokovice“.

Otázka 8: Máte nějaký návrh na projekt, který byste chtěl/a zrealizovat?

Respondenti měli možnost vytipovat vlastní návrhy na projekt. Vzhledem ke složité kvantifikaci těchto návrhů jsou všechny odpovědi ponechány v originálním znění v přílohách na konci dokumentu.

Z Velkých infrastrukturních projektů byl zmiňován krytí bazén, rozšíření parkovacích míst a úpravu konkrétních ploch ve městě. Obecně lidé navrhovali nejčastěji menší projekty na úpravu veřejného prostoru. Za zmínku stojí, že celkem 112 lidí uvedla návrh na projekt.

¹ I přes zadání, poukazující na výběr tří témat, někteří respondenti hlasovali pro více. V potaz jsme braly i tyto hlasy.

Otázka 9: Co považujete za největší přednost Otrokovic ve srovnání s jinými městy?

Obrázek 3: Nejčastější shluky témat na otázku, co lidé považují za největší přednost Otrokovic.

Respondenti vidí přednost Otrokovic hlavně v dopravní dostupnosti, množství zeleně, klidu nebo v možnostech volnočasového vyžití. Dále si občané váží množství cyklostezek, dostupnosti služeb a bezpečí ve městě. U této otázky neodpovědělo 43 % procent dotazovaných.

Co považujete za největší přednost Otrokovic ve srovnání s jinými městy?	%
Nevyplněno	43 %
Dopravní dostupnost	13 %
Zeleň	7 %
Klid	5 %
Volnočasové vyžití	5 %
Nic	4 %
Poloha	3 %
Cyklostezky	3 %
Dostupnost služeb	3 %
Bezpečnost	3 %

Konkrétní odpovědi na otázku jsou uvedeny v příloze dokumentu „Výsledky_dotazníků_Otrokovice“.